DANMARKS STØRSTE PC-MAGASIN

KOMPUTER FOR ALLE

14•2013 PRIS: 73,95
WWW.KOMPUTER.DK

17 STÆRKE TIPS OG TRICKS

SPAR TID VED PC'EN

Side 46

NYT I BLADET

Få meget mere ud af din mobiltelefon og tavle-pc

Side 30

LÆR AT MESTRE ETHVERT SPROG:

Så nemt får du oversat alle tekster på nettet

Side 74

NYT PROGRAM:

Gør pc'en helt ren – også ude i krogene

Side 62

TRIN FOR TRIN-GUIDE:

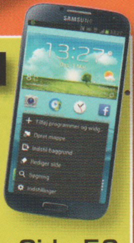

Sådan går du på nettet ved hjælp af mobiltelefonen

Side 56

MANGE NYE SMARTE GENVEJE:

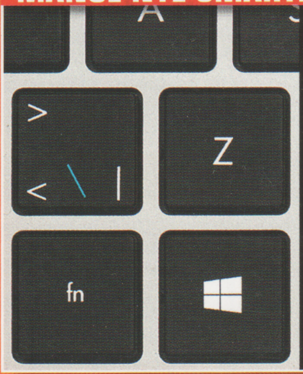

Brug alle knapperne på din bærbares tastatur

Side 66

12.09.13-02.10.13
5 701862 000041 00014
BK returuge 40

Trådløst netværk via mobilen

56 Din bærbare pc kan følge med dig – næsten uanset hvor du skal hen. Men når du fjerner dig fra hjemmet, har du ikke altid en forbindelse til internettet ved hånden. Hvis du har en nyere mobiltelefon, kan du imidlertid nemt og hurtigt selv sætte en forbindelse op. Vi viser hvordan.

NYT I BLADET!

Få mere ud af mobilen

30 Nye apps og gode tips og tricks til telefon og tavle-pc.

Brug tastaturets smarte genveje

66 Bogstaver og tal på tastaturet har du helt styr på. Men lær også at bruge de mange smarte funktionstaster på din pc.

BLIV ABONNENT!

– og få ekstra gratis fordele

→ **4 GB BACKUP på nettet**
Som abonnent får du hele 4 GB plads til dine data hos den prisvindende internettjeneste Keepit.
www.komputer.dk/backup
Værdi: 150 kr. pr. år

→ **Din egen HJEMMESIDE**
Få en flot privat hjemmeside hos 123hjemmeside.dk kvit og frit. Det er supernemt at komme i gang.
www.komputer.dk/dinhjemmeside
Værdi: 539 kr. pr. år

→ **Du får HJÆLP TIL DIN PC**
På SPØRG OS FORUM kan du nemt stille spørgsmål om pc'en, programmer og internet til andre læsere og bladets eksperter.
www.komputer.dk/forum
Værdi: Ubegrænset

Flere slags com

For nogle få år siden var en bærbar pc det lidt eksotiske alternativ til den gode gammeldags computer: en stor grå kasse, placeret på gulvet under arbejdsbordet.

I dag er den bærbare nok nærmere reglen end undtagelsen blandt almindelige private pc-ejere. Og på samme måde er en ny slags computere ved at stjæle billedet for snart at blive

Spar tid ved pc'en

46 Vi elsker jo at bruge mange timer ved pc'en. Alligevel er det rart at være effektiv og få opgaver fra hånden i en fart.

...putere i dit blad

CHEFREDAKTØR

Leif Jonasson

hvermandseje. Vi taler om tavle-pc'er (som nogen kalder for tablets) og mobiltelefoner med berøringsfølsom skærm (også kendt som smartphones).

Mindst halvdelen af dette blads læsere har for længst taget sådan et letvægtsapparat i brug, og det vil kommende udgaver af Komputer for alle i stigende grad afspejle. I dette nummer af bladet finder du vores nye sektion Håndholdt, hvor du fremover kan finde spændende tips og nye apps til din telefon og tavle-pc. Og derudover har vi en stor guide om, hvordan du bruger telefonen til at etablere adgang til internettet fra pc'en – den bærbare forstås.

Se side 30 og 56

INDHOLD

4 Nyheder
Læs om den store opdatering af Windows 8.

10 Godt & gratis
Sjovt, spændende og nyttigt på nettet.

12 Spørg os
Eksperter svarer på læserspørgsmål.

20 Stortest af filredning
Sådan finder du de slettede filer.

30 Håndholdt
Få mere ud af tavle-pc og telefon.

34 Test
Nye pc'er og masser af pc-tilbehør.

41 PC Grundviden, del 23
Sådan printer du dine billeder fra pc'en uden at spilde tid eller penge.

46 Spar tid ved din pc
17 helt nye tips, der gør din tid ved skærmen sjovere og mere effektiv.

56 Gå på nettet med mobilen
Se hvordan du får din pc på nettet ved hjælp af din smartphone.

62 Slet programmerne helt
Afinstallering på den rigtige måde.

66 Tasternes smarte genveje
Brug pc'ens smarte funktionstaster.

70 Et billede af tusind ord
Sjove billedeffekter med nyt program.

74 Tips til Google Oversæt
Lær at bruge tekst på fremmedsprog.

78 På cd'en
Oversigt over programmer på cd'en.

Foto: Shutterstock.

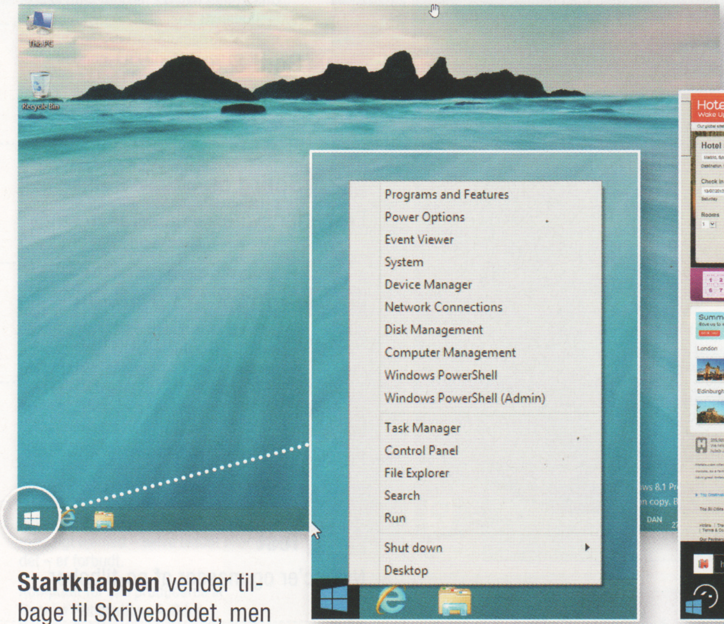

Startknappen vender tilbage til Skrivebordet, men er bare en genvej til startskærmen og en række systemindstillinger. Den kan ikke bruges til at starte programmer med.

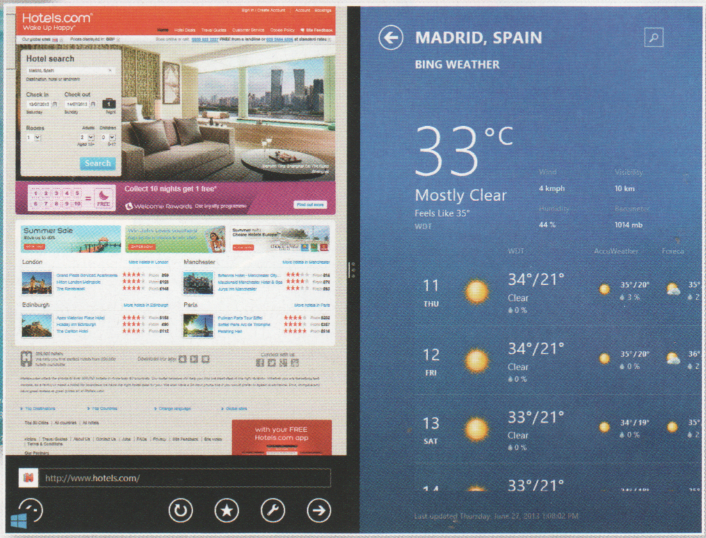

Internet Explorer 11 er en nyhed i Windows 8.1. Den nye browser kan bl.a. arbejde med flere sidestillede websider samtidig.

Opdatering til Windows 8 på vej

Den kommende opdatering til Windows 8 forbedrer startskærmen, genindfører startknappen og introducerer Internet Explorer 11.

››› *Windows 8* er af pc-brugere ofte blevet kritiseret for systemets startskærm, der dukker op, hver gang computeren tændes. For hvor startskærmen med sine fliser fungerer fint som udgangspunkt på en tavle-pc, er det ofte Skrivebordet, man har brug for på en pc. Det problem løser Microsoft med den kommende opdatering, *Windows 8.1*, der gør det muligt at starte pc'en med Skrivebordet i fokus.

Forbedret startskærm

Med *Windows 8.1* bliver det lettere at arbejde med flere apps samtidig og enklere at organisere dem på startskærmen efter fx betegnelse, kategori eller dato for seneste anvendelse. Andre nyheder er muligheden for at bruge animerede baggrunde og oprette diasshow med egne billeder til pauseskærmen. Endelig bliver søgefunktionen forbedret, så der nu søges på tværs af indhold på pc'en, apps og internettet.

Startknappen er tilbage

Microsoft genindfører startknappen på Skrivebordet, der i tidligere Windows-versioner gav adgang til programmerne på pc'en. Knappen har været savnet af mange, men den nye knap fungerer desværre ikke som den gamle. For i stedet for at åbne programoversigten, så man nemt og hurtigt kan starte et program, sender knappen bare brugeren til startskærmen.

Ny Internet Explorer

Opdateringen introducerer også *Internet Explorer 11*. Den nye internetbrowser er blevet nemmere at betjene på touchskærme, den er hurtigere og giver mulighed for at åbne flere hjemmesider ved siden af hinanden. *Windows 8.1* kommer automatisk til pc'er med *Windows 8* fra august.

Læs mere:
www.tinyurl.com/prwindows8-1

Af Thomas Buus-Larsen.

Skærmen har touchfunktion, så pc'en kan styres med fingrene.

Alt i én-pc satser på lyd og billede

››› Toshiba lover rige multimedieoplevelser med producentens nye alt i én-pc, *Qosmio PX30t*. Maskinen er udstyret med fire harman/kardon-stereohøjttalere, Blu-ray-drev og skærm med fuld HD og touchfunktion, så du kan betjene *Windows 8* uden brug af tastaturet. Det er også muligt at styre pc'en ved hjælp af fagter. *Qosmio PX30t* fås i en udgave, der kan overføre superskarpe Ultra HD-billeder til et såkaldt UHD-tv i meget høj opløsning. Priserne varierer alt efter model, men starter ved 7.000 kroner.

Læs mere:
www.tinyurl.com/qosmiopx30t

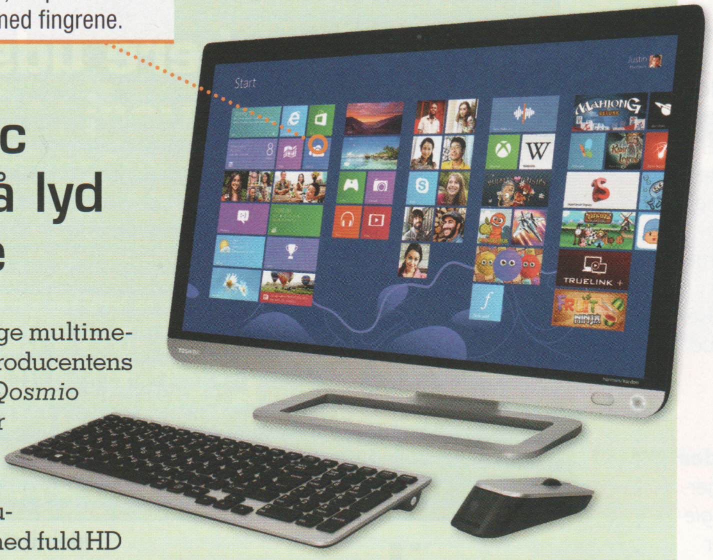

Qosmio PX30t er Toshibas nye alt i én-pc med kraftige højttalere og andre multimediefunktioner.

Toshiba Qosmio PX30t

Processor:	Intel Core i3, i5 eller i7
Hukommelse:	Op til 16 GB
Lagerplads:	Op til 3 TB harddisk
Skærm:	23" fuld HD med touchfunktion
Kamera:	HD-webkamera med mikrofon
Tilslutninger:	6 x USB-stik (4 x USB 3.0), HDMI og Wi-Fi

Udskriv direkte fra mobilen

Visse modeller i serien kan udskrive billeder direkte fra et hukommelseskort.

Expression Home er Epsons nye serie alt i én-printere til hjemmebrug.

››› Epson har lanceret en serie nye alt i én-printere til hjemmebrug, der kan udskrive direkte fra mobile enheder som fx smartphones og tavle-pc'er. Wi-Fi Direct hedder funktionen, der gør det muligt at udskrive på printerne uden brug af trådløst netværk. Maskinerne i den nye serie hedder *Expression Home*, og du kan også fjernudskrive på dem ved at sende en e-mail til printerne vedhæftet fx et dokument eller et billede. Priserne starter ved 800 kroner.

Læs mere:
www.epson.dk

? Hvad er Wi-Fi Direct?
Med Wi-Fi Direct kan fx en smartphone eller tablet koble sig direkte på printeren via en trådløs Wi-Fi-forbindelse – uden brug af et adgangspunkt eller en trådløs router.

Selvbetjening hitter

Ifølge Kommunernes Landsforening (KL) er danskernes brug af de kommunale selvbetjeningsløsninger til fx at melde flytning, bestille sundhedskort eller EU-sygesikringsbevis fordoblet på bare ét år. Også ansøgninger til daginstitutioner og en stribe andre henvendelser til kommunerne sker nu elektronisk. KL indledte i 2011 arbejdet med at reducere papirmængderne i kommunerne og flytte danskernes kontakt med det offentlige over på nettet. Målet er, at 80 procent af henvendelserne til kommunerne i 2015 sker via de digitale selvbetjeningsløsninger.

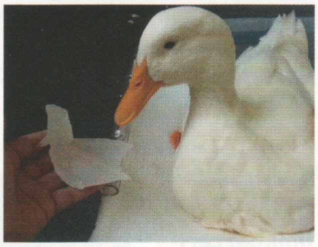

Printer giver and ny fod

Ved hjælp af 3D-printerteknologi er det lykkedes at fremstille en kunstig fod til en and. Anden var blevet født med en deform fod, der forhindrede den i at svømme og gå. Foden blev amputeret, og ved hjælp af en kopi af foden på andens søster blev der på en 3D-printer skabt en støbeform til en fodprotese af silikone.

Tavle-pc'er storsælger

IT-analysehuset Gartner vurderer, at der i 2013 på verdensplan vil være 67,9 procent flere tavle-pc'er til salg end sidste år. Forbrugerne foretrækker nemlig mobile enheder, og stigningen vil ifølge Gartner ske på bekostning af bærbare og stationære maskiner. Her regner analysehuset med, at mængden af udstyr, som producenterne i år leverer til forretningerne, vil falde med 10,6 procent sammenlignet med sidste år.

Filmselskaber streamer nye film

Filmselskaberne Sony og Disney forsøger sig nu med endnu et modtræk til ulovlig kopiering af selskabernes film. De to underholdningsgiganter er ifølge Wall Street Journal begyndt at streame titler, der netop er udkommet på Blu-ray og dvd, til en række udvalgte privatkunder i Sydkorea. Filmene bliver både tilbudt via tv-bokse og pc. Prisen for at se en film skulle være den samme som for en biografbillet, og målet er at få folk til at fravælge dårlige amatøroptagelser fra biografsalen, som ulovligt bliver lagt ud på internettet.

Google News fjerner tyske nyheder

Ny tysk lovgivning har fået Google til at fjerne tysk indhold fra nyhedstjenesten *Google News*, der bringer sammendrag af artikler fra alverdens netaviser. Lovgivningen giver ellers *Google News* og lignende tjenester ret til at bringe uddrag fra tyske netaviser, men definerer ikke, hvor lange uddragene må være, før der skal betales for dem. For at undgå eventuelle betalingskrav har Google valgt helt at fjerne det tyske indhold. Netaviserne må så individuelt indgå aftaler med Google om at stille deres indhold gratis til rådighed for tjenesten.

3D-printer fremstiller minibatteri

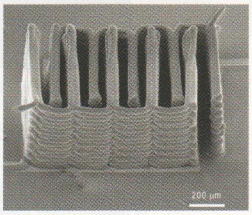

En gruppe forskere ved Harvard University har ved hjælp af en særlig 3D-printer skabt et minibatteri, der måler mindre end én millimeter i bredden. Formålet med projektet er at fremstille batterier, der kan levere energi til medicinsk udstyr som fx implantater, og som er småt nok til at kunne integreres i udstyret. Til fremstillingsprocessen har forskerne brugt særlige blæktyper, der, når blækket hærder, bliver til katoder og anoder. Batteriet har i øvrigt samme egenskaber som de litiumionbatterier, der sidder i fx smartphones og tavle-pc'er.

1 petabyte data har et forskerhold fået plads til på en dvd-skive, der normalt har en lagerkapacitet på 4,7 gigabytes. 1 petabyte svarer til en million gigabytes, og det er en speciel udnyttelse af laserteknikken, som brænder data på dvd-skiven, der har gjort det muligt at få plads til de mange data. Da metoden bygger på kendt teknologi, forventes den i fremtiden at blive integreret i forbrugerelektronik.

Flere danskere udsat for identitetstyveri

Foto: Shutterstock

Identitetstyveri omfatter bl.a. misbrug af kreditkortoplysninger, navne og adresser ved handel på nettet.

››› I rapporten "Kriminalitet i en digitaliseret verden" kan man læse, at antallet af ofre for identitetstyveri er steget fra 48.000 i 2009 til 73.000 i 2012. Rapporten er resultatet af et forskningsprojekt, støttet af Justitsministeriet og Det Kriminalpræventive Råd. Gennem interviews og analyse af statistisk materiale fra spørgeskemaundersøgelser har forskerne forsøgt at afdække omfanget af misbrug af fx kontooplysninger, navne og adresser ved nethandel og andre finansielle transaktioner.

Læs mere:
www.tinyurl.com/identitetstyv

Nyt kamera sender dine fotos på nettet

Android-systemet gør det muligt at installere apps på kameraet.

Galaxy NX overfører dine billeder via mobilt bredbånd eller Wi-Fi til fx din blog på nettet.

››› Samsung har sendt et nyt kamera på markedet, der via mobilt bredbånd eller et Wi-Fi-netværk lægger dine pletskud ud på nettet. *Galaxy NX*, som kameraet hedder, er baseret på *Android*-systemet, der er udbredt i smartphones og tavle-pc'er. Det betyder, at du kan installere en stribe forskellige apps direkte i kameraet. Til *Galaxy NX* har Samsung også udviklet 13 forskellige objektiver, så du kan skyde billeder med alt fra fiskeøjeobjektiv til telelinse. Prisen ligger på cirka 12.000 kroner.

Læs mere:
www.tinyurl.com/samgalaxynx

Samsung Galaxy NX	
Billedsensor:	20,3 megapixels APS-C CMOS
Display:	4,8 tommer HD TFT LCD
ISO:	Auto og trinvis fra 100 til 25600
Formater:	JPEG og RAW
Video:	MPEG4, H.263, H.264 mfl.
Netværk:	3G, 4G, Wi-Fi

SmartWatch 2 er ur, fjernbetjening til din smartphone og minikamera i ét.

Intelligent ur styrer din smartphone

››› *SmartWatch* 2 er navnet på Sonys nye intelligente armbåndsur, der snart kommer på markedet. Uret er en slags fjernbetjening til *Android*-smartphones, så du ikke går glip af fx sms'er, kalenderpåmindelser eller opkald, når mobilen ligger nede i tasken.

Udover at holde styr på tiden kan uret også bruges til at læse e-mails eller tage et hurtigt foto. *SmartWatch 2* har både Bluetooth og den nyere NFC-teknologi, så uret kan forbindes med en *Android*-telefon ved at holde de to enheder op mod hinanden. Skærmen er på 1,6 tommer og urkassen er af aluminium og skulle være både støv- og vandtæt. Uret kan leveres med rem af rustfrit stål, og der skulle senere komme et større udvalg af andre remme til det. Prisen for *SmartWatch 2* er endnu ikke kendt.

Læs mere:
www.tinyurl.com/ssw02

? Hvad er NFC?

NFC står for Near Field Communication og er en teknik, der kan udveksle data mellem fx smartphones, når telefonerne er placeret tæt på hinanden.

NemID skifter til JavaScript

››› Fra april 2014 er det slut med den hyppige og tidskrævende opdatering af *Java*-programmet, som alle NemID-brugere logger på fx netbanken med. Digitaliseringsstyrelsen, der har det overordnede ansvar for NemID, har nemlig besluttet, at et såkaldt JavaScript skal overtage opgaven med at kontrollere adgangskoder og talnøgler. Et JavaScript er computerkode, der indarbejdes i selve hjemmesiden, så *Java*-programmet på pc'en bliver overflødigt. Med den nye løsning bliver det også muligt at bruge NemID på både smartphones og tavle-pc'er.

Læs mere:
www.tinyurl.com/nemjava

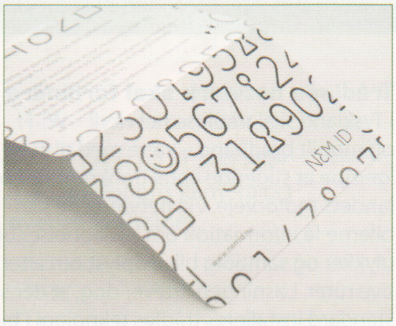

Selv om NemID skifter teknik, skal du stadig bruge et nøglekort, når du logger på netbanken.

GODT TÆNKT

Smart solcellefilm giver ekstra energi til mobilen

››› Franske SunPartner Group tester for tiden en særlig film, der kan monteres på skærmen på fx en smartphone og bruges til at oplade batteriet ved hjælp af sollys. Filmen indeholder en række solceller, der leverer strøm til mobilen, og ved hjælp af en særlig teknik er det lykkedes at gøre filmen næsten helt transparent. Løsningen skulle kunne forlænge batteritiden med op til 20 procent. Før vi som forbrugere kan få glæde af teknikken, skal producenterne af mobiler og smartphones først indbygge den i deres kommende modeller. SunPartner forventer, at det kommer til at ske i løbet af et års tid.

Læs mere:
www.tinyurl.com/sunpartner

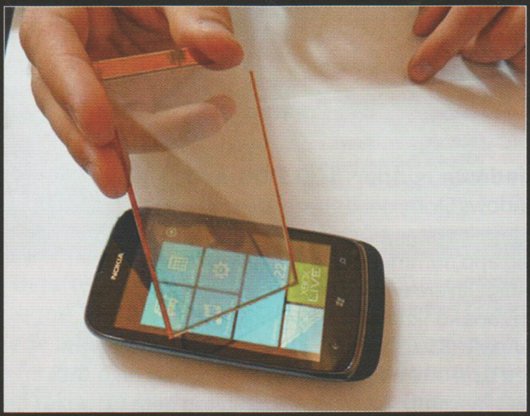

Filmen er integreret i skærmen på fx en smartphone og forsyner batteriet med eksta energi fra sollyset.

Virus rammer Android

Android-systemet er ifølge sikkerhedsfirmaet Symantec blevet ramt af virussen *Android Fakedefender*, der ligger gemt i uofficielle apps, som bl.a. lokker med gratis telefonopkald. Når først app'en er installeret, giver den falske advarsler om diverse sikkerhedsproblemer, som brugeren skal betale for at komme af med. Afviser brugeren, begynder den falske app at lave ravage på enheden. Virussen kan dog nemt undgås, hvis du sørger for kun at hente og installere apps fra Googles officielle app-butik, Google Play.

5,1 procent af verdens pc-ejere bruger nu *Windows 8*. Det viser en opgørelse fra Net Applications, der måler hjemmesidetrafik på nettet. *Windows 8* er dermed det tredjemest benyttede styresystem, men slår kun lige akkurat det ældre *Windows Vista*, som 4,62 procent stadig bruger. *Windows 7* tager førstepladsen med 44,37 procent og *Windows XP* andenpladsen med 37,17 procent.

Trådløse netværk skal forhindre kø

I Tyskland skal trådløse netværk – Wi-Fi og mobilt bredbånd – være med til at bekæmpe et stigende antal trafikpropper på landets motorveje. Via netværkene kan bilerne få information om kødannelser og ulykker og samtidig blive oplyst om alternative ruter. Løsningen kræver dog, at der som standard installeres trådløs teknologi i bilerne, og det vil den tyske transportminister forsøge at presse tyske bilproducenter til at gøre fra 2015.

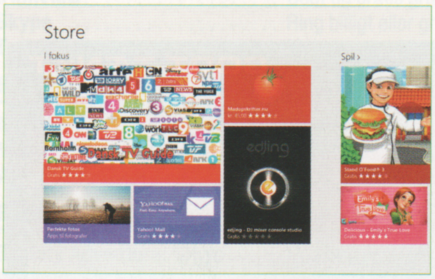

Windows runder 100.000 apps

Windows Store, der udbyder de små apps til startskærmen i *Windows 8*, rundede for nylig app nummer 100.000. Tallet er væsentligt lavere end mængden af udbudte apps hos konkurrenterne Google (700.000) og Apple (850.000), men de 100.000 apps er nået, bare otte måneder efter at *Windows 8* blev lanceret. Til sammenligning tog det Microsoft og Googles *Android* omkring 18 måneder at nå et tilsvarende antal i deres butikker med apps til smartphones.

AOC lancerer ny serie lavprisskærme i størrelser fra 18,5 til 27 tommer.

Billige pc-skærme til den prisbevidste

››› Med en ny serie computerskærme i forskellige størrelser går producenten AOC efter den prisbevidste forbruger. Skærmene i *70ID*-serien fås i forskellige udgaver med et varierende antal funktioner og i størrelser fra 18,5 til 27 tommer. Modellerne har LED-baggrundsbelysning og er i formatet 16:9. Alt efter model er skærmene udstyret med tilslutningsmuligheder som fx DVI-D, HDMI og USB-hub, og nogle modeller har integrerede højttalere. Ved hjælp af funktionen i-Menu, som er standard på skærmene, er det muligt at ændre indstillinger med musen i stedet for knapperne på selve skærmen. Prisen for den billigste model ligger på 675 kroner.

Læs mere:
www.tinyurl.com/aocmon

NY TEKNIK

Ny teknologi tegner tredimensionelle rummodeller

Fire mikrofoner og en pc udgør teknikken, der kan tegne 3D-modeller af rum.

››› Forskere i Schweiz har udviklet en teknik til at fremstille tredimensionelle modeller af et lokale ved hjælp af et computerprogram og fire mikrofoner. Mikrofonerne opfanger signalet fra en lydkilde og det ekko, der opstår, når lyden rammer væggene i rummet. Ud fra lyden kan computerprogrammet skabe et tredimensionelt billede af rummets indretning. Teknikken er stadig på udviklingsstadiet, men forventes fx at kunne hjælpe arkitekter med at designe lydoptimerede rum.

Maskinen kan placeres stående eller vippes i en vinkel på op til 30 grader.

Alt i én-pc til underholdning

Aspire Z3-605 er designet til hjemmeunderholdning og hverdagsbrug.

››› *Aspire Z3-605* er navnet på Acers nye alt i én-pc med 23-tommer fuld HD-skærm og indbyggede harman/kardon-højttalere med Dolby Home Theater. Maskinen, der er udstyret med Intel Core i3-processor og *Windows 8*, er ifølge Acer designet til hjemmeunderholdning og hverdagsbrug.

Aspire Z3-605 fås med touchskærm, så mulighederne i *Windows 8* kan udnyttes optimalt. Pc'en har de mest almindelige porte – herunder USB 3.0 – samlet i en særlig portkapsel, og et specielt ophæng til kabler forhindrer generende ledningsspaghetti på skrivebordet. Prisen for *Z3-605* ligger på omkring 7.000 kroner.

Acer Aspire Z3-605	
Processor:	Intel Core i3-3227U
Hukommelse:	4 GB DDR3
Lagerplads:	1 TB harddisk
Skærm:	23" fuld HD (touch er tilvalg)
Kamera:	Ja
Tilslutninger:	USB 3.0/2.0, HDMI, Bluetooth 4.0 og Wi-Fi

Læs mere:
www.tinyurl.com/aspirez3605

Nyt højttalersæt til pc-lyd

››› Bose har sendt et nyt sæt multimediehøjttalere til pc'er på gaden. *Companion 2 Serie III*, som sættet hedder, er en opgradering af producentens tidligere højttalersystem i *Companion 2*-serien. Det nye sæt er udstyret med Boses TrueSpace-signalsystem, der er specielt udviklet til computerlyd og gengivelse af lyd fra instrumenter.

Højttalerne har dobbelt lydindgang, så det er muligt både at tilslutte en pc og fx en *iPod* eller *iPhone*. Lydstyrken reguleres på forsiden af højre højttaler, som også har stik til tilslutning af hovedtelefoner. Vejledende udsalgspris ligger på 799 kroner.

Læs mere:
www.tinyurl.com/bosec2

De nye højttalere har dobbelt lydindgang for tilslutning af både en pc og fx en iPod eller iPhone.

E-bøger på abonnement

››› Med den nye danske e-bogstjeneste *Mofibo* kan du nu tegne et månedsabonnement for 99 kroner og få fri adgang til e-bøger fra store danske forlag som fx Gyldendal og Politikens Forlag. E-bøgerne kan indtil videre kun læses på en *iPad* eller *iPhone*, men kommer senere i versioner til *Android*-enheder.

Læs mere:
www.mofibo.dk

E-bogstjenesten Mofibo giver dig fri adgang til e-bøger fra store danske forlag for 99 kroner om måneden.

GODT & GRATIS

på NETTET

Internettet gemmer på masser af sjove og brugbare sider, hvor du kan få gratis hjælp, viden og underholdning. Her præsenterer vi dig for nogle af de bedste.

En tur i cirkus

LABYRINT *Movi Kanti Revo* er en virtuel cirkusforestilling lavet af det verdensberømte cirkus Cirque du Soleil, der fortæller historier gennem dans, musik og artisteri. Sådan en fortælling får du også på denne hjemmeside i form af en række små animerede videoklip med udklædte artister, der fx mimer og danser. Når forestillingen er i gang, kan du dreje synsvinklen og pause showet fra fire pile i midten af skærmbilledet eller ved at bevæge dig, hvis du har et webkamera installeret. Animationerne bliver underbygget af stemningsfuld musik, så sørg for at skrue op for computerens højttalere. *Movi Kanti Revo* er lavet i samarbejde med Google, så siden kan kun fungere med Googles egen browser, *Chrome*.

→ **www.movikantirevo.com**

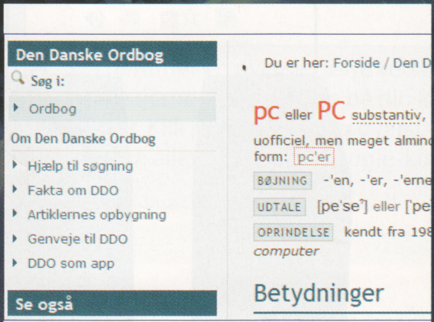

Dansk ordbog

ORDBOG *Den Danske Ordbog* er blevet lagt på internettet, så du blandt andet kan søge efter ords betydning, oprindelse og stavemåde. Det er Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, der står bag ordbogen. De sørger for at holde den opdateret med nye ord og udtryk, som bliver optaget.

→ **www.ordnet.dk/ddo**

Stem om det

AFSTEMNING På *Polleverywhere* kan du lave afstemninger om alt fra biler til blomster. Du vælger selv spørgsmålene og svarmulighederne, og så kan du ellers sende din afstemning til venner og bekendte. Siden opdaterer løbende stemmeresultaterne i et diagram, så du kan se, hvordan stemmerne fordeler sig.

→ **www.polleverywhere.com**

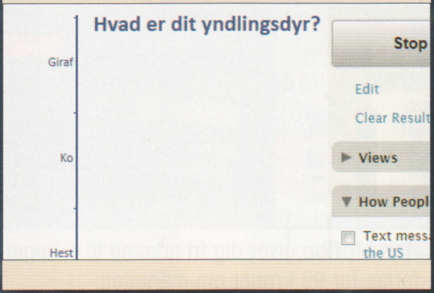

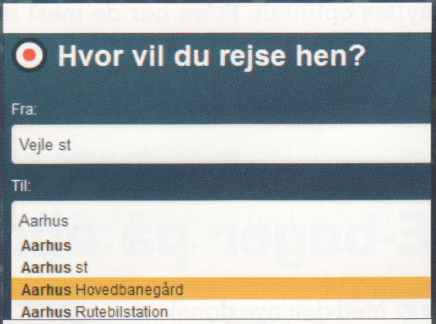

Planlæg rejsen med tog og bus

REJSEPLAN Skal du ud og rejse med offentlig transport, så er *Rejseplanen* et besøg værd. Hjemmesiden samler bus- og togtider, så du får en komplet plan over, hvilke busser og tog du skal rejse med for at nå din destination til tiden.

→ **www.rejseplanen.dk**

Af Mathias Alsted Flinck. Foto: iStockphoto.

Falder du selv over en spændende hjemmeside, som du mener er noget for Komputer for alles øvrige læsere, kan du give os et tip ved at skrive til nettip@komputer.dk

Omregn valutaen

KONVERTERING *Valutaomregneren* er en side, der kan det, navnet fortæller. Den kan omregne stort set alle typer valuta, så det er smart at slå et smut forbi, inden du tager ud at rejse eller handler på internettet. Du vælger blot, hvilke to landes valuta du vil regne imellem, indtaster et beløb, og så klarer siden ellers resten. Valutakurserne på siden bliver opdateret alle hverdage, så du får altid et retvisende resultat. Hvis du har en smartphone, kan du også downloade valutaomregneren som en app.

→ **www.valutaomregneren.dk**

Geografiquiz tager dig jorden rundt

GEOGRAFI *Geoguessr* er en geografiquiz, hvor du kan dyste mod venner og bekendte. Spillet varer fem runder, og i hver runde ser du et billede af et tilfældigt sted i verden, som du skal gætte, hvor er. Når du skal gætte, klikker du på det sted på verdenskortet i øverste højre hjørne, som du tror, der er tale om. Jo tættere på det rigtige sted du er, jo flere point får du. Quizzen bruger billeder fra *Google Street View*, hvor du kan undersøge stedet, inden du gætter. Når du er kommet igennem alle fem runder, får du en samlet karakter og et link, så du kan udfordre dine venner over fx e-mail eller *Facebook*.

→ **www.geoguessr.com**

På spadseretur i dinosaurernes verden

HISTORIE BBC turnerer verden tynd med showet *Walking with dinosaurs*, hvor du kan opleve mekaniske dinosaurer i naturlig størrelse. På showets hjemmeside kan du få en smagsprøve på de enorme forhistoriske dyrs univers. Der er biografier af forskellige dinosaurer med informationer om størrelse, form, føde og hastighed. Du kan blandt andet få historien om den kendte kødæder Tyrannosaurus rex. Siden er på engelsk, men den har mange flotte og informative illustrationer, så der er stadig masser at se, selv om du ikke lige er en ørn til engelsk.

→ **www.tinyurl.com/dinosaurer**

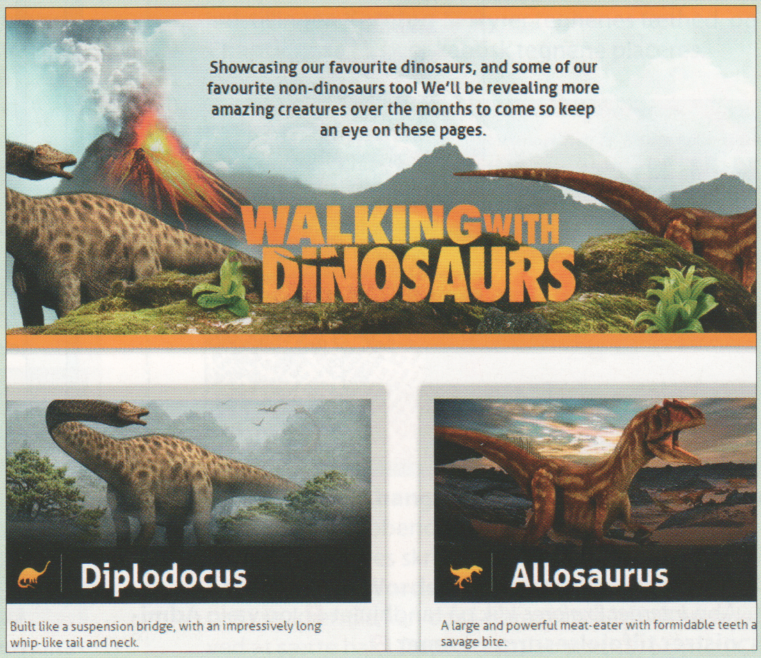

INTERNET EXPLORER

Farvel til stædig søgemaskine

? *Min relativt nye pc har haft søgemaskinen Ask installeret i Internet Explorer. Den fulgte vist med et andet program, jeg har installeret. Jeg har forsøgt at fjerne Ask efter opskriften i Komputer for alle 11/2012, men ikonet for det forsvinder ikke fra programvinduet. Hvad kan jeg gøre for at slippe helt af med det?*

! *Ask* optræder både som værktøjslinje med søgefunktion og som en egentlig søgemaskine, der overtager standard-søgefunktionen i browseren. For at slippe helt af med *Ask* skal du først fjerne værktøjslinjen via Kontrolpanelet og så fjerne søgemaskinen. Her viser vi hvordan i den nyeste *Internet Explorer 10*.

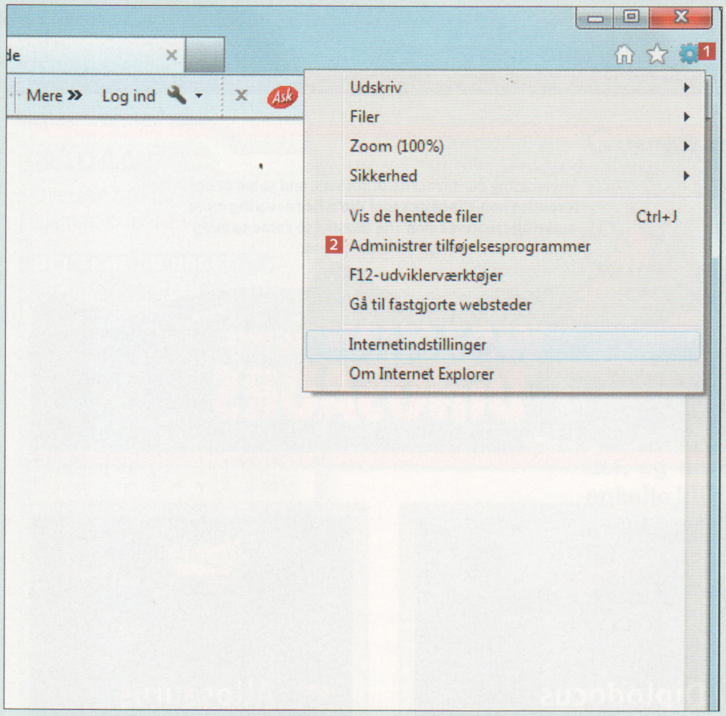

1 Åbn *Internet Explorer,* klik på tandhjulet **1**, og vælg **Administrer tilføjelsesprogrammer** **2**.

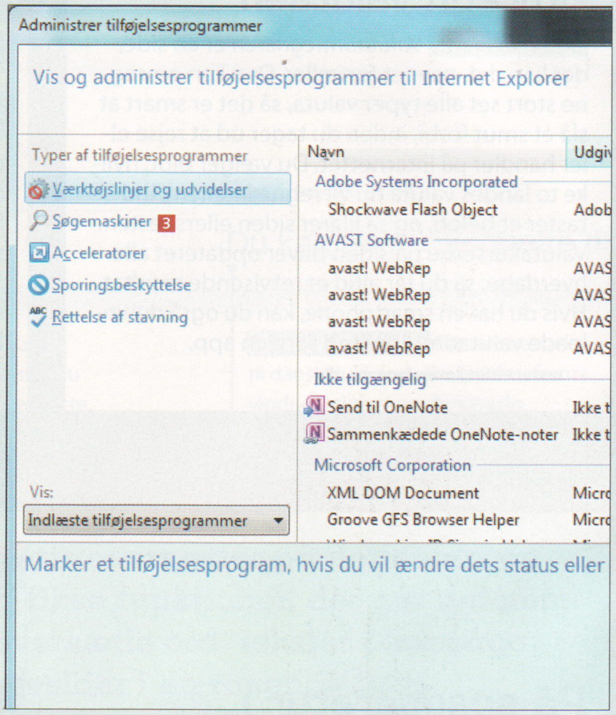

2 Her styrer du både værktøjslinjer og søgemaskiner. Klik på **Søgemaskiner** **3**.

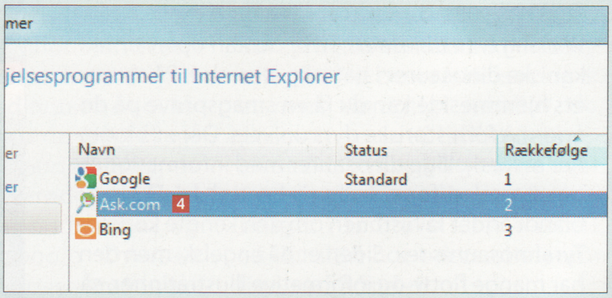

3 Markér søgemaskinen **Ask.com** **4**, og klik på **Fjern**. Når *Ask* er fjernet, klikker du på **Luk** i vinduet **Internetindstillinger**.

SPØRG OS-REDAKTØR

Henning Rasmussen

SMARTPHONE

Kan jeg prioritere et trådløst netværk på min mobil?

? *Er det muligt at prioritere forskellige trådløse netværksforbindelser på min smartphone med Android, så jeg altid vil være forbundet med mit foretrukne hotspot, når der er flere mulige – men uden at glemme de andre netværk?*

! Ja, det kan godt lade sig gøre. Til en *Android*-mobil anbefaler vi programmet *WiFi Prioritizer*. Gå først ind på *Google Play*, søg efter *WiFi Prioritizer*, og vælg programmet, når det dukker op blandt søgeresultaterne.

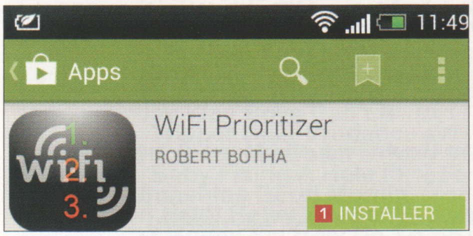

1 Klik nu på knappen **Installer** 1 og herefter på knappen **Accepter** for at begynde installationen. Når den er gennemført, skal du trykke på knappen **Åbn** for at starte applikationen.

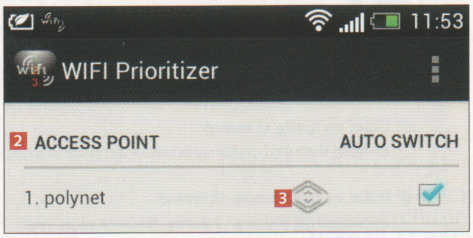

2 Nu ser du en liste med de netværksforbindelser, som du benytter eller har benyttet 2. For at ændre prioriteringen skal du sætte en finger på ikonet 3 ud for en forbindelse og flytte det op eller ned.

WINDOWS

LIGGER PÅ CD 14

Startup Manager ligger under Aktuelt

Program forsinker pc'ens opstart

? *Jeg har installeret Microsoft Visual Basic 6. Under opstarten spørger Windows, om jeg vil starte programmet fra en ukendt udgiver. Udover at det er mærkeligt, at udgiveren Microsoft betegnes som ukendt, så er mit ønske at fjerne dette program fra opstarten. Hvordan gør jeg det?*

! Det er programmets alder, der gør, at det bliver betegnet som "ukendt" – der er nemlig ikke en moderne digital signatur i programmet. Du kan dog sagtens slippe for, at det starter sammen med Windows, og du kan bruge et program som *Startup Manager* til opgaven.

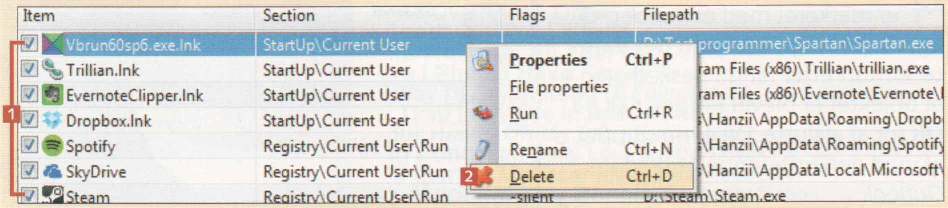

1 Ved at fjerne fluebenet ud for programnavnet 1 kan du forhindre et program i at starte sammen med Windows. Ved du, at du slet ikke skal bruge programmet, så kan du højreklikke på det og vælge **Delete** 2.

SPØRG OS FORUM

Spørgsmål og løsninger på disse sider er hentet fra Komputer for alles SPØRG OS FORUM på internettet.

I forummet kan alle magasinets abonnenter få hjælp fra andre læsere og fra Komputer for alles dygtige it-eksperter. De svar, som redaktionen vurderer har interesse for alle andre læsere, bearbejder vi og bringer her på siderne.

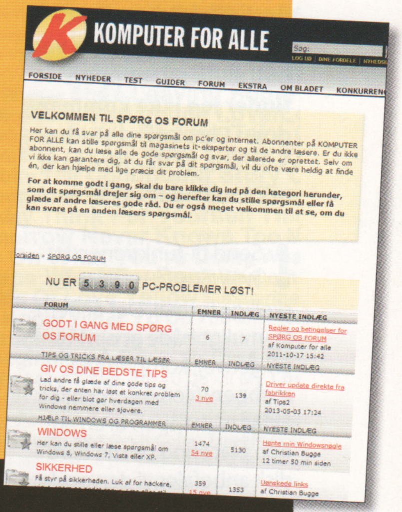

Ekstra: Kun for abonnenter!

Stil dine pc-spørgsmål på:
www.komputer.dk/forum

Pc-spørgsmål via e-mail, breve eller telefoniske henvendelser til redaktionen kan vi desværre ikke påtage os at besvare.

2 HURTIGE

Jeg har købt en nyere Medion-pc og vil installere Windows 8 på den. Når jeg kører Microsofts opgraderingsassistent, skriver den, at sikker start ikke er kompatibelt med min pc, og at jeg skal installere et program til dvd-afspilning. Kan jeg så ikke køre Windows 8 på min pc?

! Jo, det kan du godt. "Sikker start" er en funktion i pc'en, der skal give en sikker opstart af *Windows 8*. Hvis din pc ikke har det, er det ikke noget problem. Dvd-afspilning er fjernet fra *Windows 8*, men kan klares med et program til formålet. Der er med andre ord ingen alvorlige problemer i at installere *Windows 8*.

Jeg er for nylig gået fra XP til Windows 7. Jeg ønsker at flytte en dokumentmappe, men ved højreklik på mappen finder jeg ikke kommandoen Flyt, men i stedet Send til. Er det den samme funktion?

! Send til-funktionen i *Windows 7* har flere forskellige formål. Det er nemlig muligt både at oprette en genvej, komprimere mappen/filen osv. Men for at flytte mappen til en anden placering på din harddisk anbefaler vi den gode gammeldags kopier-indsæt-kommando. Du højreklikker ganske enkelt på dokumentmappen og vælger **Kopier** (da du sandsynligvis vil have fjernet mappen helt fra Skrivebordet, kan du vælge **Klip** i stedet for). Dernæst åbner du den placering på harddisken, hvor du vil have mappen, højreklikker og vælger **Indsæt**.

E-MAIL

LIGGER PÅ CD 14

Malwarebytes' Anti-Malware ligger i Sikkerhedscentret

Hvem snuser i mine kontaktpersoner?

? *Når jeg skal sende en e-mail fra min pc, dukker der et vindue op med besked om, at et program forsøger at få adgang til mine e-mail-adresser i Outlook. Hvordan slipper jeg af med det?*

! Noget tyder på, at din computer er blevet inficeret med et program, der kun gør skade. Sørg for at opdatere dit antivirus-program, og scan hele systemet grundigt. Giv desuden computeren en tur med *Malwarebytes' Anti-Malware*, som du kan installere via Sikkerhedscentret på cd'en.

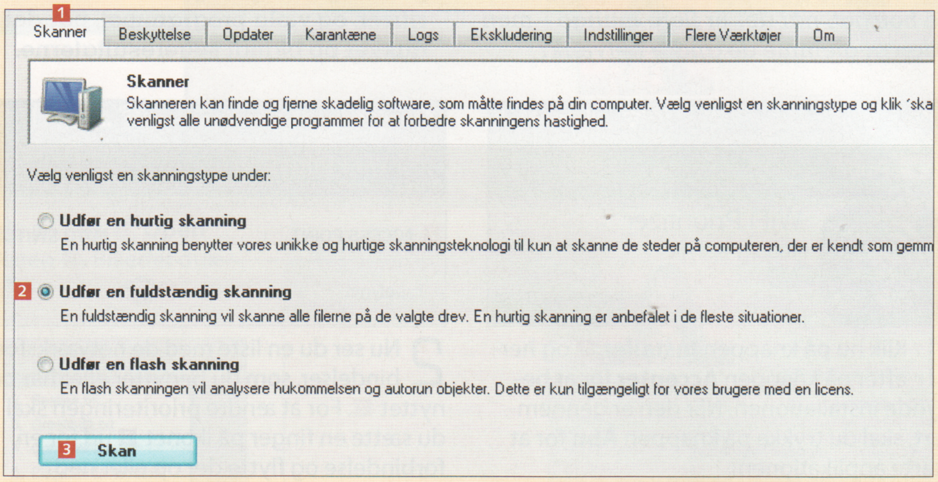

1 Åbn *Malwarebytes' Anti-Malware*. Vælg fanen **Skanner** 1, markér **Udfør en fuldstændig skanning** 2, og klik på knappen **Skan** 3.

2 Sæt flueben ved det drev, der skal scannes 4, og klik på knappen **Skan** 5 for at finde og fjerne det skadelige program. Når scanningen er afsluttet, klikker du på knappen **OK**.

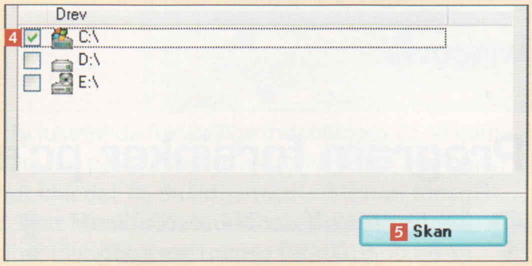

3 I dette tilfælde er der fundet et inficeret objekt. Klik på knappen **Vis Resultater**.

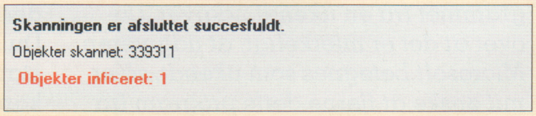

4 Tjek, at det skadelige program er markeret med et flueben 6, og klik på knappen **Fjern det valgte** 7. Kort efter får du besked om, at objektet er blevet fjernet. Klik på **OK** for at afslutte. Du er nu sluppet af med den irriterende besked i *Outlook*.

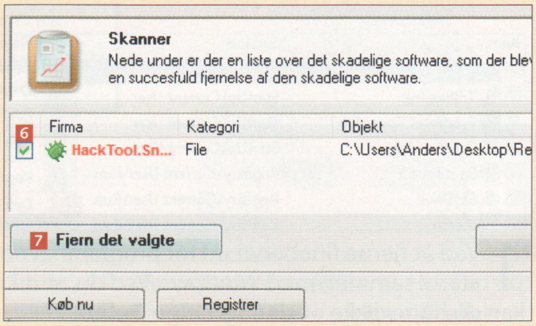

WINDOWS

Programvindue er større end skærmen

? *På min bærbare pc, der har en lille 10-tommer-skærm, har jeg installeret Advanced Uninstaller Pro 11. Programmet har mange funktioner, men jeg kan kun bruge den del af det, der fjerner programmer fra pc'en. For de øvrige funktioner kan jeg efter en scanning ikke se knappen Næste, fordi den ligger uden for skærmbilledet. Jeg har forsøgt at ændre skærmformatet, men det hjælper ikke. Hvad stiller jeg op?*

! Problemet skyldes formodentlig, at programvinduet i højden er vokset ud af skærmen, og så kan du ikke ændre størrelsen på det ved at trække i vinduets hjørner. Hvis pc'en har et VGA-stik, kan du prøve at slutte en større skærm til maskinen og gøre vinduet mindre. Du kan også indstille programmet til at åbne i maksimeret tilstand – det burde få vinduet til at tilpasse sig skærmens fulde størrelse.

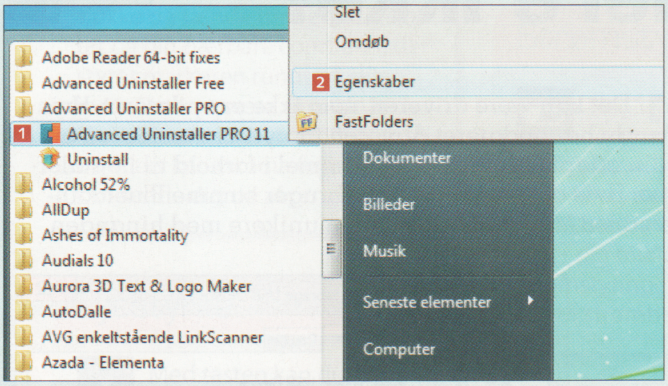

1 Find programmet i startmenuen under **Alle programmer**. Højreklik på programmet **1**, og vælg **Egenskaber** **2**.

2 På fanen **Genvej** **3** åbner du listen ved **Kør** **4** og vælger **Maksimeret** **5**. Klik så på **OK**. Hvis du har genveje til programmet andre steder – fx på Skrivebordet – skal du også indstille dem til at åbne programvinduet maksimeret.

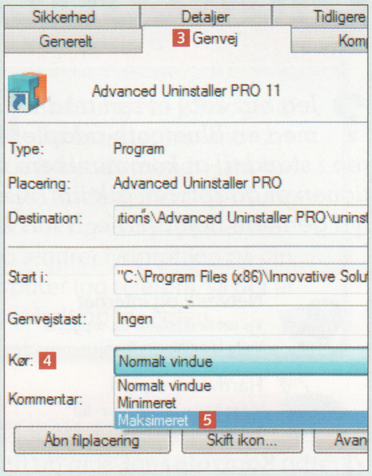

SMARTPHONE

Er min telefon i fare?

? *Jeg har købt en ny smartphone med Android og har overvejet at købe et sikkerhedsprogram til den. Dem, jeg har set, koster et par hundrede kroner. Men er det overhovedet nødvendigt?*

! Antallet af farlige programmer, der kan ramme *Android*, stiger, så det er en rigtig god idé at installere et sikkerhedsprogram på din *Android*-telefon. Der er dog ingen tvingende grund til at bruge flere hundrede kroner på et sikkerhedsprogram, for der findes et par stykker, som er gode og ganske gratis.

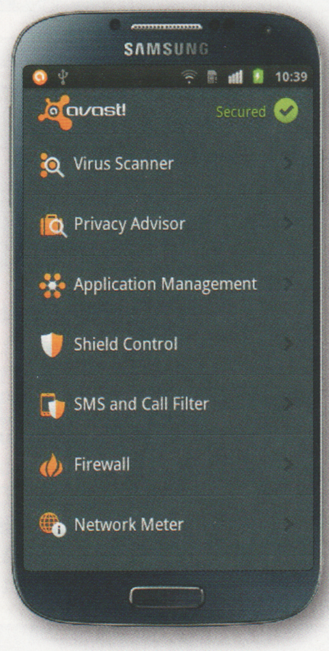

Avast! er et gratis sikkerhedsprogram til Android, der blokerer for både virus og malware. Find det på Google Play.

LÆSER TIP

Kom hurtigt til systemet

For at komme hurtigt til punktet System i Kontrolpanel, hvorfra man kan komme videre til Enhedshåndtering, skal man blot trykke på **Windows**-tast + **Pause**. Pause-knappen ligger over gruppen med Delete, Home og End på tastaturet.

Med venlig hilsen
Ralph Grenaae

Har du et tip, så skriv det til os i kategorien "Giv os dine bedste tips" på Spørg os Forum. Bringer vi dit tip i bladet, får du en præmie. Ralph Grenaae fik et Streetblaster-headset fra producenten Sandberg.
www.komputer.dk/forum

Hvorfor virker mine Bluetooth-højttalere ikke?

? *Jeg har købt et sæt trådløse højttalere, der tilsluttes med en Bluetooth-adapter, som kan gøre computeren i stand til at kommunikere med højttalerne. Installationen af adapteren gik fint, men jeg kan stadig ikke få lyd gennem højttalerne. Hvori kan fejlen ligge?*

! Det kan være driveren, som ikke er opdateret. Hvis du har opdateret driveren til nyeste version, så er din adapter muligvis for gammel i forhold til højttalerne. Hvis de to enheder ikke bruger samme Bluetooth-version, så kan de ikke kommunikere med hinanden.

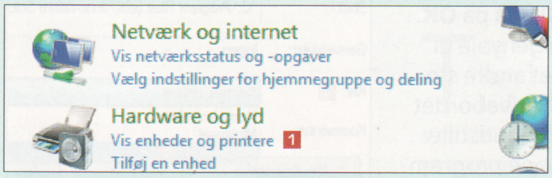

1 Åbn **Kontrolpanel**, som du finder i startmenuen. Her skal du finde Bluetooth-adapteren ved at klikke på **Vis enheder og printere** 1.

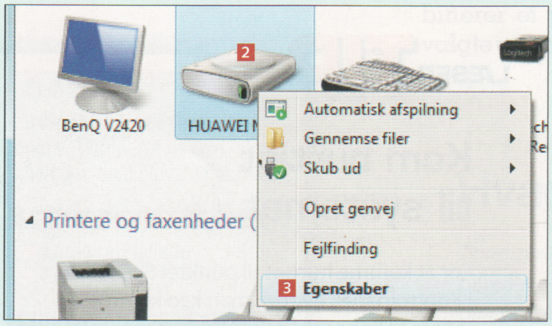

2 Under dine enheder skulle du kunne se din Bluetooth-adapter. Højreklik på ikonet 2, og vælg **Egenskaber** 3.

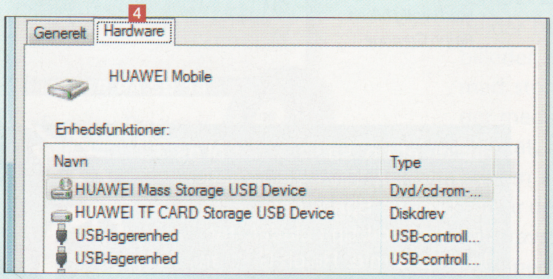

3 Gå ind på fanebladet **Hardware** 4, hvor du vælger **Egenskaber**.

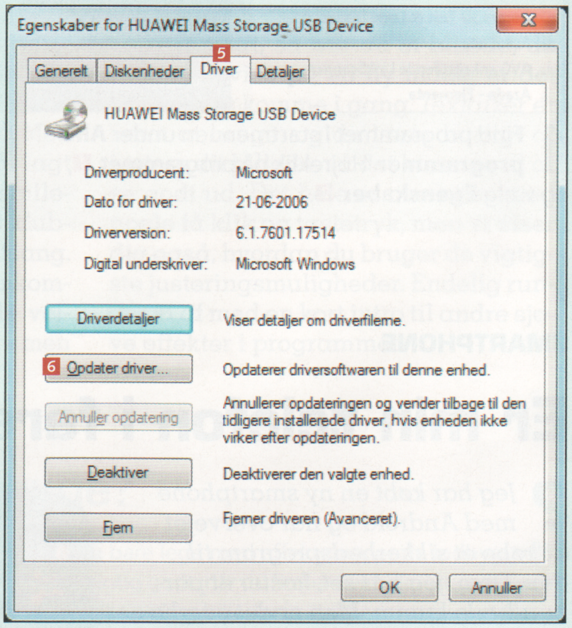

4 I denne menu vælger du fanebladet **Driver** 5, hvor du efterfølgende klikker på **Opdater driver …** 6.

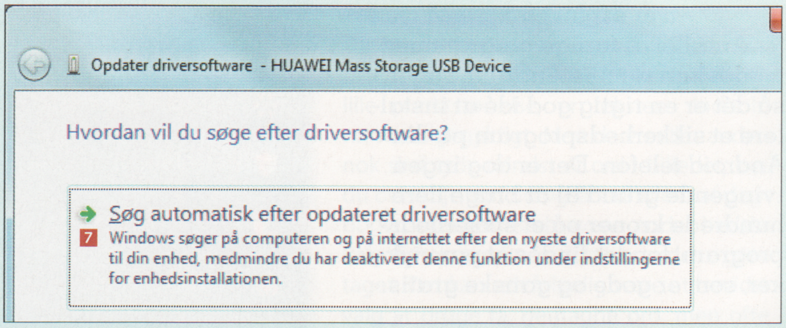

5 Klik nu på **Søg automatisk efter opdateret driversoftware** 7. Hvis du vil være sikker på at få den nyeste driver, skal din computer være tilsluttet internettet, når du starter søgningen.

TAVLE-PC

Kan jeg få dansk sprog på min tavle-pc?

? *Jeg har købt en Motorola Xoom i England og vil gerne vide, om jeg kan få et dansksproget styresystem ind på tavle-pc'en?*

! Det er kun muligt at skifte sprog på din tavle-pc, hvis du under Indstillinger kan vælge dansk.

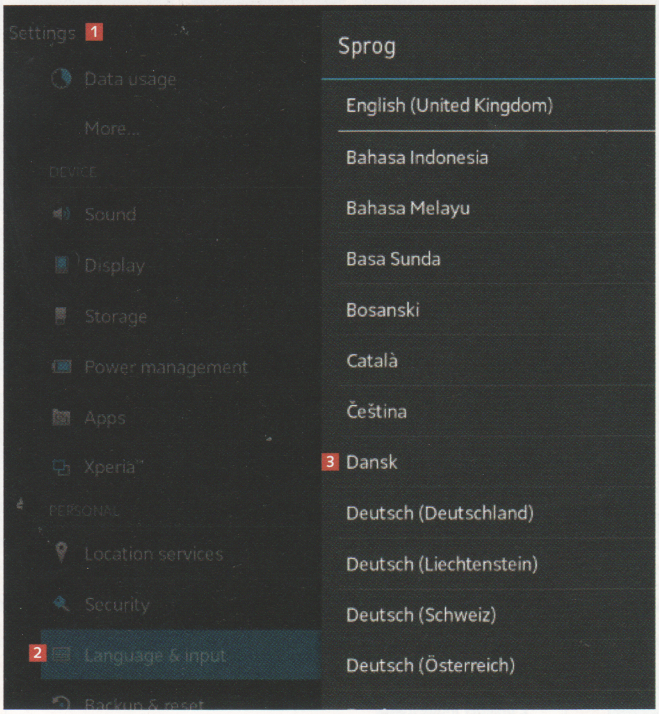

1 Gå i tavle-pc'ens indstillingsmenu, der på engelsk hedder **Settings** 1, og vælg så undermenuen **Language & input** 2. Nu skal du markere **Dansk** 3 i listen over sprog. Afslut med et tryk på **OK**.

SIKKERHED

Er der virus i PDF'erne?

? *AVG Antivirus advarer om, at der er trojanske heste i Adobe Reader, men kan det virkelig passe?*

! Nej, der er tale om en falsk alarm. Helt normal kode i PDF-læseren *Adobe Reader* er af *AVG* blevet forvekslet med skadelig kode. Fejlen er dog rettet allerede, så hent blot de nyeste virusdefinitioner til *AVG*.

WINDOWS 8

Hvordan installerer jeg mediecenterpakke?

? *Jeg har købt Windows 8 Mediecenter-pakken og har fået en produktnøgle. Jeg har prøvet at gøre, som der stod i brugsanvisningen, men jeg kunne ikke finde det sted, hvor jeg skulle skrive produktkoden. Hvordan gør man?*

! For at tilføje en købt funktion i *Windows 8* skal du bruge værktøjet "Føj funktioner til Windows 8". Du finder nemmest dette værktøj ved at søge efter det direkte på *Windows 8*'s startskærm.

1 Begynd at skrive **føj funktioner** 1, når du befinder dig på startskærmen. Så dukker menupunktet **Føj funktioner til Windows 8** op i søgeresultaterne. Klik på det.

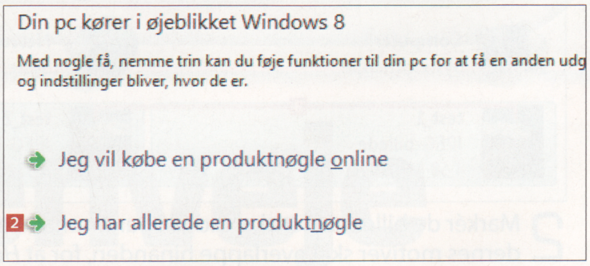

2 Klik på **Jeg har allerede en produktnøgle** 2.

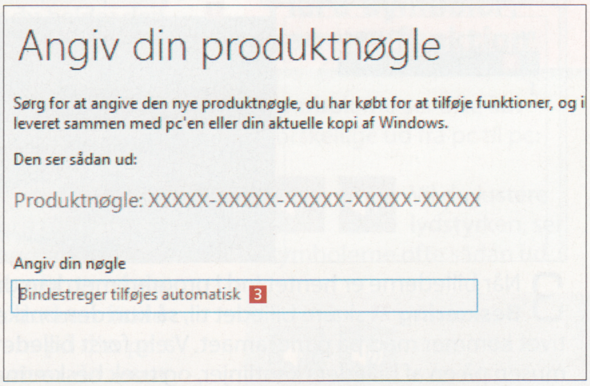

3 Indtast din nøgle i feltet 3, og klik derefter på **Næste**. Nu tilføjes mediecenterpakken.

PROGRAM

LIGGER PÅ CD 14

Hugin Panorama ligger under Aktuelt

Hvordan laver man panoramabilleder?

? *Jeg har på min gamle computer haft programmet Stoik Panoramamaker, der kan sætte flere fotos sammen til et flot panoramabillede. Nu vil jeg gerne installere programmet på min nye pc, men koden til programmet, som I tilbage i 2008 distribuerede med bladet, virker tilsyneladende ikke længere. Hvad kan jeg gøre ved det?*

! Koden til *Stoik Panoramamaker* er ganske rigtigt udløbet, men der findes heldigvis gode alternativer. Et godt bud er *Hugin Panorama*, der hurtigt fletter en stribe pletskud sammen til et flot panoramabillede og giver dig en række muligheder for at beskære og justere billederne undervejs i processen. Vi har lagt *Hugin Panorama* på cd'en, og her viser vi, hvordan du gør.

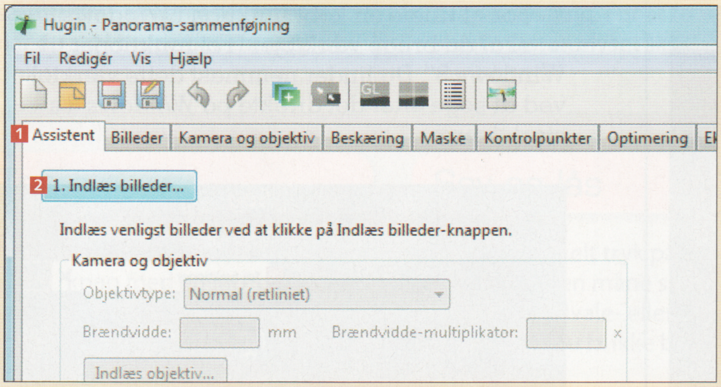

1 Start *Hugin*, vælg fanen **Assistent** 1, og klik på **1. Indlæs billeder ...** 2.

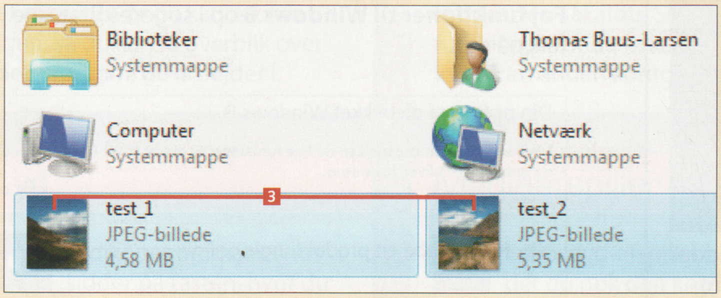

2 Markér de billeder, der skal indgå i panoramabilledet 3. Billedernes motiver skal overlappe hinanden, for at *Hugin* kan danne panoramabilledet korrekt. Klik på **Åbn**.

3 Når billederne er hentet ind i programmet, kan du på fanen **Beskæring** 4 skære billedet til, så kun den ønskede del af motivet kommer med på panoramaet. Vælg først billedet 5, peg med musen på en af billedets kantlinjer, og træk beskæringslinjen til den ønskede position 6. Fortsæt med de øvrige billeder.

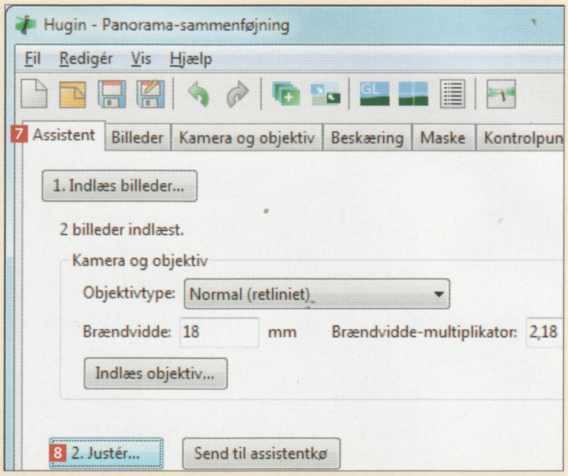

4 På fanen **Assistent** 7 klikker du nu på **2. Justér ...** 8 for at forbinde billederne. Vent, mens *Hugin* analyserer billedernes data.

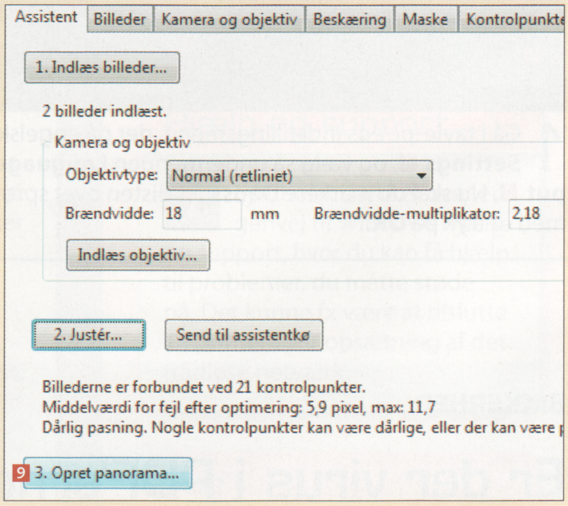

5 Klik på **3. Opret panorama ...** 9 for at gemme projektet, så du senere kan arbejde videre med det. Giv projektet et navn i vinduet **Gem projektfil**, som åbner, og klik på **Gem**. I vinduet **Angiv outputpræfiks** skriver du et navn til panoramabilledet, vælger en mappe til filen og klikker på **Gem**. Nu danner *Hugin* panoramabilledet, som du finder i den mappe, du har valgt.

WINDOWS XP

Hvordan genaktiverer jeg Windows XP?

? *Jeg vil gerne geninstallere Windows XP på min computer, men jeg har brugt min aktiveringskode så mange gange, at installationen ikke vil fungere længere. Hvordan kan jeg nu genaktivere Windows XP?*

! De forskellige versioner af Windows har en grænse på fem til ti genaktiveringer. Hvis din computer ikke automatisk genaktiverer, eller hvis du har opbrugt din kvote, så skal du ringe til aktiveringstjenesten hos Microsoft. Her bliver du gennem en automatisk telefonsvarer guidet til en ny kode, som du modtager per sms. Telefonnummeret til Microsoft vises i aktiveringsdialogboksen.

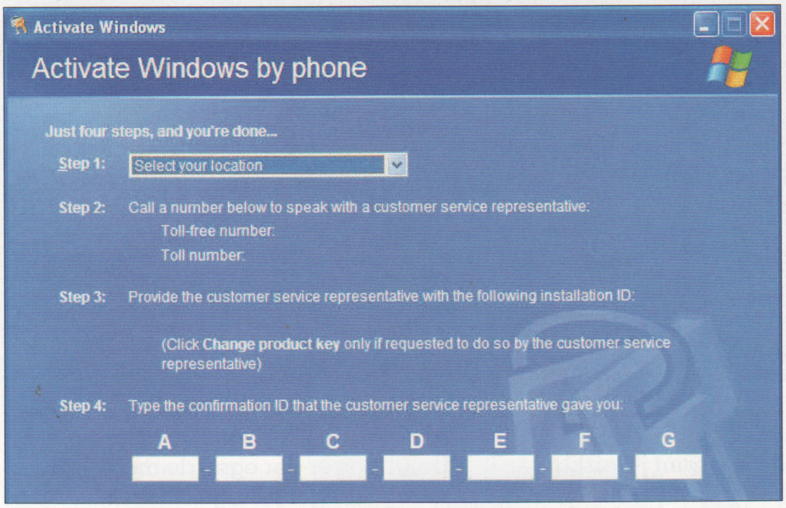

Sådan ser vinduet ud, når du skal genaktivere Windows XP. Her ser du den engelske version, der ligner den danske.

LÆSER **TIP**

Gem det kablede tastatur

Hvis du erstatter dit gamle tastatur (med ledning) med et nyt og smart trådløst tastatur, så gem det gamle i en skuffe. Hvis du en dag er tvunget til at starte pc'en i fejlsikret tilstand, er det ikke sikkert, at det trådløse tastatur virker, før du er inde i Windows og driverne er indlæst. Så kan du i stedet finde det gamle tastatur frem og tilslutte det til pc'en for at komme til fejlsikret tilstand.

Med venlig hilsen
Rudolf Dinger

Har du et tip, så skriv det til os i kategorien "Giv os dine bedste tips" på Spørg os Forum. Bringer vi dit tip i bladet, får du en præmie. Rudolf Dinger fik sikkerhedspakken Norton 360 Multi-Device.
www.komputer.dk/forum

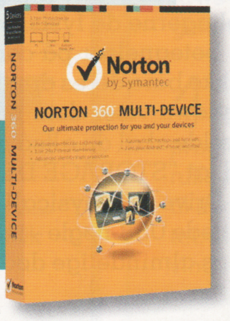

LÆSER **BREVE**

Kan man købe jeres velkomstpakker?

Hej! Hvad gør man, når man gerne vil have/købe den VHS-grabber, der er omtalt i jeres nyhedsbrev og på jeres hjemmeside, selv om man allerede er abonnent? Den er jo en gave til nye abonnenter.

Med venlig hilsen
Janne Warghede

Svar:
Mange tak for din henvendelse. Vi vil her på Komputer for alle naturligvis gerne gøre noget ekstra for vores trofaste abonnenter. Derfor har vi aftalt med Bonniers Kundeservice, at læsere, som har holdt bladet i mindst seks måneder, kan ringe på tlf. 39 10 30 72 (mandag-torsdag mellem 9.00 og 16.00 og fredag mellem 9.00 og 14.30) og bestille VHS-grabberen til en kampagnepris.

Med venlig hilsen
Rasmus Udsholt
Redaktionschef, Komputer for alle

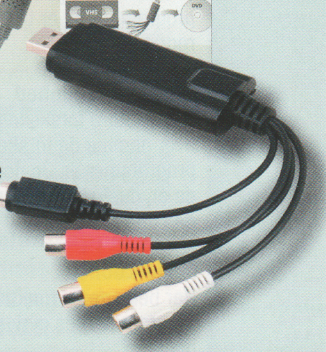

Vi har ofte særlige tilbud til nye abonnenter, men de trofaste læsere lades naturligvis ikke i stikken.

Har du en kommentar til indholdet i Komputer for alle, så send den til **red@komputer.dk**. Her på siden bringer vi et udvalg af de e-mails, vi modtager. OBS: Tekniske spørgsmål skal stilles i SPØRG OS FORUM på **www.komputer.dk/forum**

Red dine slettede filer

PANIK! Det er lige gået op for dig, at du har slettet feriebillederne, din arbejdsrapport og musiksamlingen. Men tag en dyb indånding – vi tester seks programmer, som alle kan redde dine filer.

SÅDAN!

Vi har givet karakterer fra 1 til 10 i hver kategori. Den samlede karakter er et vægtet gennemsnit af disse.

SÅDAN VÆGTER VI

Effektivitet
Vi tester, hvor gode filredningsprogrammerne er til at finde og redde slettede filer.

Brugervenlighed
Der er store forskelle på, hvor nemme de forskellige programmer er. Jo nemmere de er, desto højere karakter får de i denne kategori.

Funktioner
Her belønner vi funktioner og programmernes øvrige muligheder.

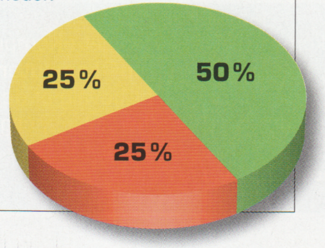

Selv om du lige har tømt Papirkurven i Windows, er dine slettede filer i virkeligheden ikke helt slettet. Med det rette værktøj – et filredningsprogram – kan de nemlig let genskabes. Du skal blot sørge for at redde filerne, så snart du opdager, at de er væk. Jo hurtigere du reagerer, desto større er chancerne for, at filerne kan reddes uden problemer.

Vi har samlet et felt bestående af seks af tidens mest populære filredningsprogrammer. De tre af dem er gratis, og de andre tre koster penge. Umiddelbart er der ikke de store funktionelle forskelle, og de kan alle genskabe slettede filer. Men der er store forskelle på, hvor nemme de er at have med at gøre: Eksempelvis viser den sværest tilgængelige af testdeltagerne de fysiske navne og tekniske betegnelser på computerens drev og ikke bare deres drevbogstaver, som Windows viser dem i *Stifinder*. I dette tilfælde skal du altså selv kunne regne ud, at "STORAGE DEVICE-9451 1.978GB Drive (\\.\PhysicalDrive3)" er din tilsluttede USB-nøgle – ikke specielt nemt for os almindelige dødelige, vel?

Heldigvis er der også de mere jordnære og brugervenlige filredningsprogrammer, som ikke kræver en otte år lang teknisk universitetsuddannelse at betjene, og som du kan sætte i gang med at scanne efter slettede filer med ganske få museklik.

Samtlige testdeltagere kunne genskabe alle vores slettede testfiler på både harddisk med *Windows* 7, SSD, USB-nøgle og hukommelseskort, så længe de slettede filer ikke var blevet overskrevet af nye filer, eller drevene ikke var blevet formateret i mellemtiden.

Sådan testede vi

For at teste de seks filredningsprogrammers effektivitet forberedte vi en række forskellige drev: en harddisk med *Windows* 7, en SSD, en USB-nøgle og et SD-hukommelseskort. Vi placerede 100 testfiler på dem hver og slettede dem derefter igen. Så målte vi, hvor mange af testfilerne programmerne kunne genskabe, og dernæst overskrev vi alle drev med nye filer og testede igen, hvor mange af de oprindelige testfiler program-

Illustration: Shutterstock.

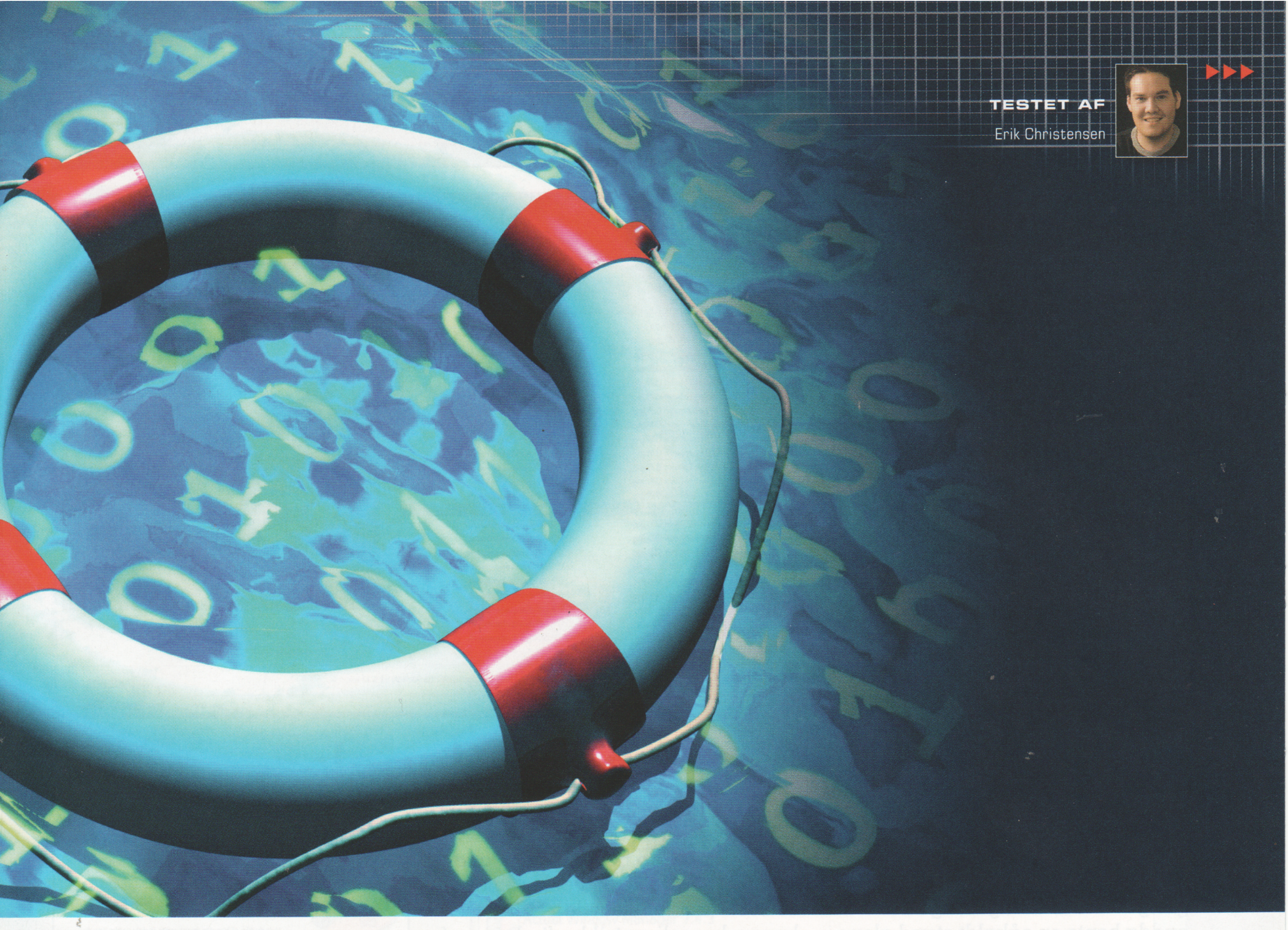

merne kunne genskabe. Til sidst formaterede vi drevene og testede igen. Konklusionen er klokkeklar: Alle testdeltagerne kan genskabe filerne, så længe de ikke er blevet overskrevet eller formateret. Er de derimod blevet overskrevet eller formateret, står de ikke til at redde med disse programmer.

Effektiviteten er én ting, men som nævnt findes de største forskelle på brugervenligheden – ganske enkelt hvor nemme programmerne er at forstå og bruge. På funktionerne kigger vi efter ekstra muligheder, som fx om programmerne kan genskabe hele harddiskpartitioner, og endnu vigtigere om programmerne kan køres fra en USB-nøgle eller fra en opstarts-cd. Vil du eksempelvis redde filer fra dit Windows-drev, er det en fordel, at programmerne kan køres direkte fra cd eller via USB, så du slipper for at installere dem på Windows-drevet med risiko for at overskrive de slettede filer, du netop prøver at redde.

Sådan virker filredningsprogrammer

Når du tømmer Papirkurven i Windows, slettes dine filer aldrig helt. Det er faktisk kun filernes henvisninger (adresseoplysninger) i drevenes såkaldte filtabeller, som fjernes. Selve filerne ligger stadig fysisk tilbage. Filtabellen svarer til indholdsfortegnelsen i en bog. Selv om du river indholdsfortegnelsen ud af bogen (og dermed sletter den), er resten af bogens data jo stadig intakte. Ud fra de resterende data kan indholdsfortegnelsen derfor let genskabes. Og det er lige præcis sådan, filredningsprogrammer virker. De scanner drevene igennem fra A til Z og leder efter filer, som mangler henvisningerne i filtabellen (men som endnu ikke er overskrevet af nye filer). Derefter vises de slettede filer, og du kan så vælge at gemme dem på ny.

Ordliste

Dybdescanning En type af scanning, hvor programmerne går endnu grundigere til værks end ved de hurtigere og mere overfladiske scanninger.

Imagefil En direkte kopi af eksempelvis en opstarts-cd, som du kan brænde på en cd eller dvd.

Opstarts-cd En cd, som du kan starte din computer op fra.

SSD Står for "solid state drive" og er en type harddisk uden bevægelige mekaniske dele. Virker i grove træk ligesom hukommelseskort.

Stand alone Betegnelse for, at et program kan køres uden at blive installeret, fx fra en USB-nøgle eller cd.

Systemdrev Harddisken/SSD'en, hvor dit styresystem (Windows) er installeret.

PIRIFORM RECUVA

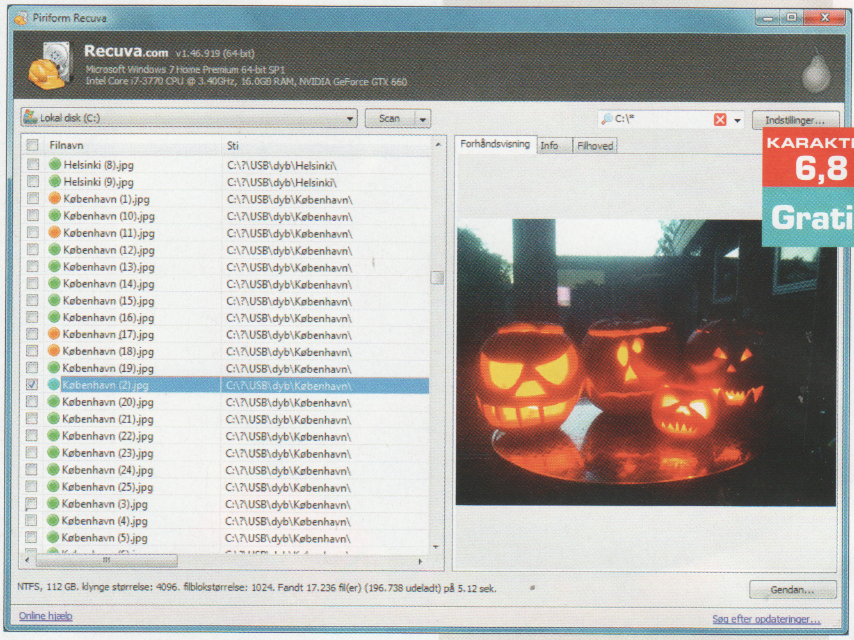

KARAKTER 6,8

Gratis

Recuva har et ganske simpelt og brugervenligt design. Er dine slettede digitalfotos uskadte, vises de som prøvebilleder, når du markerer dem.

Nem redningskrans på dansk

Piriform Recuva er et brugervenligt filredningsprogram. Det er på dansk, har en guide, som hjælper dig godt i gang med filredningen, og så kan du endda hente en såkaldt stand alone-udgave af programmet, som kan køres direkte fra en USB-nøgle. *Recuva* er dog desværre noget mere brugervenligt end effektivt. Det fandt langt de fleste af vores slettede testfiler, men kunne konsekvent ikke finde en af mapperne på vores USB-nøgle og SD-hukommelseskort ved den almindelige scanning. Det var først ved dybdescanningerne, at alle vores slettede testfiler dukkede op blandt scanningsresultaterne.

Når *Recuva* har fundet de slettede filer, vises de i en lidt uoverskuelig listeform, hvor du manuelt skal markere hver enkelt af alle de filer, du vil genskabe. Du kan ændre visningen inde i programmets indstillinger til eksempelvis prøvebilledvisning eller som mappestruktur, hvor du også kan gendanne hele mapper ad gangen, men vi synes, det er møgirriterende at skulle ind i indstillingerne hver eneste gang. *Recuva* burde have en almindelig og lettilgængelig skift visning-knap, ligesom alle de andre filredningsprogrammer i testen.

Konklusion

Recuva er ikke vores førstevalg, når vi skal genskabe en portion slettede filer. Det er simpelthen ikke effektivt nok. Til gengæld er det på dansk og rimelig nemt at gå til.

Piriform Recuva

EFFEKTIVITET	5
BRUGERVENLIGHED	7
FUNKTIONER	8

(Skala 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10)

GODT & SKIDT

- ▲ Er på dansk
- ▲ Nemt at betjene
- ▲ Findes som stand alone
- ▼ Ikke tilstrækkelig effektivt
- ▼ Besværligt at skifte visning

TEKNISKE INFORMATIONER

Sprog:	Dansk
Kræver installation:	Nej
Dybdescan:	Ja
Prøvebillede:	Ja

SLETTEDE FILER FUNDET

Harddisk (Windows 7):	55.286
SSD:	798
USB-nøgle:	100
SD-hukommelseskort:	100

Piriform Recuva kan hentes på: **www.piriform.com**

PRIS: GRATIS **6,8**

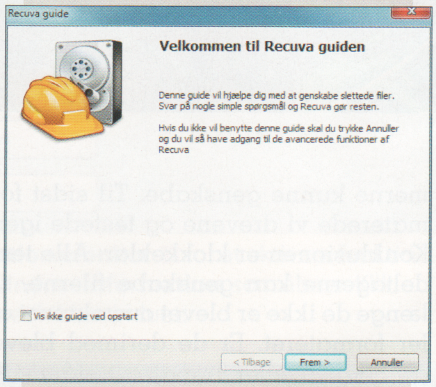

Lige så snart du åbner filredningsprogrammet, vises den danske guide, som hurtigt hjælper dig videre. Guiden kan også slås fra.

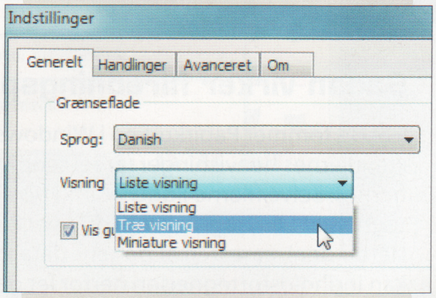

Det er voldsomt irriterende, at filvisningen kun kan ændres helt inde i programmets indstillinger og ikke bare ude i hovedvinduet.

PURAN FILE RECOVERY

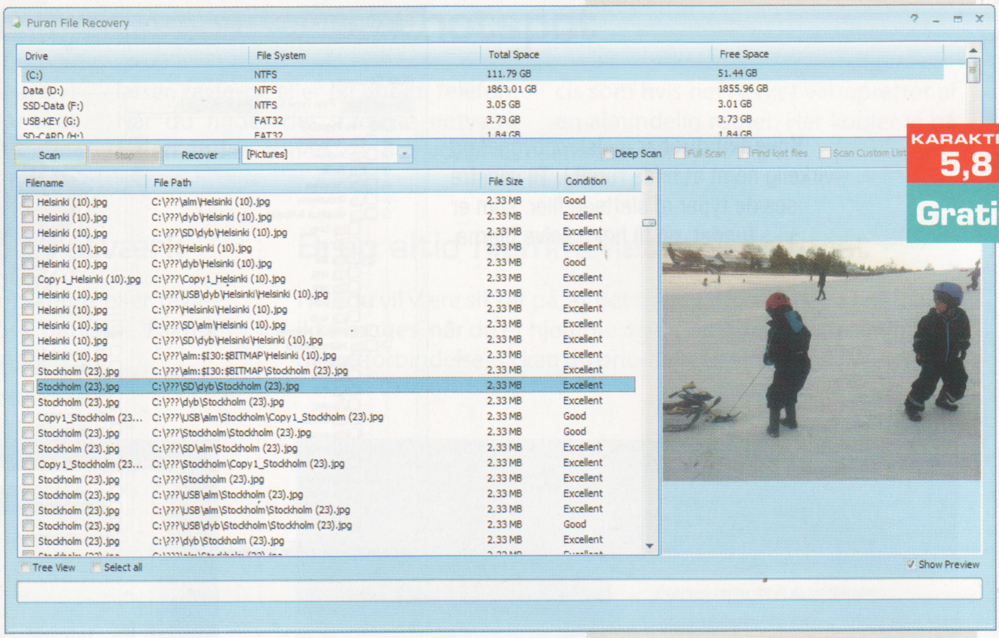

Puran File Recovery består i grove træk af dette vindue, hvorfra alle funktioner styres. Der er ikke kælet for detaljerne, men det er effektivt.

KARAKTER **5,8**

Gratis

Effektivt gratisprogram til eksperten

Purans gratis filredningsprogram, *File Recovery*, byder på en blanding af godt og skidt. Højdepunktet er, at det er hurtigt og effektivt og finder alle dine slettede filer, men derefter præsenteres du for en alenlang liste med søgeresultater, som du selv skal finde rundt i. Hvis ikke du kender en lille smule til kommandoprompten i Windows eller tekstsøgning i det hele taget, risikerer du meget let at fare vild.

Alle *Puran File Recoverys* funktioner er samlet i et og samme vindue. Og bortset fra et lille hjælpevindue, som vises, når programmet åbnes, og endnu et, når det er færdig med at scanne, er der ingen vejledninger overhovedet. Du skal altså selv kunne regne ud, hvordan du scanner efter slettede filer, og dernæst hvordan du finder frem til og genskaber dem. Det er bestemt ikke svært at sætte gang i scanningerne, men der burde som minimum være en indikation af, hvor man starter og slutter. Det mest brugervenlige tiltag er, at programmet trods alt er forsynet med et lille vindue, hvor du kan se prøvebilleder af markerede filer – her kan du eksempelvis se, om filerne overhovedet er i ordentlig stand, inden du forsøger at genskabe dem.

Konklusion

Umiddelbart virker det ret simpelt, at alle *Puran File Recoverys* funktioner styres fra et og samme vindue. Men det kan være lidt svært at regne ud, hvor man skal begynde.

Puran File Recovery

EFFEKTIVITET
BRUGERVENLIGHED
FUNKTIONER
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

GODT & SKIDT

- ▲ Fandt alle vores slettede testfiler
- ▲ Koster ingenting
- ▲ Kan vise prøvebilleder
- ▼ Lidt forvirrende i sin betjening
- ▼ Henvender sig ikke til begynderne

TEKNISKE INFORMATIONER

Sprog:	Engelsk
Kræver installation:	Ja
Dybdescan:	Ja
Prøvebillede:	Ja

SLETTEDE FILER FUNDET

Harddisk (Windows 7):	189.913
SSD:	1.816
USB-nøgle:	103
SD-hukommelseskort:	100

Puran File Recovery kan hentes på:
www.puransoftware.com

PRIS: GRATIS 5,8

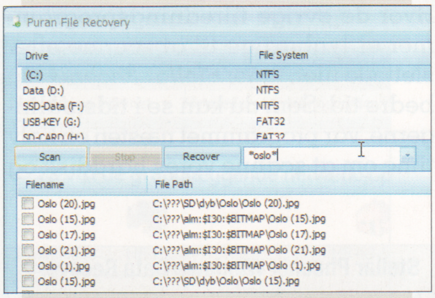

Vil du søge efter specifikke slettede filer, foregår det fra søgefeltet. Her er det en stor fordel at kende til avanceret tekstsøgning.

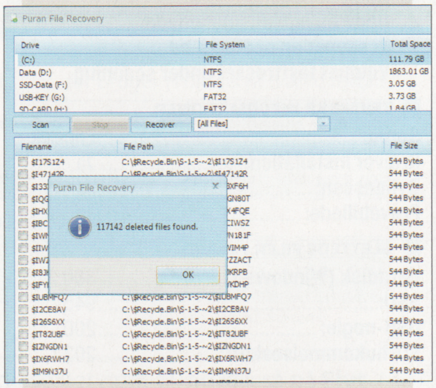

Når Puran har scannet din harddisk, viser det, hvor mange slettede filer det fandt. Her er 117.142 slettede filer klar til inspektion.

STELLAR PHOENIX WINDOWS DATA RECOVERY

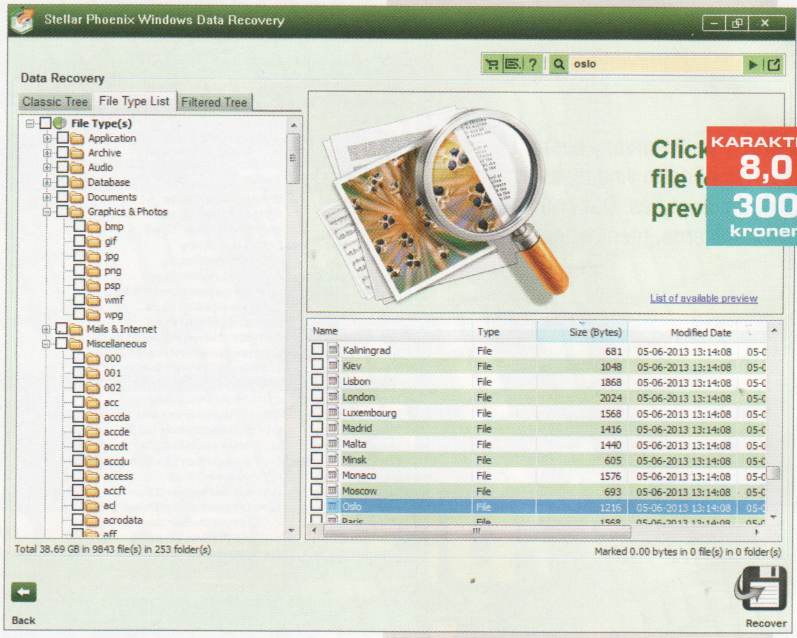

Hovedvinduet er logisk opbygget og virkelig nemt at finde rundt i. Til venstre ses de typer af slettede filer, som er fundet, og til højre selve filerne.

KARAKTER 8,0
300 kroner

Grundig filredning med mangler

Hvor de øvrige filredningsprogrammer er lynhurtige til at scanne efter slettede filer, tager *Stellar Phoenix* sig bedre tid. Som du kan se i tidsmålingerne, var programmet næsten en halv time om at scanne vores harddisk og tre kvarter, når det gjaldt den dybe scanning. Til gengæld finder det flere slettede filer end de andre deltagere.

Stellar Phoenix er et købeprogram og koster 49 dollars, altså lige under 300 kroner. Prisen taget i betragtning forventede vi egentlig, at der medfulgte en opstarts-cd eller muligheden for, at programmet selv kunne lave en. Men det gør der desværre ikke. Vil du genskabe filer med dette program, skal du først installere det – med risiko for at overskrive de slettede filer på dit systemdrev …

Brugerfladen er nydelig og simpel. Bare åbn programmet, og vælg de drev, der skal scannes. Når drevet er scannet, præsenteres du for et *Windows Stifinder*-lignende vindue, hvor du enten kan klikke dig ned igennem de slettede mapper og filer eller let søge efter specifikke slettede filer. Det mest irriterende, vi oplevede ved *Stellar Phoenix*, var, at programmets vindue frøs fast på midten af skærmen, hver eneste gang det scannede.

Konklusion

Her får du et yderst grundigt og effektivt filredningsprogram, som er let at betjene. Men sørg for at installere det, inden du får brug for det, for der medfølger ingen opstarts-cd.

Stellar Phoenix Windows Data Recovery

EFFEKTIVITET
BRUGERVENLIGHED
FUNKTIONER
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

GODT & SKIDT

- ▲ Meget effektiv filredning
- ▲ Nemt at betjene
- ▲ Gode filsøgningsmuligheder
- ▼ Vi savner en opstarts-cd
- ▼ Vinduet fastfrosset under scanning

TEKNISKE INFORMATIONER

Sprog:	Engelsk
Kræver installation:	Ja
Dybdescan:	Ja
Prøvebillede:	Ja

SLETTEDE FILER FUNDET

Harddisk (Windows 7):	380.248
SSD:	945
USB-nøgle:	200
SD-hukommelseskort:	203

Stellar Phoenix kan hentes på:
www.stellarinfo.com

PRIS: 300 KR. 8,0

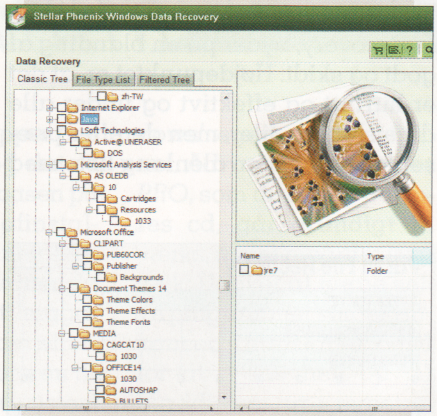

Du kan vælge, at resultaterne vises som et almindeligt mappehierarki, hvor du kan klikke dig ned igennem mapperne.

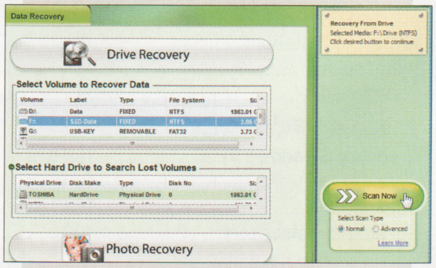

Det er nemt at starte scanningerne. Bare klik på det drev, du vil scanne, og sæt scanningen i gang på "Scan Now"-knappen.

Uanset om du vil have en hurtig eller mere dybdeborende scanning, vælges mulighederne fra opstartsmenuens tre knapper.

TESTVINDER
KOMPUTER FOR ALLE

KARAKTER
8,8
400
kroner

Red filerne i tre nemme trin

EaseUS Data Recovery gør det nemt at redde de slettede filer. Så snart programmet åbnes, vises tre knapper, hvor du har mulighed for at vælge mellem almindelig scanning, dybdescanning og partitionsredning. Uanset hvad du vælger, ledes du igennem en tretrinsguide, som fortæller dig, hvad du skal gøre. Det fungerer intet mindre end fantastisk, men vær opmærksom på, at sproget er engelsk.

Programmet hører til blandt de mest effektive i testen. Det fandt og genskabte alle vores testfiler på alle drev, og derudover fandt dybdescanningen næsten lige så mange slettede filer som *Stellar Phoenix* på *Windows* 7-drevet, lige præcis 379.557 styk.

Det bedste er, at det er legende let at finde frem til de filer, du leder efter. Når harddisken er scannet, vises alle slettede filer i en almindelig mappestruktur, hvor du kan klikke dig ned igennem dine slettede mapper. Her kan du så yderligere vælge at vise filerne som prøvebilleder og på den måde undersøge, om de er fejlfrie, inden du gendanner dem. *EaseUS Data Recovery* er et købeprogram, men du kan hente det gratis og genskabe 1 GB filer (100 MB om dagen), inden du behøver at betale.

Konklusion

Her får du et godt og effektivt filredningsprogram, som du endda må hente og afprøve helt gratis. Derudover er det et stort plus, at det også fås i en udgave med opstarts-cd.

EaseUS Data Recovery Wizard

EFFEKTIVITET
BRUGERVENLIGHED
FUNKTIONER
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

GODT & SKIDT

- ▲ Nem tretrinsguide
- ▲ Effektiv filredning
- ▲ Gratis prøveperiode
- ▲ Let at finde specifikke filer
- ▲ Fås i udgave med opstarts-cd

TEKNISKE INFORMATIONER

Sprog:	Engelsk
Kræver installation:	Ja (opstarts-cd kan tilkøbes)
Dybdescan:	Ja
Prøvebillede:	Ja

SLETTEDE FILER FUNDET

Harddisk (Windows 7):	379.557
SSD:	1.712
USB-nøgle:	200
SD-hukommelseskort:	200

EaseUS Data Recovery kan hentes på:
www.easeus.com

PRIS: 400 KR. 8,8

Når du har fundet alle de slettede filer, du vil genskabe, markeres de med et museklik, inden du til sidst klikker på "Recover"-knappen.

Ved hjælp af "File Preview" kan du åbne filerne (her et billede) og se, om det stadig er intakt. Her mangler fx hele bunden af billedet.

PANDORA RECOVERY

Det første du møder i Pandora, er en rigtig god (engelsk) guide. Men når scanningen efter slettede filer er færdig, er du helt overladt til dig selv.

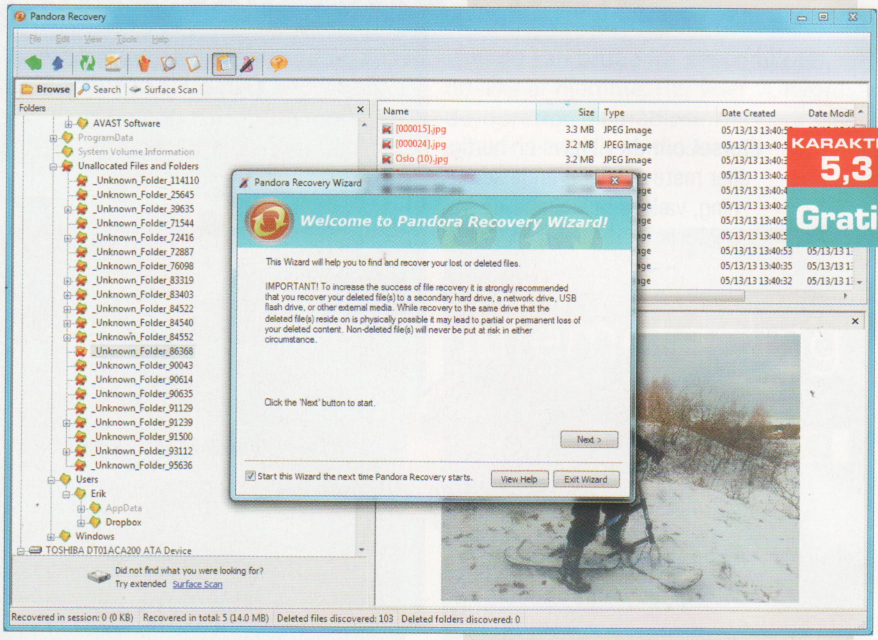

KARAKTER
5,3
Gratis

Det starter så godt...

Programmet *Pandora Recovery* åbner med en overraskende brugervenlig guide, som selv om den er på engelsk, yder en god starthjælp. Guiden kommer eksempelvis med råd om, hvordan og hvorledes du skal gøre, for derefter at foreslå, at du lige kigger i Papirkurven på *Skrivebordet* efter dine slettede filer, inden du fortsætter – det er den slags lavpraktiske detaljer, vi sætter stor pris på. Desværre vokser træerne ikke ind i himlen, og så snart de indledende manøvrer er klaret, forsvinder guiden, og du skal selv gætte, hvordan du kommer videre.

Pandora virker på en lidt anden måde end de andre programmer i testen. Dets almindelige scanning er overfladisk og fandt ingen af vores testfiler på hverken USB-nøglen eller SD-hukommelseskortet. Det var først, da vi dybdescannede, at programmet fandt vores testfiler. Deres filnavne forsvandt i øvrigt i processen. Dybdescanningen leder kun efter en række kendte formater, som fx JPG, DOC og PDF, og viser kun de slettede filer, som *Pandora* med sikkerhed kan genskabe. På *Pandoras* hjemmeside kan du vælge at hente en stand alone-udgave af programmet, som kan afvikles fra en USB-nøgle uden installation.

Konklusion

Vi er meget begejstrede for *Pandoras* indledende guide, men lige så skuffede over, at den forsvinder igen. Derudover er programmet ikke lige så effektivt som de andre deltagere i testen.

Pandora Recovery

EFFEKTIVITET
BRUGERVENLIGHED
FUNKTIONER
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

GODT & SKIDT
- ▲ God indledende guide
- ▲ Overskuelige søgeresultater
- ▼ Ineffektiv almindelig scanning
- ▼ Fandt ikke filnavne
- ▼ Guiden forsvinder

TEKNISKE INFORMATIONER

Sprog:	Engelsk
Kræver installation:	Nej
Dybdescan:	Ja
Prøvebillede:	Ja

SLETTEDE FILER FUNDET

Harddisk (Windows 7):	189.402
SSD:	199
USB-nøgle:	100
SD-hukommelseskort:	100

Pandora Recovery kan hentes på:
www.pandorarecovery.com

PRIS: GRATIS 5,3

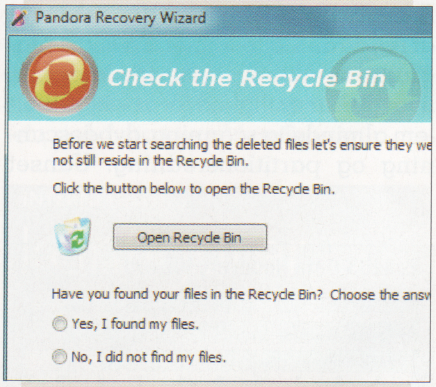

Guiden spørger pænt, om vi ikke lige vil kigge i Papirkurven, inden den fortsætter til de mere dybdegående scanninger.

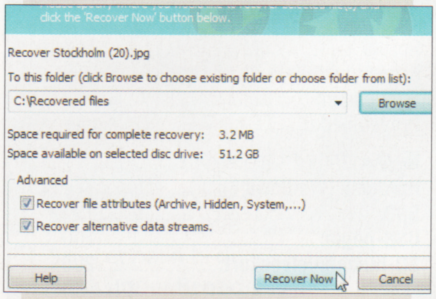

Markér filerne, du vil redde, og klik på "Recover". Herefter vises dette vindue, hvor du kan vælge, hvor du vil gemme de genskabte filer.

DATA RESCUE PC 3

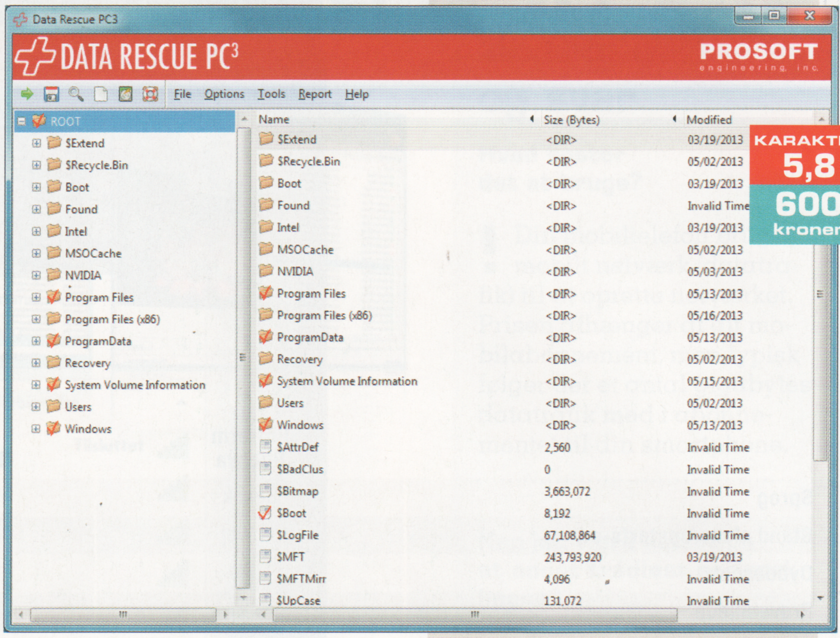

Brugerfladen ligner til forveksling Windows Stifinder. Markér filerne med et tryk på mellemrumstasten, og klik på "Recover"-knappen.

KARAKTER **5,8**
600 kroner

Redningsprogram til it-supporteren

Med *Data Rescue PC 3* kan du for alvor grave dine slettede filer frem fra harddisken. Udover selve programmets installationsfil, som du køber for 99 dollars (cirka 600 danske kroner) og henter fra producentens hjemmeside, får du også en såkaldt imagefil med i købet, som du kan lave en opstarts-cd med. Når du en dag vil redde filer fra drevet, hvor Windows er installeret, starter du blot computeren op fra cd'en og redder filerne, inden Windows selv overskriver dem. Det er naturligvis også optimalt at kunne redde filer fra et virusinficeret Windows-drev, som nægter at starte.

Der er stort set tænkt på alt … undtagen brugervenlighed. Det er såmænd ikke svært at betjene filredningsprogrammet, men du skal have mere end almindeligt godt tjek på din computers fysiske drev, partitioner og de tekniske betegnelser, som hører til, før du for alvor kan bruge det. Vores test-USB-nøgle, som Windows ganske uskyldigt havde givet drevbogstavet H, optrådte i *Data Rescue PC 3* under navnet STORAGE DEVICE-9451 1.978GB Drive (\\.\PhysicalDrive3) – det er unødig indviklet og teknisk for os almindelige mennesker, men sikkert fint for den professionelle it-supporter.

Konklusion

Der er masser af funktioner og muligheder i et ganske effektivt program, men du skal kende til din computers indre organer for at kunne udnytte *Data Rescue PC 3* optimalt.

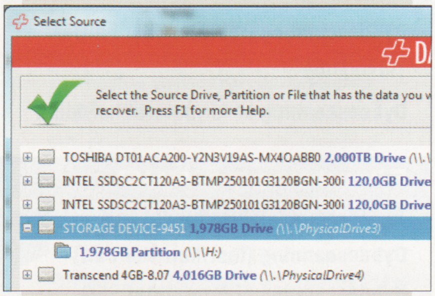

Det kan være en stor mundfuld at regne ud, at det markerede drev blot er en helt almindelig USB-nøgle. Unødig indviklet.

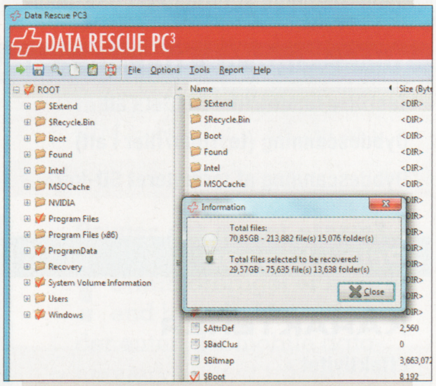

Vil du have overblik over, hvor mange slettede filer programmet fandt, skal du køre en rapport – hvorfor ikke vise det automatisk?

Data Rescue PC 3

EFFEKTIVITET
BRUGERVENLIGHED
FUNKTIONER
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

GODT & SKIDT

- ▲ Fandt alle vores testfiler
- ▲ Opstarts-cd (image) medfølger
- ▲ Masser af indstillingsmuligheder
- ▼ Kræver stor computerviden
- ▼ Høj pris

TEKNISKE INFORMATIONER

Sprog: .... Engelsk
Kræver installation: .... Nej
Dybdescan: .... Ja
Prøvebillede: .... Ja

SLETTEDE FILER FUNDET

Harddisk (Windows 7): 379.465
SSD: 221
USB-nøgle: 100
SD-hukommelseskort: 100

Data Rescue PC 3 kan hentes på:
www.prosofteng.com

PRIS: 600 KR. **5,8**

FAKTA & RESULTATER

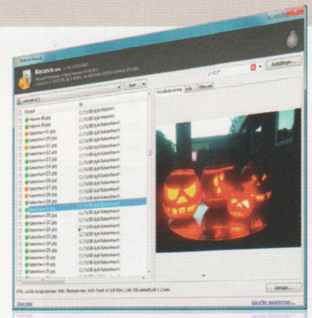

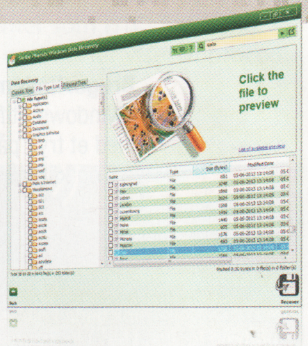

	Piriform Recuva	Puran File Recovery	Stellar Phoenix Windows Data Recovery
Sprog	Dansk	Engelsk	Engelsk
Stand alone/opstarts-cd	Ja/Nej	Nej/Nej	Nej/Nej
Dybdescan	Ja	Ja	Ja
Prøvebillede	Ja	Ja	Ja
Filredning på systemdrev med Windows 7			
Testfiler fundet/filer fundet i alt	100/55.285	100/189.414	100/312.023
Tidsmåling	00:59 min.	00:06 min.	24:53 min.
Dybdescanning (testfiler/filer i alt)	100/55.286	100/189.913	100/380.248
Tidsmåling	08:31 min.	06:27 min.	45:16 min.
Dybdescanning af formateret harddisk	0 filer	6 filer	19 filer
Filredning på SSD			
Testfiler fundet/filer fundet i alt	100/176	100/199	100/213
Dybdescanning (testfiler/filer i alt)	100/798	100/1.816	100/945
Dybdescanning af formateret SSD	0 filer	5 filer	18 filer
Filredning på USB-nøgle			
Testfiler fundet/filer fundet i alt	75/75	100/100	100/100
Dybdescanning (testfiler/filer i alt)	100/100	100/103	100/200
Dybdescanning af formateret USB-nøgle	0 filer	0 filer	0 filer
Filredning på SD-hukommelseskort			
Testfiler fundet/filer fundet i alt	75/75	100/100	100/100
Dybdescanning (testfiler/filer i alt)	100/100	100/100	100/203
Dybdescanning af formateret SD-kort	0 filer	0 filer	0 filer
Pris i kroner	**Gratis**	**Gratis**	**300 kr.**
KARAKTERER			
Effektivitet	5	8	10
Brugervenlighed	7	5	8
Funktioner	8	5	6
Samlet karakter	**6,8**	**5,8**	**8,0**

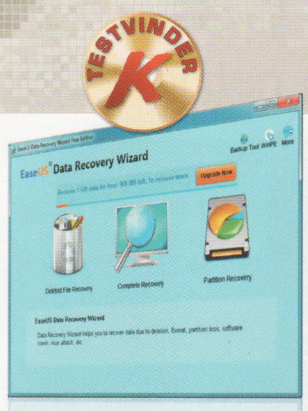

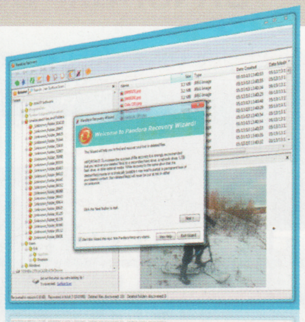

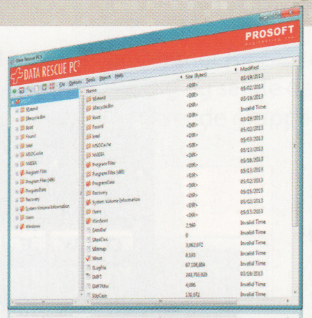

EaseUS Data Recovery Wizard	Pandora Recovery	Data Rescue PC 3
Engelsk	Engelsk	Engelsk
Nej/Ja (Opstarts-cd kan tilkøbes)	Ja/Nej	Nej/Ja
Ja	Ja	Ja
Ja	Ja	Ja
100/189.402	100/189.402	100/311.791
00:22 min.	01:11 min.	05:18 min.
100/379.557	100/100	100/379.465
21:43 min.	18:04 min.	22:04 min.
6 filer	0 filer	19 filer
100/199	100/199	100/219
100/1.712	100/199	100/221
5 filer	0 filer	18 filer
100/100	0/0	0/0
100/200	100/100	100/100
0 filer	0 filer	0 filer
100/100	0/0	0/0
100/200	100/100	100/100
0 filer	0 filer	0 filer
400 kr.	Gratis	600 kr.
9	4	7
9	6	4
8	5	8
8,8	5,3	5,8

MÅLINGER

Filredning på systemdrev med Windows 7
Vi lader alle programmerne scanne en harddisk, hvor Windows er installeret, og tester, hvor mange slettede filer de kan finde og genskabe.

Filredning på USB-nøgle, SD-hukommelseskort og SSD
Vi tester, hvor mange slettede filer der kan reddes ud fra en USB-nøgle, et SD-hukommelseskort og en SSD.

PRISER

Priserne på de testede filredningsprogrammer er indhentet fra producenternes egne hjemmesider.

KARAKTERER

Når vi vurderer produkterne i vores stortest mod hinanden, bruger vi en karakterskala fra 1 til 10.

Karakteren 1 gives, hvis det testede produkt overhovedet ikke kan benyttes til den opgave, som det er skabt til.

Karakteren 6 gives, hvis produktet lige netop lever op til det, man kan forvente af et produkt af denne type.

Karakteren 10 gives i de tilfælde, hvor produktet simpelthen klarer den stillede opgave helt perfekt.

De øvrige karakterer udtrykker nuancerne mellem det ubrugelige, det gennemsnitlige og det perfekte produkt.

HÅNDHOLDT

de bedste apps til telefon og tavle-pc

Hver eneste dag kommer der et væld af nye og spændende programmer – de såkaldte apps – til din mobiltelefon og tavle-pc. Vi viser dig vej til de allerbedste af slagsen.

Med TeamViewer kan du logge ind på dit Windows-skrivebord direkte fra din telefonskærm eller tavle-pc.

Håndholdt pc-fjernstyring

HJEMMEHJÆLP Nogle gange mangler du sikkert en fil, der ligger hjemme på din Windows-pc. Med *TeamViewer* logger du bare på din pc fra fx cafeen via din telefon eller tavle-pc, fjernstyrer hjemmecomputeren og finder filen. Det er rigtig smart i en snæver vending – og det kræver blot, at din Windows-computer er tændt.

TeamViewer
Til telefon og tavle-pc. Virker med *Apple iOS*, *Android* og *Windows Phone*.
GRATIS

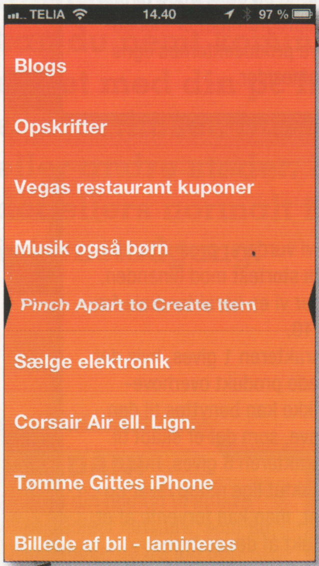

Clear er en smart huskeliste, der er programmeret med et klart fokus på, at den skal være let at bruge.

Stilren og elegant huskeseddel

PRODUKTIVITET Der findes et væld af apps, der hjælper dig med at huske ting og opgaver. *Clear* er en af de allerbedste: Den kan ikke så meget som mange af de andre, til gengæld er den designet med en renhed og elegance, der til fulde udnytter måden, man bruger en smartphone på. Spred to fingre for at lave et nyt punkt, lad fingeren glide til højre for at sætte et "udført"-hak, og den anden vej for at slette. Du kan have flere lister og farver, der viser dig prioriteter. Alt, hvad du foretager dig, er ledsaget af lyde og vibrationer – og brugen er intuitiv og enkel.

Clear
Til telefon og tavle-pc. Virker med *Apple iOS*.
PRIS: 6 KRONER

Strategi fra mesteren

SPIL Dette strategispil om piloter i Første Verdenskrig er designet af Sid Meier, der har stået bag flere spilklassikere (mest kendt er *Civilization* fra 1991). Spillet er gratis, men piloter og missioner kan købes fra syv kroner og opefter.

Sid Meier's Ace Patrol
Til telefon og tavle-pc. Virker med *Apple iOS*.
GRATIS – men opfordrer til tilkøb

Af Hans Lauring.

Kender du en god app?
Så send os et tip på apps@komputer.dk

Selv dårligt vejr ser flot ud

NYTTIGT Stort set alle smartphones er født med en app, der kan fortælle dig vejrudsigten. Men derfor skal du alligevel hente *Yahoo! Vejret*: Det første du ser, er et lækkert billede, der giver dig en idé om dagens vejr. Billederne hentes fra billedtjenesten *Flickr*. Vil du vide mere, så lader du blot fingeren køre opad på skærmen og får så vindforhold, barometerstand og andre detaljer. App'en ved automatisk, hvor du er – og skal du fx snart på en rejse, så kan du indsætte flere byer, bladre mellem dem og (forhåbentlig) glædes over det vejr, der venter dig ved ankomsten.

Yahoo! Vejret
Til telefon.
Virker med *Apple iOS* og *Android.*
GRATIS

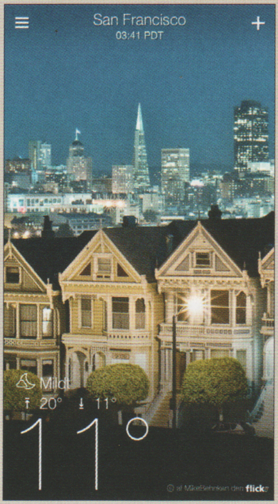

Billederne i app'en afspejler temperatur, tidspunkt og lokalt vejr. Her til højre ses app'en på telefonen HTC One, der er en af de få Android-mobiler, der er lavet i metal. Den er tynd, men har masser af muskler.

Læs, hvordan du installerer en app ▶▶▶

Er du interesseret i amerikanske nationalparker, kan du se stat for stat, hvilke nationalparker der er.

Interaktiv rejsebog

REJSE Firmaet Fotopedia har specialiseret sig i at lave *iPad*-rejsebøger, der (som navnet antyder) er bygget op omkring forrygende flotte fotos af destinationerne.

Du finder fx en oversigt over amerikanske nationalparker, der er uundværlig for enhver, der planlægger en rejse til USA. Der findes også guider til lande som Italien, Marokko, Kina, Frankrig med flere. Selv en guide til det hemmelighedsfulde Nordkorea kan det blive til. Selv om man ikke har ferieplaner, er de gratis guidebøger virkelig flotte at bladre igennem og udnytter *iPads* supergode Retina-skærm til fulde.

Fotopedia National Parks
Til tavle-pc.
Virker med *Apple iOS.*
GRATIS

Sådan får du nye apps

Det er nemt at hente nye programmer (også kaldet apps) til din tavle-pc eller smartphone. Om en app koster penge eller ej er ligegyldigt, for fremgangsmåden er den samme: Du skal have en konto – altså et Apple-ID, hvis du har *iPhone/iPad*, eller en Google-konto, hvis du har *Android*. Har du *Android*, så bruger du samme konto, som du sikkert allerede har, hvis du bruger *Gmail* eller en anden Google-tjeneste – kontoen skal du indtaste, første gang du tænder din smartphone eller tavle-pc, så vi viser ikke her, hvordan du opretter og indtaster den. Når du vil købe en app, bliver du typisk bedt om at indtaste dine kreditkortoplysninger. Så kan du fremover betale ved blot at indtaste din adgangskode.

Få en app til **iPhone** eller **iPad**

Det er supernemt at hente og installere apps via din *iPhone* eller *iPad*. Apples såkaldte App Store rummer et væld af forskellige programmer (både gratis- og betalings-apps). Vi viser her fremgangsmåden på en *iPhone*. På en *iPad* er fremgangsmåden præcis den samme – du har bare mere skærm til rådighed til større lister og til at læse om programmerne.

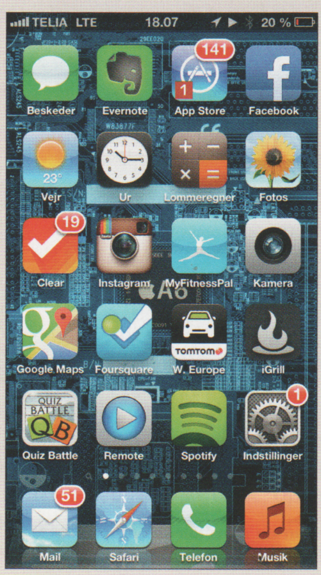

1 Tryk først på ikonet til **App Store** 1. Det er en af de apps, der var på din *iPhone/iPad*, da du fik den, så den ligger nok på første side.

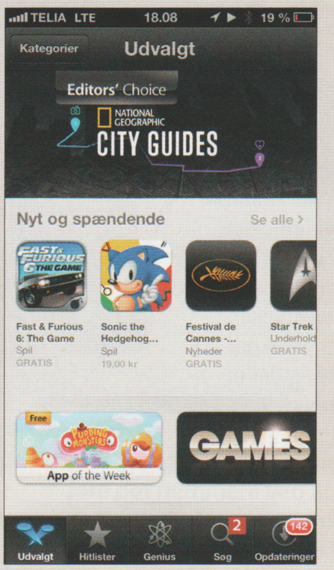

2 På startsiden får du en oversigt over udvalgte og populære apps. Tryk så på **Søg** 2.

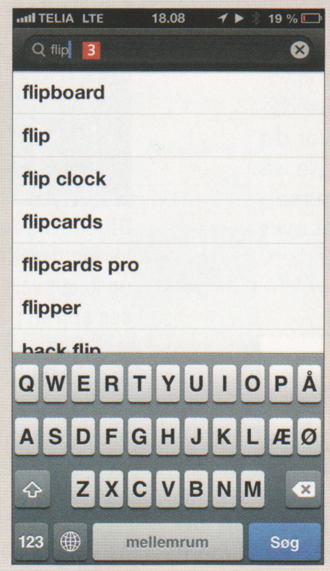

3 Begynd at skrive navnet på den app 3, du leder efter. Hvor unikt navnet er, afgør, hvor meget du skal skrive, før det kommer frem på listen. Tryk på navnet.

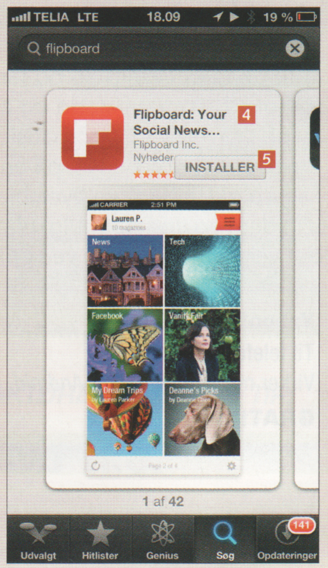

4 Nu dukker app'en (og eventuelt andre apps med mere eller mindre samme navn) op. Du kan trykke et sted på den 4 for at læse mere om den, eller blot på **INSTALLER** 5, hvis du ved, du vil have den. Koster den penge, så står der en pris på knappen, og du bliver bedt om at godkende købet, før du kan gå videre. Nu bliver du bedt om at indtaste din kode eller om at oprette en ny Apple-konto, hvis du ikke har en. Det er nemt og foregår på dansk.

Har du en tavle-pc, som her Apples iPad, så er fremgangsmåden præcis den samme som beskrevet herover. Butikken bliver bare præsenteret lidt mere lækkert, og det er nemmere at se oplysninger om de enkelte apps.

Få en app til Android (mobil og tavle-pc)

Benytter din smartphone eller tavle-pc *Android* som styresystem, så er det ganske nemt at installere apps fra Googles Play Butik, som både rummer gratis apps og apps, der koster penge. Så snart du har installeret programmet, er det klar til brug.

1 Tryk på ikonet **Play Butik** 1. Det er allerede installeret på din telefon eller tavle-pc fra starten.

2 Du får nu en liste over udvalgte apps og en række valgmuligheder. Klik på forstørrelsesglasset 2.

3 Begynd at skrive navnet på den app 3, du leder efter. Hvor unikt navnet er, afgør, hvor meget du skal skrive, før det kommer frem på listen. Tryk på navnet.

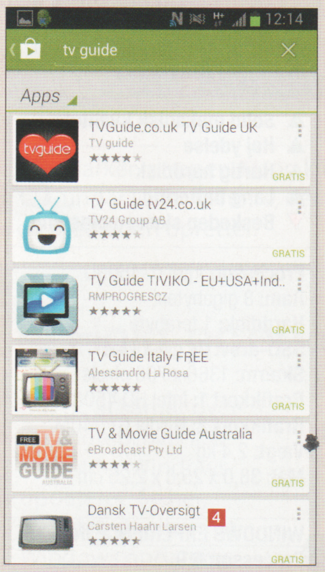

4 Nu skal du trykke på den valgte app 4.

5 Her kan du læse information om app'en. Klik på **INSTALLER** 5, hvis du ved, du vil have den. Koster den penge, så står der en pris på knappen, og du bliver bedt om at godkende købet.

6 Tryk på **ACCEPTER** 6 for at give app'en tilladelse til at benytte en eller flere af enhedens indbyggede funktioner.

Windows og de andre

Der findes selvfølgelig også andre smartphones end *iPhone* og *Android*-telefoner. *Windows Phone*, som blandt andet findes på flere nye Nokia-telefoner, vinder så småt frem. Det drejer sig dog stadig kun om en lille del af det samlede marked, så derfor skriver vi ikke en udførlig guide her. Men som man også kan se på de to andre vejledninger her på siden, så er fremgangsmåden stort set ens uanset butik. Det skyldes selvfølgelig, at alle producenterne er enige om, at det skal være så simpelt som muligt at hente nye apps, og at det ikke skal ligne en helt ny og kompliceret verden, hvis man nu skulle vælge at skifte mærke. Har du en telefon med *Windows Phone*, er der altså også her en indbygget App Store med en nem søgefunktion.

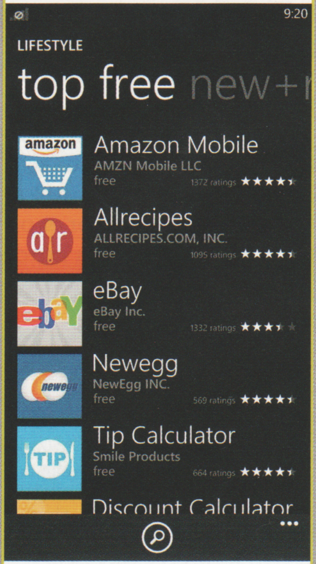

Windows Phone har et dejligt letlæseligt layout.

Priserne i testen er indsamlet lige før bladets deadline via prissammenligningssider som www.kelkoo.dk, www.pricerunner.dk og www.edbpriser.dk. I de tilfælde, hvor produkterne endnu ikke er ude i butikkerne, har vi angivet producentens vejledende udsalgspris.

ASUS VIVOBOOK S551

Lidt utraditionelt for en ultrabook er der et optisk drev indbygget.

Pc'en er så stor, at den har plads til et numerisk tastatur.

Stor bærbar computer med god batteritid

Med en skærm på 15,6 tommer og et kabinet delvist i aluminium er ASUS' nye *VivoBook* en velvoksen og halvtung computer.

Skærmen er berøringsfølsom, og der er blevet plads til at indbygge en dvd-brænder, ligesom computeren er bred nok til at rumme en numerisk sektion til tastaturet.

Indvendigt finder vi en *Intel i7*-CPU af den nye *Haswell*-type, der har ekstra lavt elforbrug. Der er otte gigabytes ram, en harddisk på en terabyte og et SSD-drev på 24 gigabytes. Lidt overraskende er der to grafikkort, da det indbyggede Intel-kort er suppleret af et kort fra Nvidia.

Windows 8 fungerer upåklageligt sammen med berøringsskærmen, og balancen er i orden, så computeren ikke falder bagover. I forhold til størrelsen finder vi dog opløsningen på blot 1366 x 768 pixels i underkanten. Skærmen er helt blank og reflekterer omgivelserne en del.

Vores test viser en solid ydelse for processor og skærmkort. Det ekstra Nvidia-kort giver en gevinst for 3D-grafik på blot 12 procent og synes næsten overflødigt sammenlignet med den velfungerende integrerede grafik. Vores testprogrammer fik den normalt stille computer til at øge sit støjniveau, men selv ved fuld belastning forbliver støjen moderat.

Harddisken er på en hel terabyte og en smule langsom. Det kompenseres der for med et lille SSD-drev på 24 gigabytes, der fungerer som midlertidigt lager for den store harddisk. Det mærkes i praksis: Windows og programmer starter mærkbart hurtigere end på computere med rent mekanisk harddisk, og kombinationen er behageligt stille.

Den store computer kan køre helt op til 5,5 timer på en opladning.

ET GODT ALTERNATIV

Lenovo ThinkPad Helix Testet i blad nummer 13/2013

Lenovo ThinkPad Helix giver nogle muligheder, som du ikke får med *ASUS VivoBook S551*. Du kan fx adskille tastatur og skærm, så du kan bruge skærmen som en tavlecomputer. Vægten er også lavere, og selv om skærmen kun er på 11,6 tommer, så har den alligevel 1920 x 1080 pixels.

www.lenovo.dk

PRIS: FRA 12.500 KR.

ASUS VivoBook S551

1 2 3 4 5 6 7 **8** 9 10

En kvalitetscomputer med høj ydelse og solid mekanisk kvalitet, men en lav skærmopløsning.

- ▲ **Solid mekanisk kvalitet**
- ▲ **Høj ydelse**
- ▲ **Hurtig harddisk**
- ▲ **Lang batteritid**
- ▼ **Beskeden skærmopløsning**

Processor: Intel i7-4500U
Ram: 8 gigabytes
Harddisk: 1 terabyte
SSD-drev: 24 gigabytes
Skærm: 1366 x 768 pixels
Grafikkort 1: Intel HD 4500
Grafikkort 2: Nvidia GT 740M
Vægt: 2,4 kg
Mål: 38,0 x 25,8 x 2,25 cm

WINDOWS EXPERIENCE INDEX:
Processor: 6,9
Hukommelse: 5,9
Grafik: 4,8
Spilgrafik: 6,2
Primær harddisk: 8,1

www.asus.dk

PRIS: 7.306 KR.

REDAKTØR Morten S. Østergaard
TESTER Anders Daugaard
TESTER Erik Christensen
TESTER Hans Lauring
TESTER Mathias Alsted Flinck 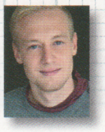
TESTER Henning Rasmussen

CREATIVE AIRWAVE HD

Trådløs musik i timevis

Airwave HD er Creatives nye transportable højttaler, som du kan slutte to enheder til på en gang (fx mobiltelefon, tavle-pc eller computer) og afspille musikken trådløst via Bluetooth.

Bag på *Airwave HD* sidder der et minijackstik til kabeltilslutning af musikafspiller eller computer. Sammenkoblingen kan også ske ved hjælp af en helt almindelig trådløs Bluetooth-sammenkobling eller via NFC-teknologien, hvor du blot skal føre fx en mobil, der også understøtter NFC, hen over højttaleren for at få forbindelse.

Airwave HD betjenes fra toppen, hvor der sidder en tænd-sluk-knap, en mikrofon, en Bluetooth-knap og så den vigtige volumenknap.

Selv om det er en god detalje, at du kan justere lydstyrken i helt små trin ad gangen, er det faktisk lidt irriterende, at du skal trykke mange gange for at skifte fra lav til høj lydstyrke. Mikrofonen bruges sammen med højttaleren, hvis du fx modtager et opkald, når du lytter til musik fra mobiltelefonen, og det fungerer ganske godt.

Airwave HD kan spille højt, men har sine begrænsninger i lydkvaliteten. Den er stærkest i mellemtonerne, og vi savner mere varme i lydbilledet. De indlagte stemmemeddelelser, når du tænder højttaleren, ville vi egentlig helst være foruden. Batteritiden er god, og opladning klares via Micro-USB-porten på bagsiden.

Højttaleren er trekantet, og selv om den lyder bedst i liggende stilling, kan den sagtens stå på højkant, hvis bordpladsen er trang.

Creative Airwave HD

1 2 3 4 5 6 7 **8** 9 10

Airwave HD leverer ikke ligefrem hi-fi-kvalitet, men højttaleren er meget mobil.

- ▲ God batteritid
- ▲ Nem sammenkobling
- ▼ Lyd i mellemklassen

Tilslutning: 3,5 mm lydindgang
Antal enheder: 2
NFC: Ja
Bluetooth: Bluetooth 3.0
Rækkevidde: Op til 10 meter
Størrelse: 9,5 x 26,0 x 9,5 cm
Medfølger: Strømforsyning og Micro-USB-kabel
Vægt: 980 gram

www.creative.com

PRIS: 1.199 KR.

PNY MICROSDHC ANDROID 32 GB

Masser af lagerplads til mobilen

Det er nemt og billigt at udvide den interne lagerplads i din mobiltelefon med et hukommelseskort. *PNY microSDHC Android* med 32 GB passer i en smartphone eller tavle-pc og giver god plads til fx applikationer, billeder, video og musik.

Trods produktnavnet kan kortet ikke kun anvendes i *Android*-enheder – har du en tavle-pc med *Windows 8* eller noget helt andet, kan du også få glæde af lagerpladsen her. Der følger en SD-adapter med, så kortet kan bruges i fx digitalkameraet, videokameraet eller kortlæseren i computeren.

PNY angiver selv læse- og skrivehastigheden til henholdsvis 20 og 10 MB/s, og det løfte er ingen overdrivelse. Vores målinger af læsehastigheden viste i glimt det dobbelte (mere præcist 42 MB/s), mens skrivehastigheden sneg sig op på godt 14 MB/s. Det er udmærket for et microSDHC-kort og tilstrækkeligt som ekstra lagerplads i din smartphone til fx at optage videoklip i høj kvalitet.

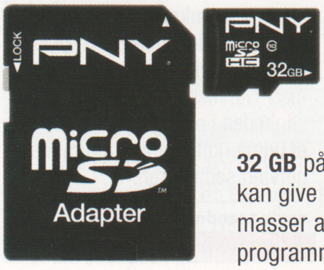

32 GB på størrelse med en fingernegl kan give din smartphone ny energi og masser af plads til både billeder, programmer og underholdning.

PNY microSDHC Android 32 GB

1 2 3 4 5 6 **7** 8 9 10

God måde at forbedre din telefon eller tavle-pc på. Med adapteren kan det bruges i kameraer.

- ▲ Hurtig
- ▲ Adapter medfølger
- ▼ Lidt misvisende navn

Korttype: MicroSDHC
Kapacitet: 32 GB
Hastighedskategori: Class 10
Adapter: MicroSD til SD
Størrelse: 15 x 11 x 1 mm
Læsehastighed: 42 MB/s
Skrivehastighed: 14 MB/s

www.pny.eu

PRIS: 295 KR.

ZYXEL NBG6503 AC750 HOME ROUTER

Skuffende langsom ac-router

Det ligner ugens tilbud, når ZyXEL tilbyder en router med den nye ac-standard til under 600 kroner – det er cirka det halve af prisen for konkurrenternes modeller. Enheden fylder betydeligt mindre end de fleste modeller. En fin detalje er den velplacerede WPS-knap, der gør det nemt at sætte nye enheder på netværket.

Der er ingen opsætningsguide til routeren. I stedet hjælper dens administrationssider med at indstille netværksnavn, adgangskode mv., så den er køreklar på få minutter. Der er let adgang til ofte brugte indstillinger som fx trafikprioritering, og der er en eksperttilstand med flere indstillinger, men yderst sparsom dokumentation. Generelt har routeren kun få ekstrafunktioner og ingen USB-port. Dog er den dual-band, så den også udnytter 5-GHz-frekvensbåndet.

Men det vigtigste for en router, der følger den nye ac-standard, er hastigheden. Og her skuffer den lille ZyXEL-enhed slemt. Nok skal man tage hastighedsløfter med et gran salt, men denne router kan kun presses op til godt 90 megabit/sekund, hvor andre modeller, der følger ac-standarden, uden problemer når det tredobbelte.

Tilsvarende er rækkevidden på omkring 35 meter uimponerende, og det er altså ikke denne router, der får has på de døde områder i det trådløse netværk. En væsentlig årsag til den lave hastighed er de indbyggede netværksporte, der er af den gamle 100-megabit-type, hvilket er et ganske uforståeligt valg.

WPS-knappen er let tilgængelig i forreste højre hjørne.

ZyXEL NBG6503 AC750

1 2 3 4 **5** 6 7 8 9 10

Routeren er behageligt nem at bruge, men både hastighed og rækkevidde skuffer.

- ▲ **Brugervenlig betjening**
- ▲ **Ægte dual-band**
- ▼ **Skuffende hastighed**
- ▼ **Begrænset rækkevidde**
- ▼ **Kun få funktioner**

Netværk: 802.11ac
Switch: 4 x 100 Mbit/s porte
Dual-band: Ja
Mål: 15,9 x 11,1 x 2,3 cm

MÅLINGER:
Hastighed ac: 91,6 Mbit/s
Hastighed n: 83,9 Mbit/s
Rækkevidde: 35 meter

www.zyxel.dk

PRIS: 595 KR.

3 HURTIGE

Hurtigt netværk

Med en netværksadapter kan du bruge den nyeste netværksstandard 802.11ac, der er flere gange hurtigere end den udbredte n-standard. 802.11ac giver hastigheder på flere hundrede megabit/sekund, så du får langt hurtigere filoverførsler og god kapacitet til streaming af lyd og billede. De testede adaptere kan bruges på stationære såvel som bærbare computere, og de fungerer også med de ældre netværksstandarder.

Buffalo AirStation AC866

PRIS: 437 KR.

Buffalos adapter er større end de fleste og af høj fysisk kvalitet. Den har et vipbart USB-stik og et forlængerkabel, så det er nemt at indstille den optimalt. Installationen er delvist på dansk og lidt omstændelig, men fungerer fint. Hastigheden på over 200 megabit/sekund er helt i top. Det eneste minus er, at der ikke er en WPS-knap til nem opsætning.

www.buffalotech.dk

1 2 3 4 5 6 7 8 **9** 10

Linksys AE6000

PRIS: 270 KR.

Denne ganske lille adapter har en god dansk installationsguide, men der var desværre alligevel problemer med at finde enheden på netværket. Da det faldt på plads, fungerede den fint og gav hastigheder på over 160 megabit/sekund, men ydelsen på n-nettet viste sig mere svingende. Kan man leve med det, er prisen dog ganske fornuftig.

www.linksys.dk

1 2 3 4 5 **6** 7 8 9 10

Trendnet AC1200 TEW 805UB

PRIS: 308 KR.

Decideret billig og skrøbelig i sin blanksorte plastik. Sådan føles denne adapter, og vi savner et ekstra kabel til at sikre, at der er plads nok omkring USB-porten til andre enheder. Installationen, der er på engelsk, fungerer fint, og med 172 megabit/sekund er hastigheden i orden. Der følger også et udmærket statusprogram med netværksadapteren.

www.trendnet.com

1 2 3 4 5 6 **7** 8 9 10

VERBATIM STORE'N'GO EXTERNAL SSD 256 GB

Let og lynhurtig ekstern disk

Verbatim External SSD er et transportabelt SSD-drev til dig, der har brug for at flytte billeder, film og andre store filer i en fart. Det er nemlig betydelig hurtigere end almindelige eksterne drev med en mekanisk harddisk. En SSD er i store træk en harddisk uden mekaniske dele. Den er i stedet baseret på flash-hukommelse, som også kendes fra USB-nøgler, og det gør en SSD til et lynhurtigt lagringsmedie. Vores målinger viser, at den eksterne SSD læser data godt tre gange så hurtigt som en ekstern harddisk – og tilsvarende er skrivehastigheden cirka halvanden gang så hurtig som en almindelig disk.

Lagerkapaciteten er på 256 GB. Det er ganske fint for en SSD, men har du et stort behov for at gemme store mængder data, giver det nogle indlysende begrænsninger. Det kan dog sagtens være rigeligt til at gemme sikkerhedskopier, billeder og film.

De høje hastigheder, der kan opnås ved at bruge en SSD, har en pris, når man sammenligner lagerkapaciteten. I dette tilfælde er den over 10 gange højere, end hvis du vælger en ekstern harddisk til bærbare computere.

Det medfølgende USB 3.0-kabel er på under 18 centimeter og signalerer, at drevet især gør sig godt med en bærbar computer.

Den blanke plastikboks virker ikke som den mest solide beskyttelse af selve SSD'en.

Både strøm og data leveres via USB, så du slipper for en ekstra strømforsyning.

Verbatim External SSD er et godt valg, hvis du ønsker en hurtig og kompakt backup-løsning til din bærbare computer.

Verbatim Store'n'Go SSD

1 2 3 4 5 6 7 **8** 9 10

Hurtigt SSD-drev. Desværre er det mange gange dyrere end en almindelig ekstern harddisk.

- ▲ **Lille**
- ▲ **Lynhurtigt**
- ▼ **Dyrt eksternt drev**

Drev: SSD
Kapacitet: 256 GB
Tilslutning: USB 3.0 eller USB 2.0
Størrelse: 90 x 43 x 9 mm
Vægt: 42 gram
Medfølger: USB 3.0-kabel og stofbærepose
Læsehastighed: 300 MB/s
Skrivehastighed: 177 MB/s

MÅLINGER (TID):
Læse:
Fil på 4 GB: 0:15 min.
1.000 billeder: 0:27 min.
1 GB små filer: 2:02 min.
Skrive:
Fil på 4 GB: 0:26 min.
1.000 billeder: 1:22 min.
1 GB små filer: 19:50 min.

www.verbatim.dk

PRIS: 1.446 KR.

PENCLIC MINI KEYBOARD C2

Designertastatur er for småt

Penclic har forsøgt at kombinere skandinavisk design, funktionalitet og ergonomi i deres *Mini Keyboard*. Tastaturet er da også ganske flot og giver en god arbejdsstilling, men funktionaliteten er gået tabt: Tasterne sidder meget tæt, og selv efter flere timer blev vi ved med at lave slåfejl. Knapperne reagerer heller ikke altid, når du trykker dem ned, så der kommer nemt til at mangle bogstaver, hvis du skriver en tekst i en fart.

Vi testede en model med ledning, så selv om tastaturet er kompakt, kan det ikke bare flyttes rundt, uden at du må tage hensyn til skærm, højttalere, og hvad der ellers er på skrivebordet. Så hvis du er på udkig efter et lille og flot tastatur, kan det betale sig at bruge de 100 kroner ekstra for den trådløse version.

Penclic Mini Keyboard C2

1 2 3 4 **5** 6 7 8 9 10

Tastaturet er praktisk og har en god ergonomi, men det er svært at skrive på.

- ▲ **Flot design**
- ▲ **God ergonomi**
- ▼ **Dårlig placering af taster**
- ▼ **Nogle taster reagerer ikke**
- ▼ **Separat numerisk tastatur**

www.penclic.se

PRIS: 359 KR.

Det numeriske tastatur skal tilkøbes separat. Det koster et par hundrede kroner.

ASUS ULTRADRIVE SDRW-08U5S-U

Tynd dvd-brænder i børstet stål

For at gøre bærbare pc'er så små som muligt har producenterne desværre ofte undladt at sætte et dvd-drev i. ASUS kommer til hjælp med *UltraDrive*, der er en ekstern dvd-brænder, som blot tilsluttes USB-porten på din pc og derefter fungerer som et indbygget drev.

I pakken medfølger et noget skrabet stykke software fra CyberLink – *Power2Go 8* – der umiddelbart lader dig brænde data-dvd'er, lysbilledshows, sikkerhedskopier og diskkopier. Desværre viser det sig hurtigt, at ikke alle funktioner er tilgængelige i den version, der følger med dvd-brænderen, og således må du kigge langt efter muligheden for at oprette lysbilledshows og sikkerhedskopier. Mulighederne figurerer dog i programmet, men er blot reklamer for en betalingsudgave. Det er ret irriterende.

ASUS' dvd-brænder er robust udført i børstet stål, og drevet har en fod, der kan skubbes ud, så det kan placeres enten liggende eller stående. Ved brænding af en dvd på maksimal hastighed er der ingen mislyde, som andre drev ellers lider af. Det samme gælder, når du indlæser cd'er og dvd'er. *ASUS UltraDrive* skal ikke tilsluttes en stikkontakt – strømmen leveres af to USB-porte på pc'en, så hvis din tavle-pc kun har et enkelt USB-stik, kan du ikke bruge denne dvd-brænder. Til gengæld har du mulighed for at læse cd'er og dvd'er, når du ikke er i nærheden af en stikkontakt, og det fungerer godt. Det medfølgende USB-kabel er dog en kende for kort (cirka 50 cm), så du er nødt til at placere drevet ganske tæt på din pc.

ASUS UltraDrive SDRW-08U5S-U er blot 12,9 mm tynd, og det børstede stål gør den særdeles præsentabel ved siden af tavle-pc'en.

ASUS UltraDrive

1	2	3	4	5	6	**7**	8	9	10

Flot og veludført ekstern dvd-brænder, der dog rummer en noget skrabet programpakke.

- ▲ **Kræver ikke stikkontakt**
- ▲ **Tynd og robust**
- ▲ **Lydsvag**
- ▼ **Lidt for høj pris**
- ▼ **Elendig programpakke**

Farve: Fersken, sølv, lyserød
Læsehastigheder: Dvd: 8x, cd: 24x
Skrivehastigheder: Dvd: 8x, cd: 24x
Kompatibilitet: DVD-R, DVD+R, DVD DL, DVD RW, CD-R, CD-RW
Tilslutning: USB 2.0
Størrelse: 140 x 135,5 x 12,9 mm
Programpakke: CyberLink Power2Go 8, E-green
www.asus.dk

PRIS: 450 KR.

WD MY BOOK AV-TV 2 TB

God plads til tv-udsendelserne

Denne diskrete kasse fra Western Digital ligner en ganske almindelig ekstern harddisk. Den har da også tilslutning til USB 3.0 bagpå og kan tilsluttes din pc – men faktisk er *WD My Book AV-TV* specialdesignet til at blive brugt sammen med et moderne tv, som rummer USB-stik og kan optage tv på en ekstern harddisk eller USB-nøgle. Vi har testet harddisken sammen med et nyt smart-tv fra Sony. Når disken tilsluttes USB-porten første gang, ledes du igennem en hurtig opsætning, der gør den klar til brug sammen med tv'et. Nu kan du sætte tv-udsendelser på pause eller tidsprogrammere optagelse af udsendelser og film. Det virker glimrende, og de 2 TB indbygget plads giver rum til omkring 1.600 timers HD-optagelse.

I princippet er *WD My Book AV-TV* også en almindelig ekstern harddisk til pc-brug. Derudover er den ganske lydsvag, så den ikke forstyrrer din tv-kigning. Samtidig anvendes den interne overførselsteknologi ATA-7 AV, der skulle give mere flydende datastrømme og dermed er mere velegnet til multimedie-indhold. Da vi sluttede harddisken til pc'en via USB 3.0-porten, målte vi en læsehastighed på 99 MB/s og en skrivehastighed på 95 MB/s. Det er ganske imponerende hastigheder.

WD My Book AV-TV 2 TB

1	2	3	4	5	6	7	8	**9**	10

Lynhurtig ekstern harddisk beregnet til optagelser fra et smart-tv – og med rigelig plads.

- ▲ **Flot design**
- ▲ **Meget lydsvag**
- ▲ **Hurtig overførsel**
- ▲ **Rigeligt med plads**
- ▼ **Lidt høj pris**

Virker med tv fra: Panasonic, Toshiba, Sharp, Sony, LG, Orion, Mitsubishi, Hitachi, Samsung og Philips
Tilslutning: USB 3.0 (kompatibel med USB 2.0)
Størrelse: 48 x 135 x 162 mm
Vægt: 860 gram
www.westerndigital.com

PRIS: 1.000 KR.

WD My Book AV-TV er designet, så du kan være bekendt at placere den ved fjernsynet i stuen.

SONY KDL-42W805A

Sony KDL-42W805A er proppet med intelligente funktioner og er især glimrende, hvis du kobler det på internettet og hjemmenetværket.

Skarpt billede og gode netværksfunktioner

For blot ti år siden var et fjernsyn et ret ensidigt apparat, der var god til én ting: at vise tv-udsendelser. Der er sket meget i mellemtiden, og et moderne smart-tv rummer i dag en computer og kan meget mere end blot at vise tv-udsendelser.

Sonys *KDL-42W805A* er ingen undtagelse. Det intelligente fjernsyn har indbygget trådløst og kablet netværk. Når det er på nettet, åbner en verden af muligheder sig: Du kan besøge hjemmesider via den indbyggede browser, anvende videotjenester som *Netflix*, hvor film og tv-udsendelser streames fra internettet, og har du en nyere smartphone, kan du endda spejle skærmbilledet fra mobilen direkte op på de 42 tommer helt trådløst, så du fx kan se billeder fra telefonen i kæmpestørrelse. Dette virker dog ikke med en *iPhone*, da det kræver teknologien Wi-FI Direct, som ikke understøttes af Apple. Der er endda en indgang til MHL-forbindelser, som er en moderne tilslutningsteknologi mellem skærme og mobiltelefoner.

Sonys menuer kan være lidt besværlige at finde rundt i, og som med andre smarte tv-apparater bliver man hurtigt træt af at forsøge at skrive webadresser eller tekst med de medfølgende fjernbetjeninger, hvor skrivningen foregår med piletasterne på et virtuelt tastatur. I praksis er en del af de smarte funktioner da også mest salgstale og ikke så anvendelige i praksis.

Selve billedet på fladskærmen er skarpt, og farverne er gode. Eneste irritationsmoment er et lidt for kraftigt genskin, som kan virke generende i et lyst lokale. *KDL-42W805A* understøtter naturligvis også DLNA, så du kan afspille musik og film eller se billeder fra din computer eller fra en smartphone (ikke *iPhone*) direkte på fladskærmen.

Sony KDL-42W805A

1	2	3	4	5	6	**7**	8	9	10

Et godt og alsidigt tv med mange tilslutningsmuligheder til både pc og telefon.

- ▲ **Masser af funktioner**
- ▲ **Samspil med smartphones**
- ▲ **Klart og tydeligt billede**
- ▲ **Indbygget Wi-Fi og MHL**
- ▼ **Lidt for dyrt**

Størrelse: 42 tommer (107 cm)
Opløsning: 1920 x 1080 pixels
Betragtningsvinkel: 178° (H) / 178° (V)
Netværk: LAN/trådløst netværk
3D: Ja (passiv). Fire par TDG-500P-briller medfølger
Webbrowser: Ja (Opera)
Tilslutninger: 3 x USB, 5 x HDMI, LAN (RJ-45), scart, optisk lyd og komponentvideo

www.sony.dk

PRIS: 9.500 KR.

3 FAVORITTER

PRINTERE Der findes en printer, der passer til et ethvert behov og enhver tegnebog. Vi har fundet tre gode printere frem, som vi har testet på det seneste: en laserprinter og to med blæk.

Canon Pixma MX395
Testet i nummer 12/2013

Det hører til sjældenhederne, at vi ser en så funktionel og god printer til så lav en pris. Med denne multifunktionsprinter får du alle de kontorfunktioner, du kan ønske dig: print, scan, kopi, fax og oven i købet automatisk arkføder. Udskriftskvaliteten er i orden. Desværre er der kun USB-tilslutning.

PRIS: 499 KR.

Brother DCP-J4110DW
Testet i nummer 13/2013

Her er tale om en blækprinter, der langt hen ad vejen kan konkurrere med laserprintere på udskriftshastighed. Brother-printeren er lynhurtig til at udskrive dagligdagskontorprint. Papirerne føres ikke ind på højkant, men sidelæns, og denne teknik gør printeren i stand til at udskrive i A3-format, når der er behov for udskrifter i stor størrelse.

PRIS: 999 KR.

Pantum P2050
Testet i nummer 11/2013

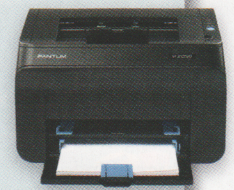

Pantum er et kinesisk printermærke, der har lanceret en række lavprisprintere. En af disse er den lille laserprinter *P2050*, der er en økonomisk printer med en enkelt funktion: udskrivning. Der er ingen overflødige funktioner, men hvis du har behov for at printe et brev eller en flybillet i ny og næ, er printeren god.

PRIS: 599 KR.

CAT B15 SMARTPHONE

CAT B15 Smartphone får ikke topkarakter for sin elegance, men til gengæld kan den klare ganske mange tæsk.

Håndværkertelefon med mangler

Tidligere tiders mobiltelefoner kunne nemt holde til en tur på gulvet eller en gåtur i regnvejr, men det samme kan man desværre ikke sige om moderne smartphones. Det skyldes især, at hele fronten består af glas. Derfor er der helt sikkert et marked for den robuste håndværkertelefon *CAT B15*, der er pakket ind i blød gummi. Telefonen kan nemt holde til en tur på gulvet – også uden at batteriet falder ud – og producenten lover, at den kan klare 30 minutter på en meter dybt vand. Vi kastede selvfølgelig *CAT B15* på gulvet flere gange, og den gik end ikke ud. Producenten lover, at den kan klare fald på 1,80 meter, og det kan vi bekræfte. Knap så godt gik vandtesten. Telefonen overlevede godt nok en tur i baljen, men desværre trængte der vand ind på indersiden af skærmen og dannede kondens, som først forsvandt igen efter nogle timer. Samtidig opdagede vi vanddråber ved batteriet, da vi igen tog telefonen op og tørrede den.

Vores største udfordring var dog noget så banalt som at sætte et SIM-kort i telefonen. I modsætning til de fleste nyere telefoner skal *CAT B15* bruge et SIM-kort i fuld størrelse, og desværre er klistermærket på indersiden, som viser, hvor kortet skal sidde, placeret temmelig vildledende.

Telefonen kører *Android* i en standardudgave, og det fungerer fint. Dog reagerer skærmen ikke så godt på berøringer som andre smartphones, hvilket betyder, at du skal trykke ekstra hårdt, når du taster på det virtuelle tastatur. Det skyldes sandsynligvis, at skærmen er af plast. Samtalekvaliteten er lavere, end vi er vant til – den, du snakker med, lyder lidt mudret, men der er udmærket kvalitet for modtageren.

CAT B15 er klodset, men det er en pris, man må betale, hvis man vil have en robust telefon. Vi anbefaler kun *CAT B15*, hvis du har brug for at kunne udsætte din telefon for strabadser.

CAT B15 Smartphone

1	2	3	4	5	**6**	7	8	9	10

CAT B15 holder både til vand og høje fald, men holdbarheden giver visse udfordringer.

- ▲ **Er ganske sejlivet**
- ▲ **Lav vægt**
- ▲ **Fornuftig pris**
- ▼ **Der dannes kondens**
- ▼ **Mudret samtalekvalitet**

CPU: Dobbeltkerne 1 GHz
Software: Android 4.1 Jelly Bean
Kamera: 5 megapixels bagpå, VGA foran
Skærm: 4 tommer multitouch
Vægt: 170 gram

www.catphones.com

PRIS: 2.700 KR.

GRID 2

Overbevisende og flot bilspil

Det mest tydelige udtryk for udviklingen i pc'ers ydelse er bilspil, hvor man kan se den voldsomme forbedring, der er sket i specielt grafikydelsen gennem årene.

Grid 2 er et bilspil, der beviser, at pc'er i dag kan vise ekstremt realistisk grafik, der nærmest ligner en rigtig film. Spillet går dog ikke efter realisme i selve spiloplevelsen. Her er fokus på fart og spænding, så du skal ikke forvente en præcis bilsimulator. Der er mange forskellige bilklasser at vælge imellem og mange løb at deltage i. Man bliver hurtigt opslugt af at gøre karriere i spillets racerløbsverden, og der går længe, før man bliver træt af den intense fartoplevelse.

Man kan næsten fornemme lugten af svedne bildæk i Grid 2.

Grid 2

1	2	3	4	5	6	7	8	**9**	10

Flot bilspil, der holder dig fanget med god variation i udvalget af biler og baner.

- ▲ **God fartoplevelse**
- ▲ **Utrolig flot grafik**
- ▲ **God variation**

www.gridgame.com

PRIS: 348 KR.

Print dine billeder

Her viser vi, hvordan du laver flotte fotoudskrifter på din printer.

Har du en printer sluttet til din computer, kan du så nemt som ingenting udskrive dine billeder. Du skal blot lægge papir i printerens papirbakke, vælge præcis hvilke billeder du vil udskrive, og åbne Windows' brugervenlige printfunktion, som hjælper dig med at finindstille printet. Uanset hvilken type printer du har, kan du printe billeder på almindeligt kopipapir. Langt de fleste printere kan også printe på det flottere og mere glansfulde fotopapir, så resultaterne bliver ligesom nede hos fotohandleren. Over de næste sider viser vi, hvordan du printer dine billeder ud i forskellige størrelser og kvaliteter og på forskellige typer papir.

LÆS OGSÅ
Modul 3: Læg dine billeder ind på pc'en
Modul 8: Tilslut en printer til pc'en

1 Vælg typen af papir

Først skal du vælge, hvilken type papir du vil printe på. Alle printere kan printe billeder på almindeligt kopipapir, og langt de fleste understøtter også det tykkere og mere glansfulde fotopapir. Vælger du at printe på fotopapir, skal du sørge for at købe noget, som passer til lige præcis din printer. Spørg eventuelt ekspedienten i din computerbutik om vejledning.

A4-kopipapir
Alle printere kan udskrive billeder på almindeligt kopipapir, som er billigt og kan købes i de fleste supermarkeder. Resultaterne bliver dog ikke altid lige farvestrålende.

10 x 15 cm fotopapir
Du kan gå fotohandleren i bedene ved at købe en pakke 10 x 15 cm fotopapir til din printer. Dette er den helt traditionelle fotostørrelse, som passer i ethvert fotoalbum.

A4-fotopapir
Vil du printe store, flotte, indbydende og glansfulde fotoprint, skal du investere i A4-fotopapir. Du kan købe fotopapir til din printer i din lokale computerbutik.

Af Erik Christensen. Foto: Kenneth Bo Drabæk.

2 Læg papiret i printeren

Du har valgt typen af papir og er nu klar til at lægge det i printeren. Næsten alle printere understøtter A4-formatet, som er den helt almindelige papirstørrelse, og formatet 10 x 15 cm, som er den mest almindelige postkort-/fotostørrelse. Her viser vi, hvordan du lægger begge typer af papir i printeren. Du behøver ikke tænde printeren endnu.

Læg A4-kopipapir og -fotopapir i printeren

Der er selvfølgelig forskel på printere. Nogle har skjulte papirbakker i bunden, og på andre skal papirerne placeres oprejst bagerst på printeren. På denne model fra Canon skal A4-papirerne lægges ind i bunden – og det gælder både fotopapir og almindeligt kopipapir.

1 Placer papireret i printeren 1. Bruger du fotopapir, skal du være opmærksom på, hvilken vej det skal vende, da der er forskel på for- og bagside (se nærmere på emballagen og i printerens manual).

Læg 10 x 15 cm fotopapir i printeren

Visse printere, især fotoprintere, har specielle papirbakker til 10 x 15 cm fotopapir. Men hvis dette ikke er tilfældet hos dig, kan du blot bruge den almindelige papirbakke, som vi viser her. Først skal du fjerne de A4-papirer, som ligger der, og derefter justere bredden på papirbakkens skinner.

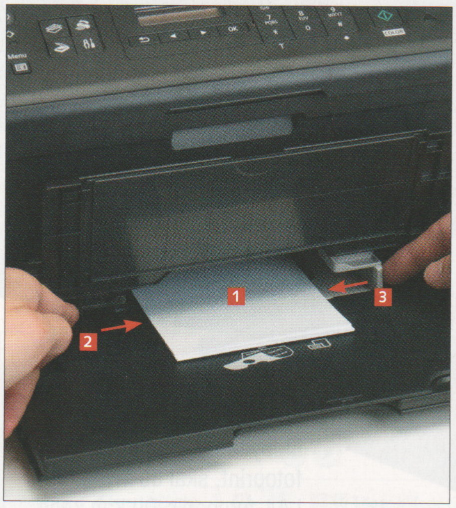

1 Læg dit 10 x 15 cm fotopapir i midten af papirbakken 1. Placer en pegefinger på hver side af papirbakkens to skinner 2 og 3.

2 Tryk nu papirbakkens skinner forsigtigt imod hinanden, indtil de omslutter fotopapiret i begge sider 4.

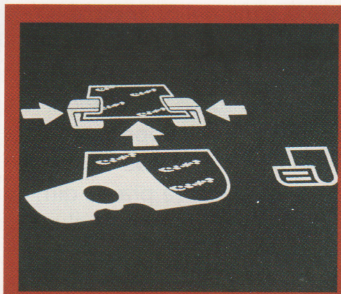

VIGTIGT!

Når du printer på fotopapir, skal du sørge for at vende det rigtigt i papirbakken. Kig efter dette symbol. Linjerne indikerer, hvilken side der printes på. I lige præcis dette eksempel skal fotopapirernes blanke sider altså vende nedad.

3 Åbn din billedmappe

Før du kan vælge, hvilke af dine billeder du vil printe, skal du åbne billedmappen i Windows. Tænd computeren, og vent på, at Windows starter. Når du er logget ind, og Skrivebordet vises, er du klar til at åbne din billedmappe. Det er også nu, at du skal tænde din printer. Her viser vi, hvordan du udvælger dine billeder fra billedmappen på din computer.

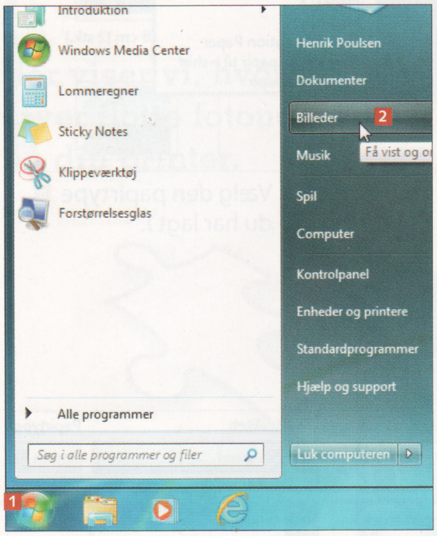

1 Klik på den runde knap 1, og vælg **Billeder** 2.

2 Dobbeltklik (klik to gange hurtigt efter hinanden med venstre museknap) på den mappe 3, hvor de billeder, som du vil printe ud, ligger.

3 Nu vises alle billederne 4, som ligger i den valgte mappe.

4 Vælg de billeder, du vil printe

Nu skal du vælge, hvilke billeder du vil printe. Du vælger selv, om du vil printe et enkelt billede eller en ordentlig portion på en gang. Du behøver ikke bekymre dig om det, hvis billederne vender på siden eller på hovedet. Windows' printfunktion sørger for at vende dem rigtigt i forhold til papirerne, og du godkender opsætningen, inden du printer.

1 Klik en enkelt gang på det første billede, du vil vælge 1. Vil du printe flere billeder, skal du nu trykke **Ctrl**-tasten på dit tastatur ned og holde den nede, mens du enkeltvis klikker på alle de andre billeder, du vil vælge. Slip **Ctrl**-tasten igen, når du har valgt dine billeder.

2 Når du har valgt det eller de billeder, du vil printe, skal du klikke på **Udskriv** 2. Så åbner Windows' printfunktion.

5 Start printopgaven

Du har lagt papir i printeren, åbnet billedmappen og valgt det eller de billeder, du vil printe. Nu vises Windows' printfunktion på din skærm, hvor du skal finindstille dine udskrifter. Du skal blandt andet fortælle, hvilke papirer du har lagt i (både størrelser og kvalitet), og når du er tilfreds med dine valg, skal du klikke på "Udskriv".

1 Vælg **Papirstørrelsen**, her **A4** 1.

2 Vælg den papirtype 2, du har lagt i.

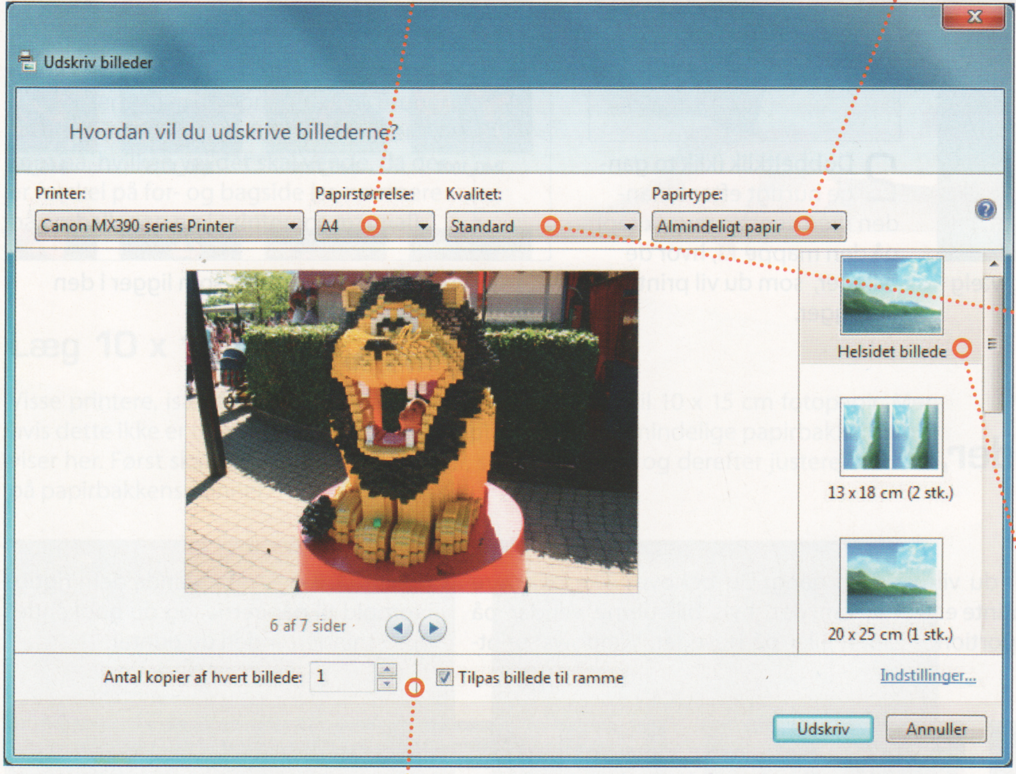

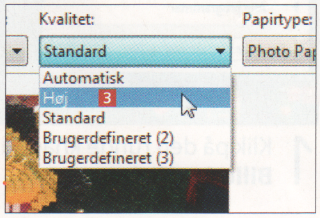

3 Vælg **Kvalitet** – her **Høj** 3. Bemærk, at du først skal vælge kvalitet, efter at du har valgt papirtypen.

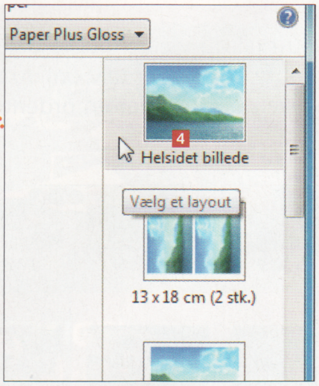

4 Vælg **Helsidet billede** 4.

5 Vælg, hvor mange eksemplarer af hvert billede du vil printe 5, og sæt flueben i **Tilpas billede til ramme** 6. Klik til sidst på **Udskriv** 7.

Men udstyr er ikke alt. Vil du have dyr til at flyve, landskaber til at stråle eller sikre, at dine portrætbilleder er knivskarpe, så kræver det viden. Det får du i DIGITAL FOTO. Det er ikke uden grund, at vi er Nordens største fotoblad. Hver måned får du fx et unikt gemmehæfte med kurser i billedbehandling. Vores ekspterter er erfarne og prisbelønnede fotografer, der guider dig til bedre billeder og svarer på spørgsmål. Og skulle du alligevel få lyst til nyt udstyr, har vi også sektionen Testcenter, der klæder dig på til at købe det rigtige kamera eller den bedste printer, så du er rustet til alle de motiver, som livet byder på. Også når det næsten er for godt til at være sandt.

Læs mere om DIGITAL FOTO på www.digitalfotoonline.dk

digitalfoto

ARBEJD HURTIGT OG SMART:

SÅDAN!
Spar tid og udnyt din computers muligheder mere effektivt og smart.

TIDSFORBRUG
45 minutter

SVÆRHEDSGRAD
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

LIGGER PÅ CD 14
- System Silencer
- JPEGCrops
- RoboSizer
- HotKeyz
- Free Download Manager
- Belvedere
- Fences 1.0
- File Grinder

ligger alle under Aktuelt.
- Avast! Free Antivirus

ligger i Sikkerhedscentret.

VIRKER MED:
Windows xp, Windows Vista, Windows 7, Windows 8

Spar tid ved din pc

Der er ingen grund til at spilde tiden, når du sidder foran din computer. Vi giver dig her vores bedste tips til, hvordan du udnytter pc'ens muligheder optimalt.

Af Anders Daugaard. Foto: Shutterstock.

Computeren sparer dig for en masse besvær og spildtid. Den tager sig af simple gentagne opgaver, så du selv kan koncentrere dig om mere vigtige sager, blive klogere, dele erfaringer eller lade dig underholde. Eller sådan burde det i hvert fald være … men virkeligheden er ofte en ganske anden: Du udfører de samme rutiner igen og igen, kører de samme programmer hver dag og starter nok også forskellige sikkerheds- og vedligeholdelsesopgaver.

Det er spild af tid. Dit liv kan blive meget lettere, hvis du automatiserer opgaverne, gør Windows mere overskueligt og lærer at arbejde smartere. På den måde får du frie hænder til alt det, der gør tiden foran computeren langt sjovere.

I denne artikel kan du se, hvordan du udnytter pc'en på bedste vis, når du ikke selv bruger den. Vi har inddelt artiklen i fire praktiske kategorier, og undervejs på siderne kan du også læse med, når nogle af eksperterne her fra Komputer for alles deler deres bedste tips i de forskellige tidsbesparende kategorier.

Brug spildtiden effektivt

Computerens spildtid er, når du ikke bruger din computer, selv om den er tændt. Så står den blot i tomgang uden at foretage sig noget nyttigt. Det bør du selvfølgelig udnytte til din fordel, så pc'en bruger denne tid på at holde systemet ved lige.

Automatisér din pc

Hvorfor bruge tid på kedelige og gentagne rutiner, når du kan få computeren til at gøre arbejdet helt automatisk? Vi har fundet nogle simple, men yderst praktiske programmer, så du automatisk kan få sorteret filer og få tilpasset en stor stak billeder.

Bliv hurtigere på nettet

Hvis du bruger en stor del af din pc-tid på nettet, kan du lige så godt springe over, hvor gærdet er lavest. Det er faktisk ret simpelt at hente en stor stak filer på én gang, navigere overlegent rundt på hjemmesider og tilpasse billeder til e-mail.

Hold orden på din pc

En rodet computer betyder i mange tilfælde, at du bruger unødig tid på at lede efter bestemte filer og endda nogle gange må give op. Vi viser, hvordan du helt enkelt kan gøre indholdet på din pc mere overskueligt, så du sparer tid.

▶▶▶

Brug spildtiden effektivt

Lad pc'en knokle, når du selv holder pauser foran skærmen. Så slipper du samtidig for, at de opgaver og funktioner, som pc'en skal udføre, lægger beslag på en en masse ressourcer, når du bruger computeren til andre formål.

LIGGER PÅ CD 14

System Silencer ligger under Aktuelt

1 Styr pc'en i tomgang

System Silencer er et lille program, som kan gå i gang med forskellige opgaver, når du ikke har brugt mus og tastatur i en længere periode. Efter at du har installeret *System Silencer*, finder du programmet i Windows' systembakke.

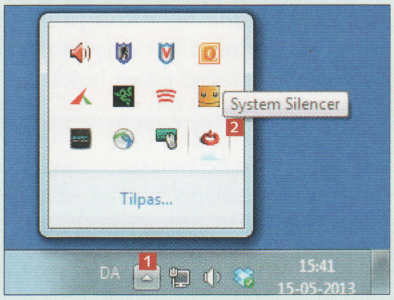

1 Klik på pilen i systembakken for at få vist skjulte ikoner 1, og dobbeltklik på ikonet **System Silencer** 2.

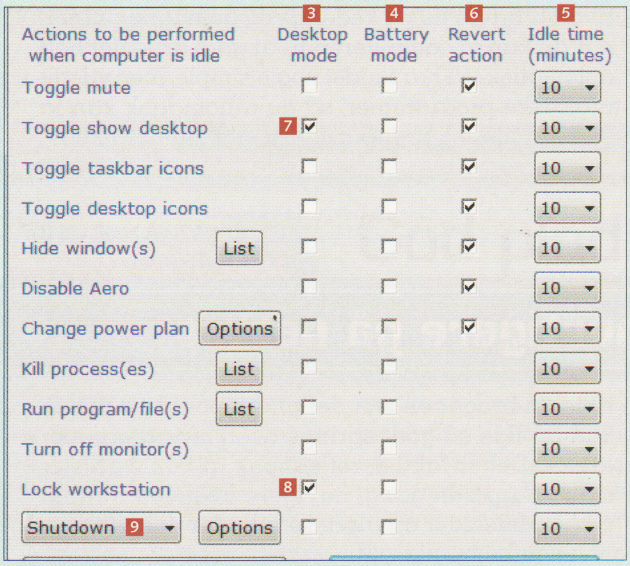

Actions to be performed when computer is idle	3 Desktop mode	4 Battery mode	6 Revert action	5 Idle time (minutes)
Toggle mute	☐	☐	☑	10
Toggle show desktop	7 ☑	☐	☑	10
Toggle taskbar icons	☐	☐	☑	10
Toggle desktop icons	☐	☐	☑	10
Hide window(s) List	☐	☐	☑	10
Disable Aero	☐	☐	☑	10
Change power plan Options	☐	☐	☑	10
Kill process(es) List	☐	☐		10
Run program/file(s) List	☐	☐		10
Turn off monitor(s)	☐	☐		10
Lock workstation	8 ☑	☐		10
Shutdown 9 Options	☐	☐		10

2 Nu kan du indstille, hvilke handlinger programmet skal sætte i gang. Du skal sætte et flueben i boksen ud for de handlinger, du ønsker udført. Sæt flueben under **Desktop mode** 3, hvis du bruger en stationær pc eller en bærbar pc på strømforsyning. Brug **Battery mode** 4, hvis din bærbare pc kører på batteri. Under **Idle time** 5 kan du angive tiden for inaktivitet, før de valgte handlinger bliver udført. Flueben under **Revert action** 6 sikrer, at systemet vender tilbage til tilstanden, før de valgte handlinger blev udført. Du kan blandt andet minimere de åbne vinduer 7, låse pc'en 8 eller lukke systemet ned 9. Klik på knappen **Save and apply** for at gemme dine valg.

2 Tag backup, når du ikke bruger pc'en

Tag backup nu, før det er for sent – så enkelt er det. Hvis du vil undgå, at dit backup-program sluger for mange ressourcer på at sikkerhedskopiere vigtige filer, bør du sætte det til at køre på tidspunkter, hvor du ikke sidder foran computeren. Hvis ikke dit backup-program kan indstilles til at arbejde på bestemte tidspunkter, kan du i stedet starte handlingen manuelt, når du fx snupper en pause fra skærmen.

SPØRG OS-REDAKTØRENS BEDSTE TIP:

3 Start pc'en hurtigere

Der kan snildt gå adskillige minutter, fra du trykker på computerens startknap, til Windows er startet og klar til brug. Hvis du går til og fra pc'en mange gange i løbet af en dag, er der ingen grund til at lukke systemet helt ned. Sæt i stedet Windows i slumretilstand, når du går fra pc'en – så kan du starte op på få sekunder, når du vender tilbage. Computeren sætter desuden sig selv i strømsparetilstand samtidig, så du behøver ikke frygte, at batteriet hurtigt løber tørt.

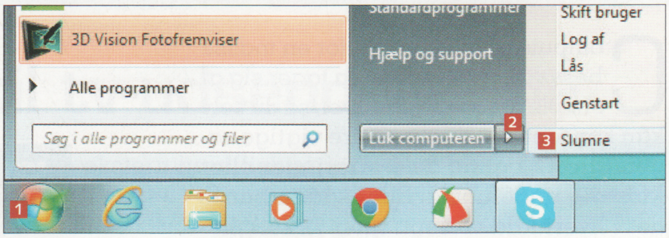

1 Klik på startknappen 1 i Windows, klik på pilen ved **Luk computeren** 2, og vælg **Slumre** 3 for at sætte pc'en i slumretilstand.

4 Bestil oprydning på disken

En fragmenteret harddisk kan sløve computeren, så visse programmer – specielt dem, der har mange forskellige tilføjelsesprogrammer – bliver langsomme i opstarten. Du kan defragmentere harddisken efter en tidsplan, så oprydningen ikke generer dig, når du bruger pc'en.

Bemærk: Hvis din pc har en SSD i stedet for en almindelig, mekanisk harddisk, må du ikke køre en defragmentering.

LIGGER PÅ CD 14

Avast! Free Antivirus ligger i Sikkerhedscentret

5 Scan efter virus, når det passer dig

Dit sikkerhedsprogram sluger mange ressourcer, når det undersøger hver en afkrog af pc'en for at finde skadelige programmer – så det er smart at ordne det, når du ikke bruger computeren. Her kan du se, hvordan du udfører en komplet scanning med *Avast! Free Antivirus*.

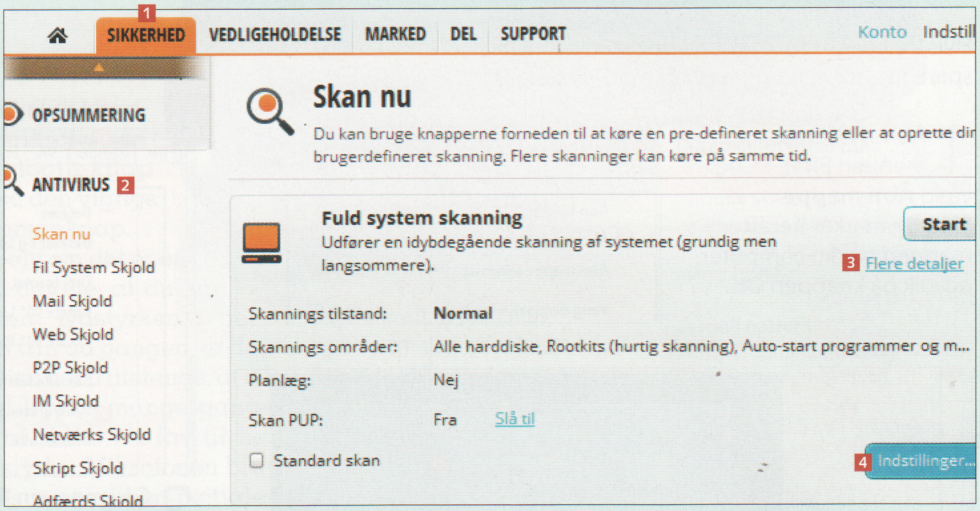

1 Åbn *Avast! Free Antivirus*. Gå i menuen **Sikkerhed** 1, klik på **Antivirus** 2, find fanebladet **Fuld system scanning**, og vælg at få vist flere detaljer ved at klikke på punktet **Flere detaljer** 3. Klik så på **Indstillinger ...** 4.

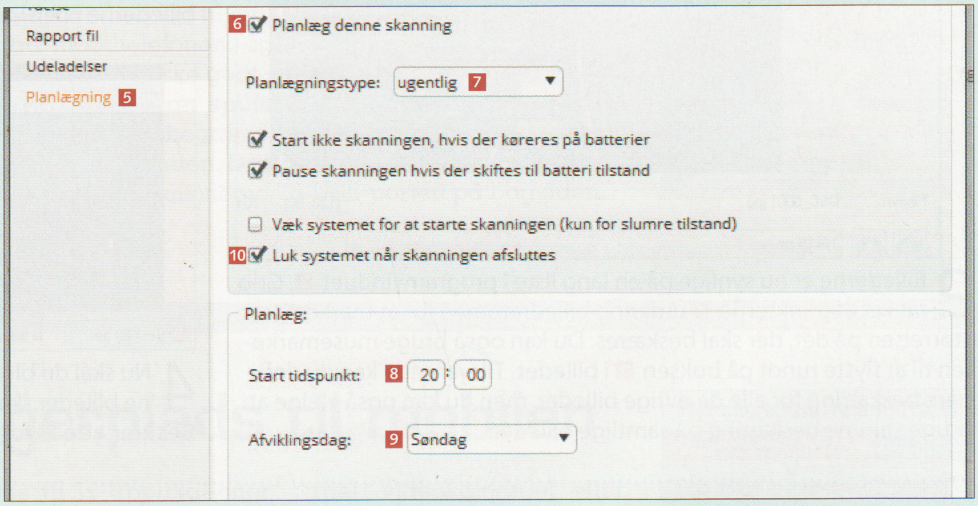

2 Gå til **Planlægning** 5, og sæt flueben ved **Planlæg denne skanning** 6. Nu kan du blandt andet indstille, hvor hyppigt scanningen skal starte 7, tidspunkt 8 og ugedag 9. Du kan desuden sørge for, at pc'en lukkes ned efter endt scanning 10. Klik på knappen **OK** for at afslutte.

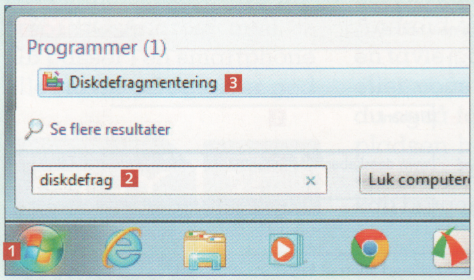

1 Klik på startknappen 1, skriv **diskdefrag** i søgefeltet 2, og klik på **Diskdefragmentering** 3, når det dukker op.

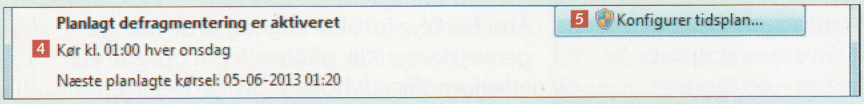

2 Du kan se, hvornår defragmenteringen er planlagt til 4. For at ændre det klikker du på knappen **Konfigurer tidsplan ...** 5.

3 Nu kan du vælge hyppighed 6, ugedag 7 og tidspunkt på døgnet 8. Klik på knappen **OK** for at afslutte.

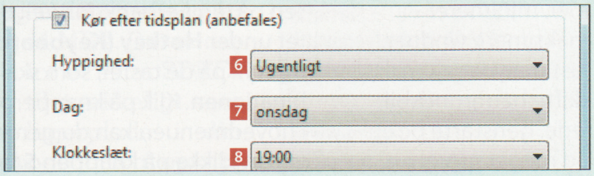

▶▶▶

Automatisér din pc

Det virker ganske uoverskueligt at skulle redigere hundredvis af billeder, hele tiden holde orden i mapper og undersøge, om pc'en er opdateret. Her får du en masse smarte metoder til at automatisere de mest kedelige opgaver.

LIGGER PÅ CD 14

JPEGCrops ligger under aktuelt

6 Beskær dine billeder

Hvis du har en stor stak billeder, som du vil beskære, kan du spare masser af tid og besvær med *JPEGCrops*.

1 Åbn *JPEGCrops*, gå i menuen **Filer** 1, og vælg **Åbn mappe ...** 2. Find og markér herefter mappen på din computer, og klik på knappen **OK**.

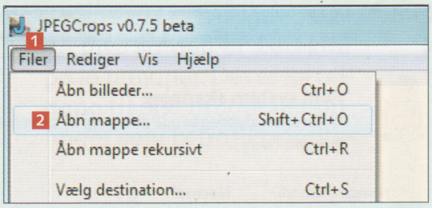

2 Billederne er nu synlige på en lang liste i programvinduet 3. Grib fat i et af punkterne 4 omkring billedrammen for at markere størrelsen på det, der skal beskæres. Du kan også bruge musemarkøren til at flytte rundt på boksen 5 i billedet. Tilsvarende kan du definere beskæring for alle de øvrige billeder, men du kan også vælge at bruge samme beskæring på samtlige billeder.

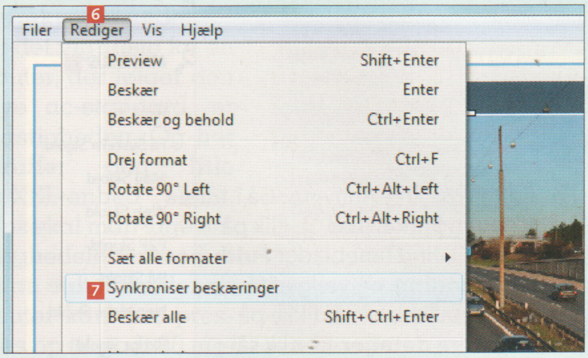

3 Gå i menuen **Rediger** 6, og vælg **Synkroniser beskæringer** 7 for at få samme beskæring på alle billederne i den valgte mappe.

4 Nu skal du blot angive en mappe, hvor de beskårne billeder skal gemmes 8, og klikke på knappen **Beskær alle** 9 for at starte handlingen.

LIGGER PÅ CD 14

HotKeyz ligger under Aktuelt

7 Lav dine egne genveje

HotKeyz giver dig genvejstaster til det meste – og du kan også oprette dine egne genvejstaster til at åbne programmer, minimere/maksimere vinduer, justere lydstyrken, skifte baggrundsbillede, genstarte pc'en og meget mere.

1 Åbn *HotKeyz* for at få adgang til de mange genvejstaster. Klik på **New** for at oprette en ny genvej, en såkaldt hotkey. Giv genvejen en god beskrivelse 1. Du kan klikke på knappen **Click** 2 for at vælge en af programmets standardkommandoer eller som her indtaste adressen på din netbank 3. Vælg kategori 4, klik i feltet under **Hotkey (Keyboard shortcut keys)** 5, og tryk på de taster, som skal udgøre tastekombinationen. Klik på knappen **OK** for at afslutte. I hovedmenuen kan du gemme din nye genvej ved at klikke på knappen **Save**.

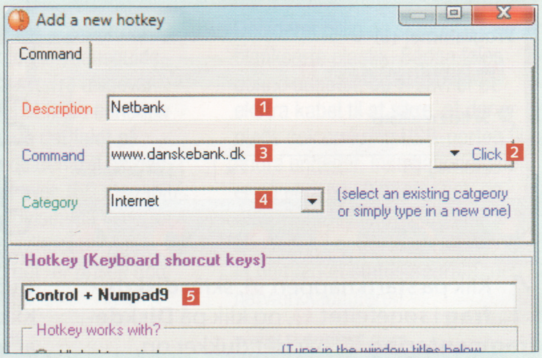

CD-REDAKTØRENS BEDSTE TIP:

Avanceret

LIGGER PÅ CD 14

Belvedere ligger under Aktuelt

8 Sortér filer automatisk

Belvedere er et nyttigt lille værktøj, der automatisk kan flytte nye filer fra en specifik mappe til en anden. Programmet gør brug af regler, som du skal oprette for at styre hvordan og hvilke filer ved hjælp af filtre baseret på fx filnavn, filtype eller dato. Så er det fx slut med at bruge tid på selv at sortere dine downloadede filer fra nettet.

1 Dobbeltklik på det lille ikon 1 i systembakken for at åbne *Belvedere* (klik på pilen først, hvis ikonet er skjult).

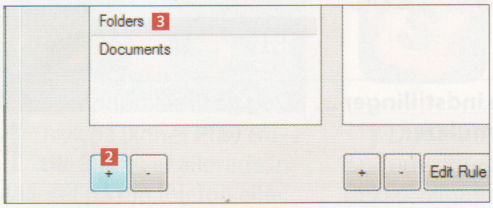

2 Klik på knappen + 2 nederst i venstre hjørne under listen **Folders** 3. Vælg herefter en mappe, som *Belvedere* skal overvåge, og klik på knappen **OK**.

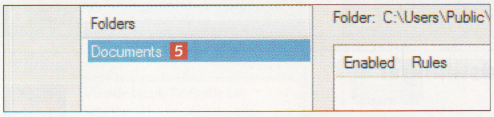

3 Markér mappen 4, og klik på knappen + under listen til højre, der viser de regler, du med tiden opretter.

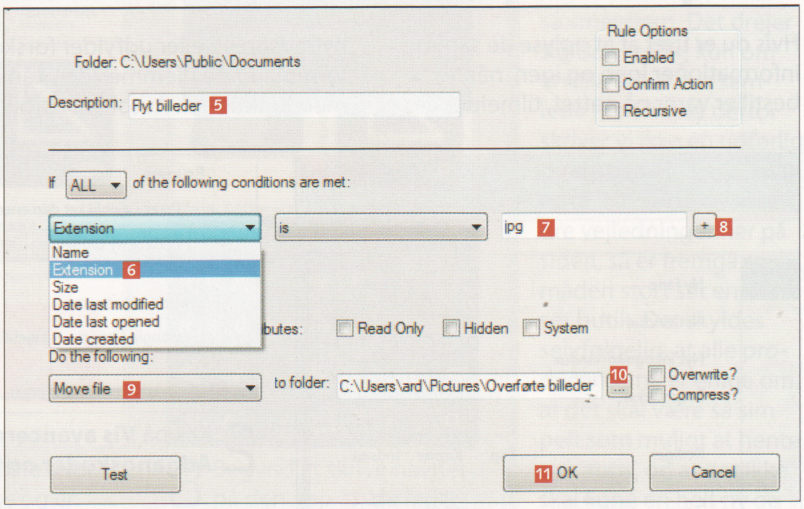

4 Giv reglen en passende beskrivelse 5. Vælg **Extension** i listen 6 for at definere en filendelse. Skriv endelsen i feltet – her vælger vi **jpg** 7, som er et billedformat. Klik på knappen + 8, hvis du vil oprette flere handlinger under denne regel. Angiv den handling, som *Belvedere* skal foretage – her **Move file** 9 for at flytte JPG-filerne til en mappe, som du angiver i feltet **to folder** 10. Klik på knappen **OK** 11 for at afslutte.

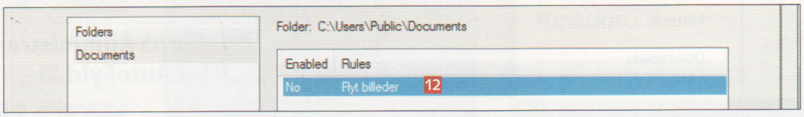

5 Markér nu den nyoprettede regel 12, og klik på **Enable** nederst til højre i programvinduet for at tænde funktionen.

9 Hold pc'en opdateret

Din pc er sårbar overfor angreb, hvis ikke du holder Windows opdateret. Se her, hvordan du sikrer, at Windows opdateres – helt automtisk.

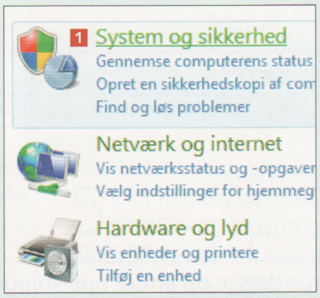

1 Åbn startmenuen, vælg **Kontrolpanel**, og klik på **System og sikkerhed** 1.

2 Under **Windows Update** 2 klikker du på **Slå automatisk opdatering til eller fra** 3.

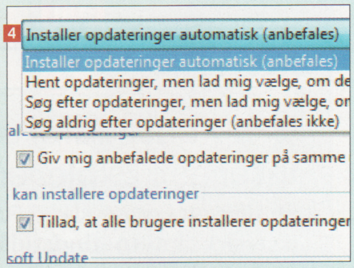

3 Vælg **Installer opdateringer automatisk (anbefalet)** 4 fra listen, og klik på **OK** for at afslutte.

▶▶▶

Bliv hurtigere på nettet

Din internetforbindelse er afgørende for, hvor hurtigt du kan surfe og hente filer fra hjemmesider. Men du kan i høj grad også selv gøre noget for at sætte tempoet i vejret, når du er på nettet. Læs med her og se, hvor simpelt det er.

HENTES PÅ NETTET

Google Chrome hentes på **www.google.dk/chrome**

TESTREDAKTØRENS BEDSTE TIP:

10 Spar tid på formularer

Hvis du er træt af at oplyse de samme informationer igen og igen, når du fx bestiller varer på nettet, tilmelder dig nyhedsbreve eller udfylder forskellige formularer på hjemmesider, kan du med funktionen AutoFyld i browseren *Google Chrome* få det udført nemt og smertefrit. Hent *Chrome* her: **www.google.com/chrome**

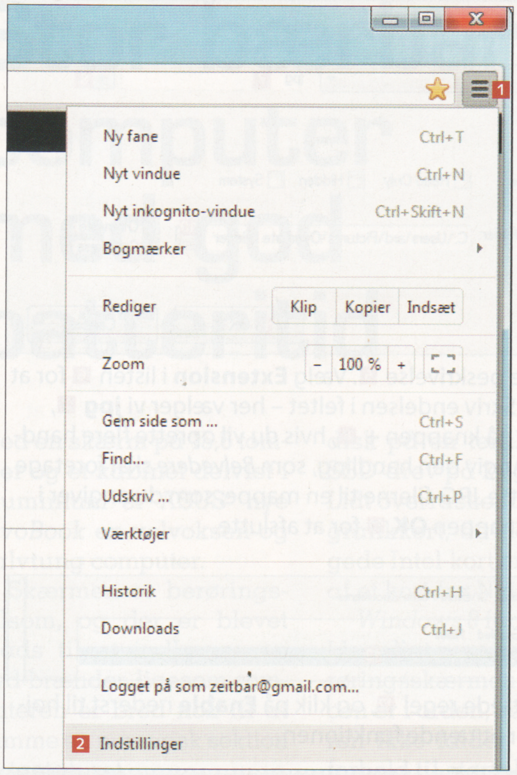

1 Åbn *Chrome*, klik på knappen for at tilpasse programmet **1**, og vælg **Indstillinger** **2**.

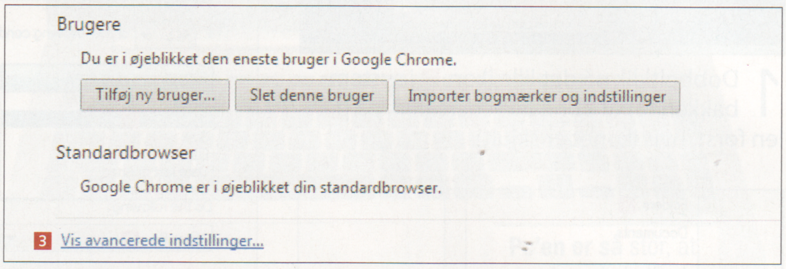

2 Klik på **Vis avancerede indstillinger ...** **3**, og gå til sektionen **Adgangskoder og formularer**.

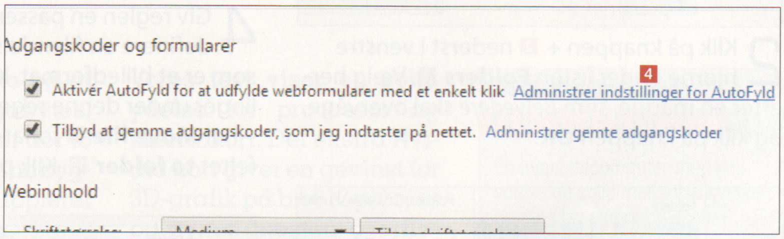

3 Klik på **Administrer indstillinger for AutoFyld** **4**.

4 Klik på knappen **Tilføj ny adresse ...** **5**. Du kan oprette flere profiler, hvis du vil.

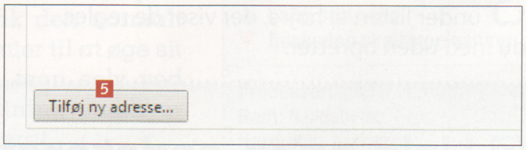

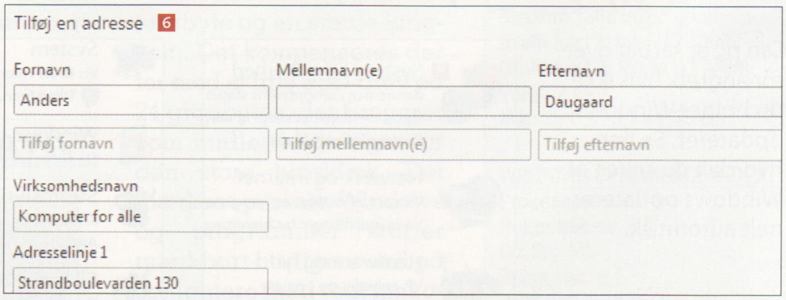

5 Udfyld nu navn, adresse og andre oplysninger **6**, og klik på **OK**. Klik herefter på knappen **Udført** for at afslutte, eller opret flere profiler. Når du fremover besøger en hjemmeside med en formular, dukker dine oplysninger op i felterne, så snart du begynder at taste.

EKSTRA

Brug autoudførelse i Internet Explorer

Åbn *Internet Explorer*, klik på **Funktioner** og derefter på **Internetindstillinger**. Vælg fanen **Indhold**. Under **Autoudførelse** klikker du på **Indstillinger**. Markér feltet **Formularer**, og afslut med et klik på **OK**.

LIGGER PÅ CD 14

Free Download Manager ligger under Aktuelt

11 Hent filer hurtigt og nemt

Hvis du ofte henter mange filer ad gangen, fx ikoner, skrifttyper, billeder, clipart eller lydeffekter, bør du bruge *Free Download Manager.* Programmet gør det nemt at downloade store filmængder, afbryde handlingen om nødvendigt og fortsætte igen.

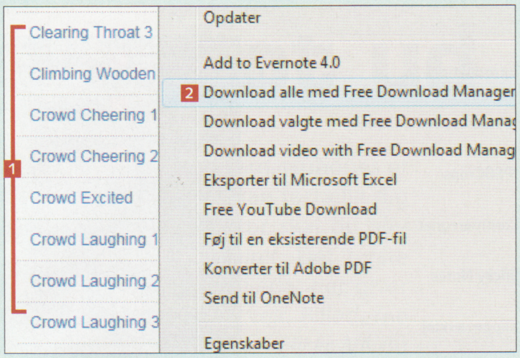

1 Sørg for, at *Free Download Manager* er åben eller aktiv i baggrunden. Gå ind på en hjemmeside med en lang liste over filer, der kan downloades **1**. Højreklik, og vælg **Download alle med Free Download Manager** **2**.

2 Programmet oplister nu alt det, du kan downloade. Du kan markere uønskede filer **3** og klikke på **Fjern valgte** **4**. Vælg den mappe, hvor filerne skal gemmes på din pc **5**, og klik på knappen **OK** for at hente de valgte filer.

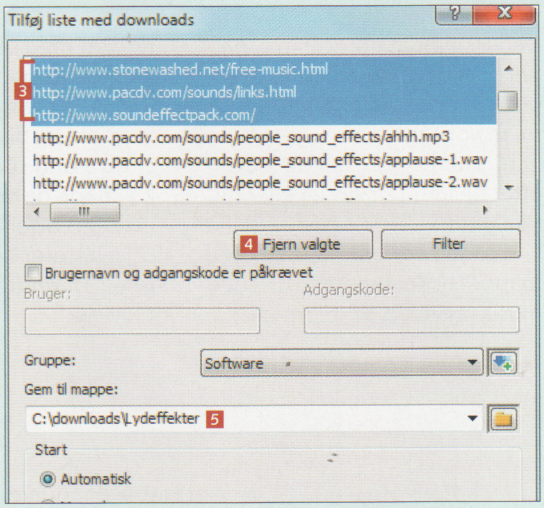

LIGGER PÅ CD 14

RoboSizer ligger under Aktuelt

12 Tilpas dine billeder til e-mail

Billeder fra dit digitalkamera er normalt så store, at de ikke egner sig til e-mail. *RoboSizer* skalerer automatisk dine billeder ned, så de fylder mindre, når du sætter dem ind i en e-mail.

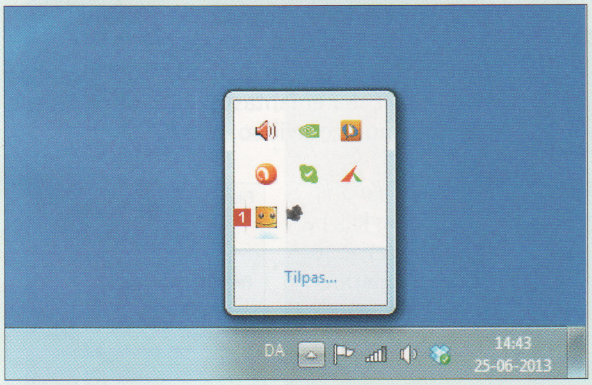

1 Når *RoboSizer* er installeret, skalerer programmet automatisk dine billeder, når du vedhæfter dem i en e-mail. Programmet placerer sig i systembakken som et lille ikon **1**, du kan klikke på for at gå til indstillingerne og fx justere billedstørrelsen.

13 Genveje på nettet

Kom hurtigere rundt på nettet med disse genvejstaster til *Internet Explorer, Chrome* og *Firefox*. Under listen finder du henvisninger til sider med endnu flere tastekombinationer.

Funktion	Tastekombination
Åbn nyt vindue	**Ctrl + N**
Åbn ny fane	**Ctrl + T**
Åbn senest lukkede fane	**Ctrl + Shift + T**
Åbn link i en ny fane	**Ctrl + klik på link**
Skift til næste fane	**Ctrl + Tab**
Zoom ind/ud	**Ctrl + + / Ctrl + -**
Gå til adressefelt	**Ctrl + L**
Gå til startsiden	**Alt + Home**
Søg på hjemmeside	**Ctrl + F**
Genindlæs side	**F5**

Internet Explorer: www.tinyurl.com/genvejstaster-ie
Chrome: www.tinyurl.com/genvejstaster-chrome
Firefox: www.tinyurl.com/genvejstaster-firefox

▶▶▶

Hold orden på din pc

Filer af samme type bliver med tiden ofte placeret i mange forskellige mapper, og ikoner ligger i tilfældige klynger på Skrivebordet. Organisér indholdet på din pc, og slip for at spilde tid på at lede efter billeder fra sølvbrylluppet i fjor.

14 Gem altid i standardmapper

Det er nemt at oprette nye mapper til alle dine mediefiler, men det kan også hurtigt betyde, at du må bruge tid på at gennemse et utal af mapper, når du leder efter bestemte billeder eller musikalbum.

I Windows finder du standardmapper til dokumenter, billeder, musik og video. Så længe du har rigeligt med plads på C-drevet, hvor disse mapper er placeret, kan du med fordel gemme dine mediefiler i disse mapper – så er du aldrig i tvivl om, hvor du kan finde de enkelte filer. Og når du fx tilslutter et digitalkamera og overfører billeder til computeren, bliver de gemt i mappen "Billeder".

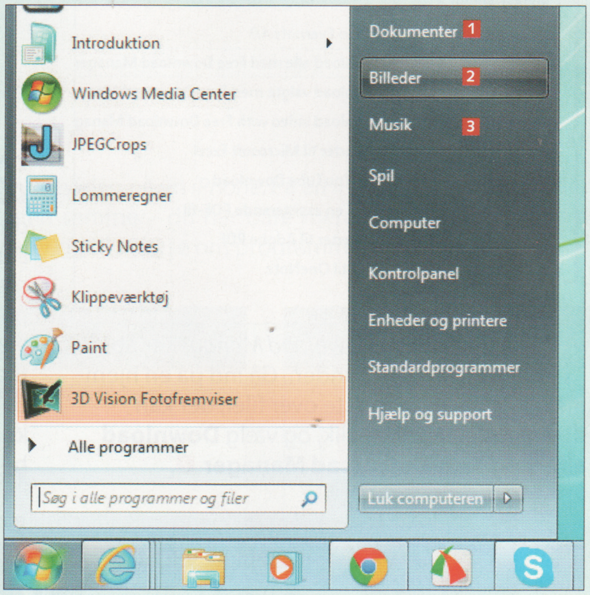

1 Brug standardmapperne i Windows, så du nemt og hurtigt kan få adgang til fx dine dokumenter 1, billeder 2 og musikfiler 3 via startmenuen i Windows.

15 Flyt ikoner til proceslinjen

Mange af de programmer, du med tiden installerer på din pc, opretter ikoner på Skrivebordet, så du med et dobbeltklik hurtigt kan finde og starte dem. For mange ikoner i tilfældig orden kan dog hurtigt gøre Skrivebordet uoverskueligt. Du kan gøre det nemmere ved at trække ikonerne til de programmer, som du oftest benytter, ned på proceslinjen, så du nemt kan finde dem og åbne dem med et enkelt klik.

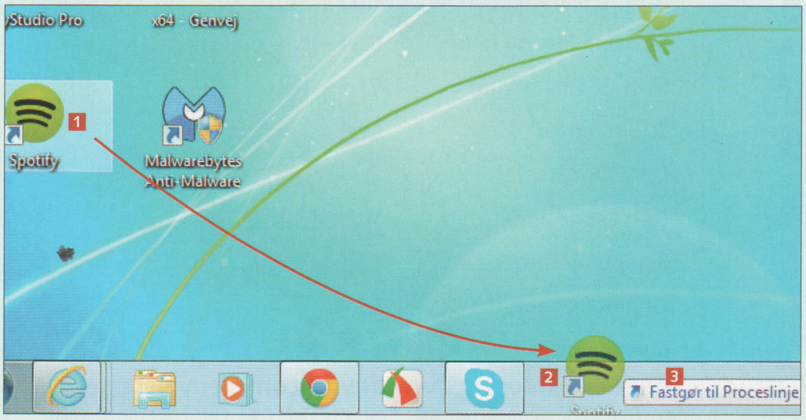

1 Grib med musemarkøren fat i et ikon 1, og træk det ned på proceslinjen 2. Når beskeden **Fastgør til Proceslinje** 3 viser sig, slipper du museknappen, og programmet placerer sig nu i bunden af skærmen.

NYHEDSREDAKTØRENS BEDSTE TIP:

17 Omdøb filer

Når du overfører en stak billeder fra dit kamera, bliver de gemt med intetsigende navne, fx "DSC" efterfulgt af flercifrede tal. Hvis du gerne vil omdøbe alle filerne, kan du i Windows markere billederne, højreklikke og vælge **Omdøb**. Hvis du gerne vil have flere muligheder, kan du med fordel bruge *File Grinder*, der er fantastisk til at omdøbe billeder, musik og video.

1 Åbn *File Grinder*, og klik på **Add Folder** 1 for at vælge mappen med billeder, du vil omdøbe. Du får nu en liste over filerne med deres nuværende navne 2. Indtast et navn 3, og klik på knappen **Template Editor**.

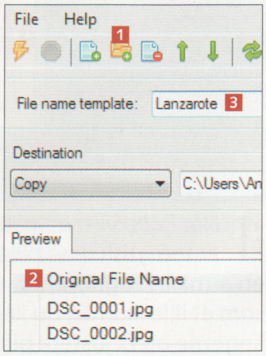

LIGGER PÅ CD 14
Fences 1.0
ligger under Aktuelt

16 Få orden på ikonerne

Hvis du har mange ikoner til fx programmer, mapper, dokumenter og andre filer på Skrivebordet, kan det være svært at finde det, du skal bruge. Programmet *Fences* kan automatisk rydde op for dig og samle de forskellige elementer i passende grupper.

1 Først gang du kører Fences, skal du vælge og klikke på et layout for at komme i gang **1**.

2 Klik på **Sorter mine ikoner** **2** for at lade *Fences* gøre arbejdet for dig.

3 Du har nu et ganske forandret Skrivebord, med ikoner nydeligt opdelt i forskellige kategorier.

LIGGER PÅ CD 14
File Grinder
ligger under Aktuelt

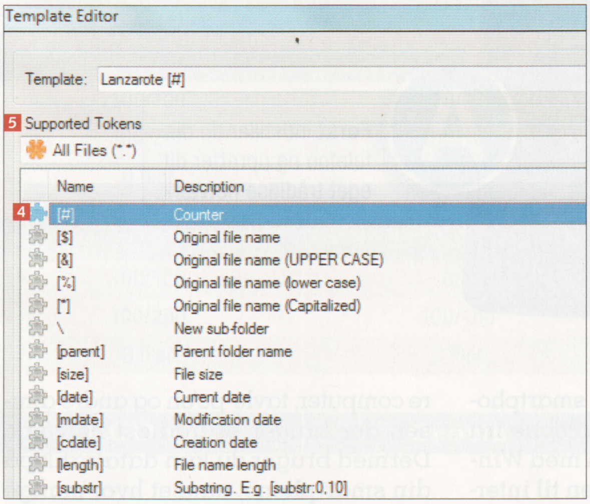

2 Her kan du føje oplysninger til filnavnet ved at dobbeltklikke på den ønskede mulighed i listen **4**. I listen **Supported Tokens** **5** kan du finde flere muligheder til blandt andet musikfiler, billedfiler og videofiler. Klik på knappen **OK**.

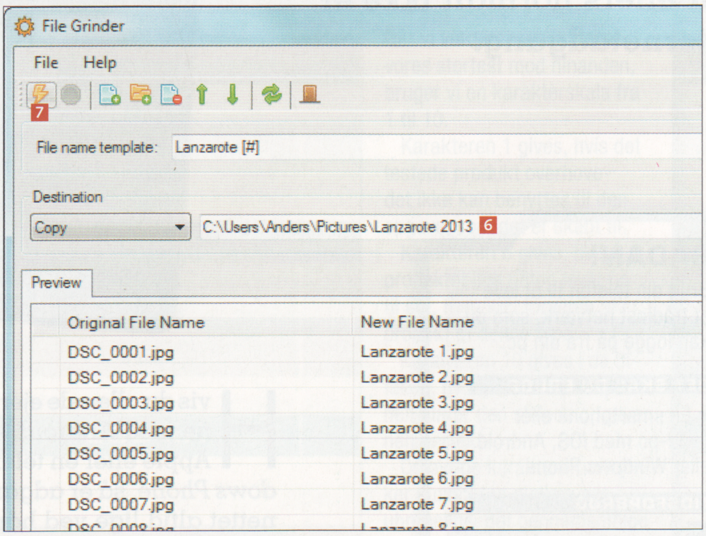

3 Sørg for, at de omdøbte filer havner i den rigtige mappe **6**. Sæt flueben ved **Overwrite existing files**, hvis de gamle filer skal overskrives. Klik så på knappen **Process files** **7** for at få de valgte filer omdøbt automatisk.

Trådløst netværk fra din telefon

Med din smartphone kan du oprette et komplet trådløst netværk. Så kan du nemt komme på nettet med din pc fra sommerhuset, bussen eller andre steder, hvor der ellers normalt ikke er internetadgang.

SÅDAN!

Brug din telefon til at lave et trådløst netværk, som du kan logge på fra din pc.

DET SKAL DU BRUGE

- En smartphone eller tavle-pc med iOS, Android eller Windows Phone.

TIDSFORBRUG

5 minutter

SVÆRHEDSGRAD

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Hvis du allerede ejer en smartphone med *Android*, en *iPhone* fra Apple eller en telefon med *Windows Phone*, så er adgangen til internettet altid lige ved hånden. Du ved naturligvis godt, at du kan gå på nettet direkte fra telefonen, men du kan faktisk også oprette dit eget trådløse netværk, så du kan gå på nettet med alle dine andre enheder: den bærbare computer, tavle-pc'en og andre dimser, der bruger et trådløst netværk. Dermed bruger du kun datatrafik på din smartphone, uanset hvor mange computere der kobler sig på dit trådløse netværk på telefonen.

Det betyder, at du ikke længere er begrænset til telefonens lille skærm, når du langt fra hjemmet vil tjekke din mail eller besøge hjemmesider.

Af Henning Rasmussen. Foto: Shutterstock.

Netværket dukker nu op i Windows som ethvert andet trådløst netværk. Vælg det blot i oversigten og tilslut.

Du skal blot logge på telefonens trådløse netværk med din computer, og så har du internet, som var du koblet på din almindelige router derhjemme.

Den smarte funktion virker på stort set alle nyere smartphones, og i denne artikel viser vi, hvordan du bruger den på de tre mest populære systemer til mobiltelefoner: *Android*, *Apple iOS* og *Windows Phone*.

Det kan du bruge et hotspot til

Opret et trådløst netværk på mobilen, og kom på nettet med din computer…

- i toget
- i bilen
- på båden
- på stranden
- i sommerhuset
- på cafeen

Spørgsmål og svar

Hvad koster det at bruge?

! Din mobiltelefon bruger mobilt netværk (datatrafik) til at oprette netværket. Prisen afhænger af dit mobilabonnement, men typisk følger der et antal gigabytes datatrafik med i abonnementet til din smartphone.

Kan jeg være koblet på et andet trådløst netværk imens?

! Nej. Det trådløse hotspot bruger telefonens trådløse forbindelse, så den ikke kan bruges til andet imens.

Hvilke enheder kan koble på mit trådløse netværk?

! Du kan anvende dit hotspot fra al elektronik, som har indbygget trådløs forbindelse – præcis som var det en almindelig router – fx en pc, tavle-pc, e-bogslæser eller en anden mobiltelefon.

Virker det også i udlandet?

! Ja! Men når du er i udlandet, benytter du meget dyr udenlandsk datatrafik, medmindre du køber et lokalt SIM-kort i det land, du er i.

Bruger det meget strøm?

! Strømforbruget er højere, end hvis du blot anvender enten det mobile datanetværk eller et trådløst netværk, da du med denne løsning anvender begge funktioner samtidig.

▶▶▶

Trådløst netværk med Android

For at oprette et trådløst hotspot på din telefon skal du have et aktivt data-abonnement på telefonen. Det følger med langt de fleste smartphones, når du køber telefonen. Husk dog, at du sandsynligvis har et loft på dit dataforbrug – bruger du mere data end det, betaler du per megabyte. *Android*-styresystemet finder du på en lang række forskellige telefoner fra producenter som HTC, Samsung, Sony, Huawei og LG. Her viser vi proceduren i version 4 af *Android*.

1 Tryk på menuknappen, og vælg **Indstillinger** 1.

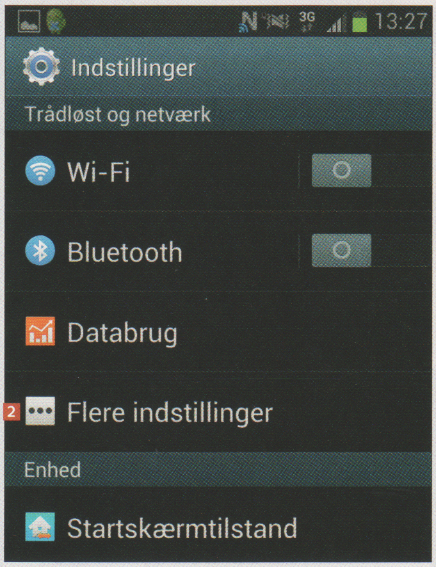

2 Tryk på **Flere indstillinger** 2.

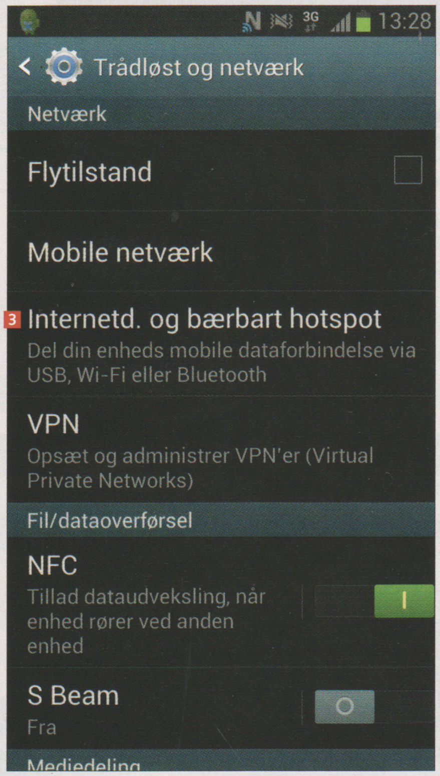

3 Vælg **Internetd. og bærbart hotspot** 3.

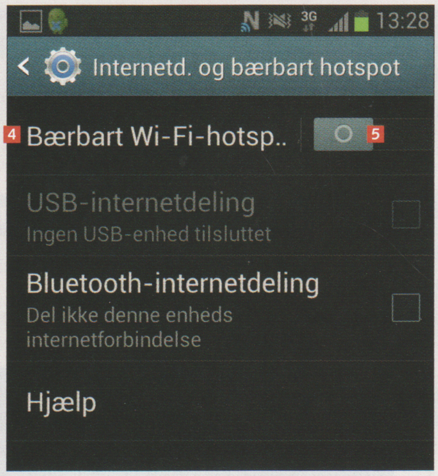

4 Tryk på **Bærbart Wi-Fi-hotspot** 4. Fremover, når du har indstillet det trådløse netværk denne første gang, skal du blot skubbe skyderen til højre for at aktivere det trådløse netværk 5.

5 Tryk på **Konfigurer** 6.

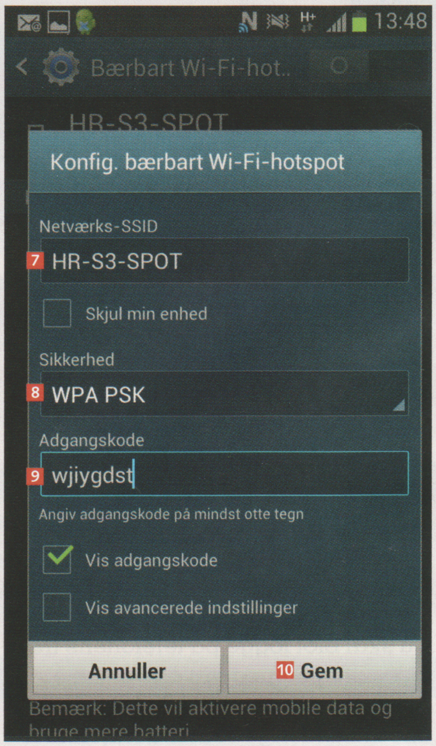

6 Skriv et valgfrit navn til dit trådløse netværk 7, vælg **WPA PSK** 8 som sikkerhed, og skriv en adgangskode 9. Koden skal du bruge, når du logger på netværket fra din pc. Tryk på **Gem** 10.

7 Tænd nu for dit nyoprettede hotspot ved at skubbe skyderen mod højre 11. Nu er du klar til at logge på dit nye netværk fra fx en pc.

TIP

Hold øje med dit dataforbrug

Afhængigt af dit mobilabonnement kan det være en dyr fornøjelse at bruge mobildata. Har du ikke en aftale om data med i dit abonnement, kan prisen nemt være 10 kroner per megabyte, og så løber det hurtigt op, når du bruger nettet fra din pc.

For at undgå ubehagelige overraskelser anbefaler vi, at du tilkøber et fast antal gigabytes data til dit abonnement og desuden holder øje med, hvor meget data du forbruger. Det kan du typisk se under "Databrug" i telefonens indstillinger.

Trådløst netværk med iPhone

Styresystemet *iOS* finder du på telefoner fra firmaet Apple – altså *iPhones*. For at lave et hotspot skal du have et dataabonnement på telefonen, ligesom du skal være opmærksom på, om der er et loft for dit dataforbrug. Her viser vi, hvordan du opretter dit trådløse netværk i version 6 af *iOS*.

1 Tryk på **Indstillinger** 1.

2 Tryk på **Internetdeling** 2.

3 Skub skyderen mod højre for at tænde det trådløse netværk 3. Netværket hedder det samme som det navn, du har givet din telefon 4. Lige under skrives koden til det trådløse netværk 5. Tryk på feltet for at vælge en anden kode 6.

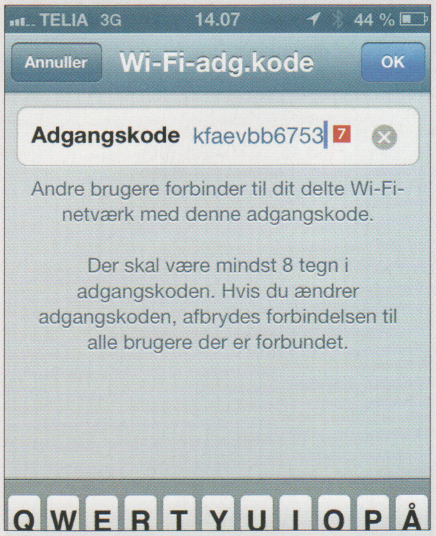

4 Skriv en valgfri kode til dit trådløse netværk 7. Den skal du bruge, når du kobler dig på nettet fra din pc.

▶▶▶

Trådløst netværk med Windows Phone

Microsofts mobile styresystem, *Windows Phone*, minder i sin udformning om startskærmen i det nye *Windows 8* til computeren. Du finder Microsofts mobile styresystem på telefoner fra mange forskellige producenter – blandt andre finske Nokia, Samsung og HTC. Også med *Windows Phone* kan du lave dit eget hotspot, som du kan bruge fra din computer, når du ikke er hjemme. Her viser vi, hvordan du opretter dit trådløse netværk i den nyeste version 8 af *Windows Phone*.

1 Fra startskærmen på din Windows-telefon skal du glide skærmen mod venstre med din finger 1.

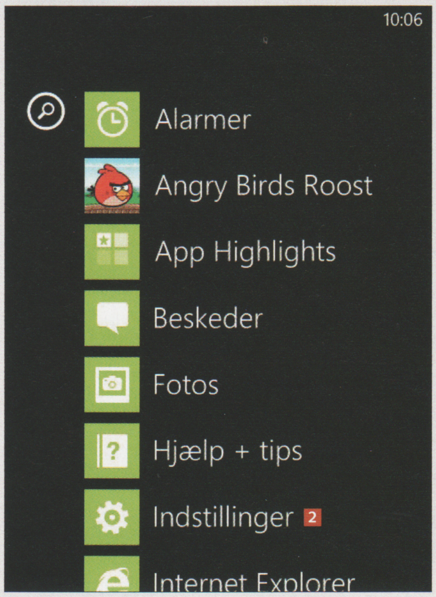

2 Tryk på **Indstillinger** 2.

3 Tryk på **internetdeling** 3.

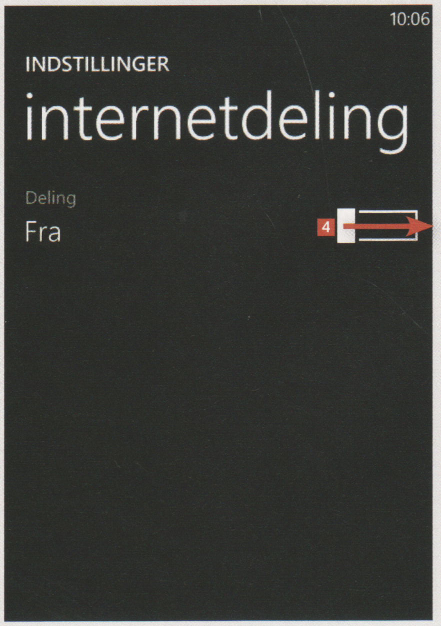

4 Glid skyderen mod højre 4.

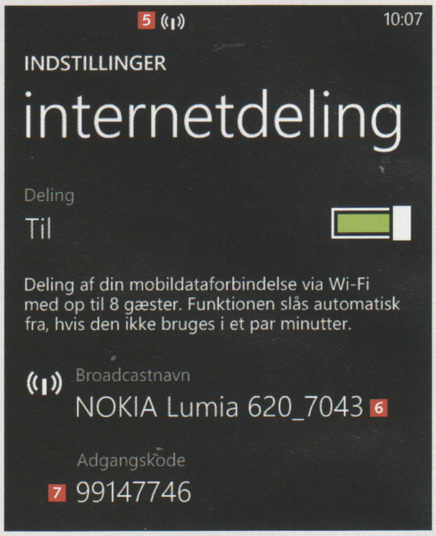

5 Nu er dit trådløse netværk tændt 5. Netværket hedder som standard telefonens navn 6, og koden er tilfældig 7. Hvis du vil indstille disse ting selv, skal du trykke på **konfigurer**.

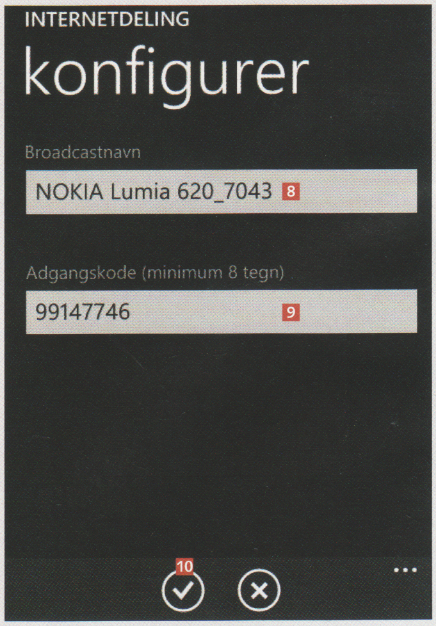

6 Skriv et navn til dit trådløse netværk under **Broadcastnavn** 8 og en valgfri kode under **Adgangskode** 9. Tryk på fluebenet for at gemme indstillingerne 10.

Sådan kobler du på dit trådløse hotspot

Nu er dit nye trådløse netværk aktivt på din smartphone, og du er klar til at koble på det fra din computer, e-bogslæser, tavle-pc eller en anden telefon. Når du finder det trådløse netværk fra en anden enhed, ser det ud, præcis som hvis netværket var oprettet af en almindelig router. Her kobler vi på med en *Windows 7*-pc.

Tilslut til det trådløse netværk

Det er ingen sag at koble computeren eller tavle-pc'en på smartphonens trådløse netværk. Faktisk ser det ud, præcis som du er vant til.

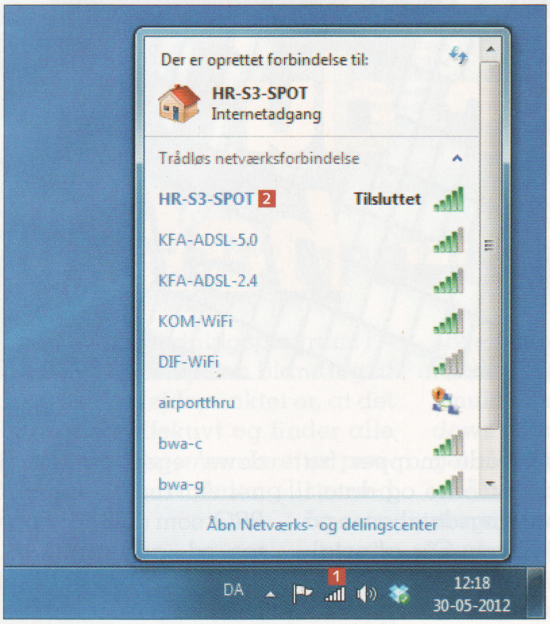

1 Dit nye trådløse netværk vil fremtræde i oversigten i Windows som ethvert andet netværk, der er oprettet fra en almindelig router. Du kan altså ikke umiddelbart se, at det er oprettet fra en smartphone. Klik på netværksikonet ved uret **1**, og klik så på dit trådløse netværk **2**.

2 Indtast den kode, du har valgt på telefonen **3**. Klik på **OK** **4**. Efter få sekunder er din computer på internettet.

Brug altid hjemmenetværket først

Hvis du vil være sikker på, at det trådløse netværk fra telefonen ikke bruges, når du er hjemme og i nærheden af din almindelige netforbindelse, så kan du prioritere rækkefølgen i Windows.

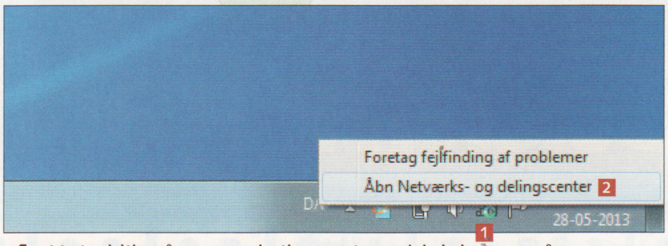

1 Højreklik på netværksikonet i meddelelsesområdet i Windows **1**. Klik på **Åbn Netværks- og delingscenter** **2**.

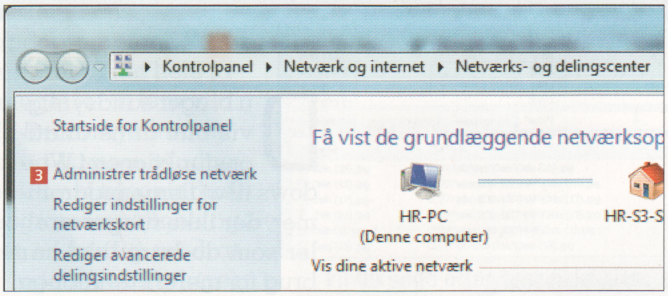

2 Klik på **Administrer trådløse netværk** **3**.

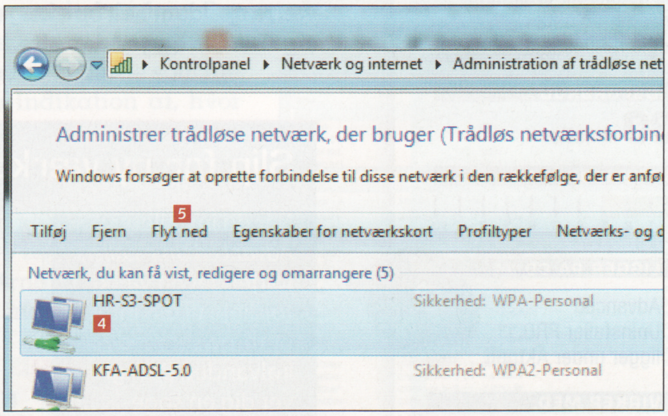

3 Markér dit mobile trådløse netværk **4**, og klik så på **Flyt ned** **5**, så netværket ikke er øverst. Dermed vil Windows først koble på dette netværk, når det andet er utilgængeligt.

Mange programmer har svært ved at give helt slip på Windows, når du fjerner dem fra pc'en – og med tiden giver det et syndigt rod på maskinen, der både bliver langsom og proppet med ubrugelige filer. Her viser vi, hvordan du slipper for problemet.

Sådan fjerner du programmer – *helt*

Du bruger sandsynligvis ofte afinstallationsfunktionen i Windows til at fjerne programmer, der ikke fungerer, eller som du bare ikke har brug for mere. Funktionen fjerner filer og andre data, der får programmerne til at køre, men rydder desværre sjældent helt op efter sig. Derfor ligger der ofte stadig både mapper fra programmerne og data i registreringsdatabasen på harddisken, når afinstalleringen er gennemført. Det er efterladenskaber, du ikke umiddelbart lægger mærke til, men som efterhånden får computeren til at sande til og tabe pusten. Heldigvis findes der effektive alternativer til Windows' egen programfjerner. *Advanced Uninstaller PRO*, som du finder på vores cd, går grundigt til værks, når et program skal væk: Udover at fjerne selve programmet sørger *Advanced Uninstaller* også for at rydde helt op på harddisken og i registreringsdatabasen samt overvåge nye installationer.

SÅDAN!

Fjern programmerne helt, så du undgår efterladte mapper og data i registreringsdatabasen.

TIDSFORBRUG

30 minutter

SVÆRHEDSGRAD

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

LIGGER PÅ CD 14

Advanced Uninstaller PRO 11 ligger under Aktuelt.

VIRKER MED:

Windows xp, Windows Vista, Windows 7, Windows 8

Slip for ny værktøjslinje i browseren

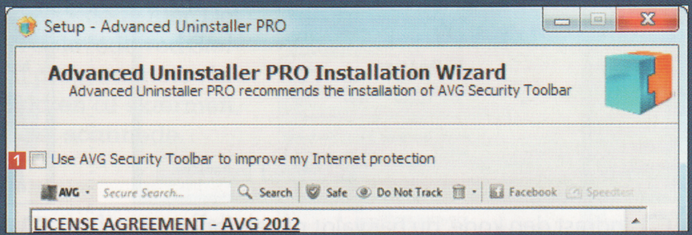

Når du installerer *Advanced Uninstaller*, følger der en værktøjslinje til din internetbrowser med i kølvandet. Den giver dig en søgefunktion i browseren, men værktøjslinjen er bestemt ikke nødvendig for at køre *Advanced Uninstaller*. Fjern derfor roligt fluebenet ved **Use AVG Security Toolbar to improve my Internet protection** 1 under installationen, hvis du ikke vil installere værktøjslinjen.

Af Thomas Buus-Larsen.

Sådan fjerner du et program

Med *Advanced Uninstaller* er det lige så nemt at fjerne programmer fra pc'en som med Windows' egen funktion i Kontrolpanel. Men programmet har et par ekstra trin, der scanner pc'en for efterladte mapper og data, så du slipper helt af med det program, du vil afinstallere.

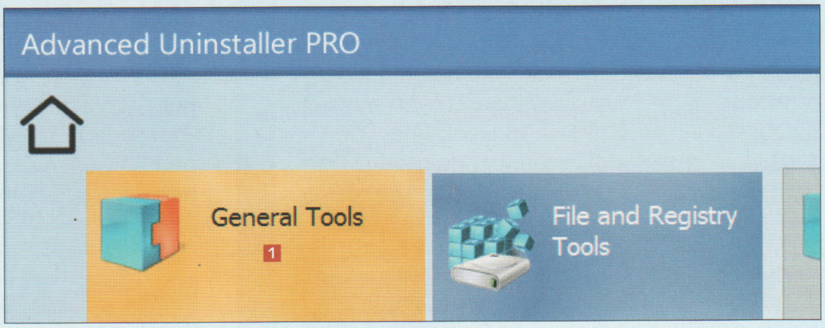

1 Åbn *Advanced Uninstaller*, og klik på **General Tools** 1.

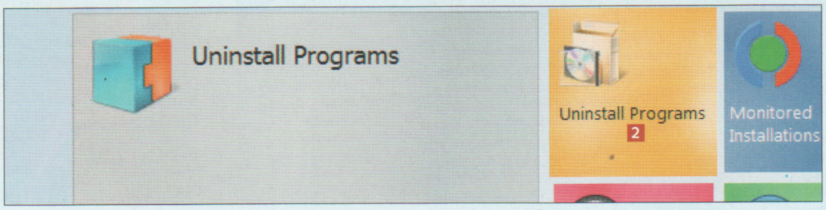

2 Klik på **Uninstall Programs** 2.

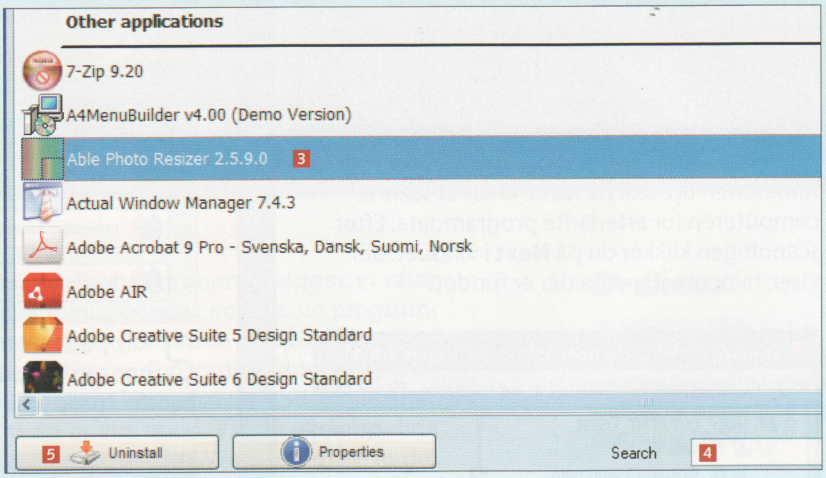

3 Find og markér det program, du vil fjerne fra pc'en 3. I oversigten har du de senest installerede programmer øverst, mens de øvrige står i alfabetisk rækkefølge. Du kan også bruge feltet **Search** 4 til at søge efter programmet. Klik på **Uninstall** 5.

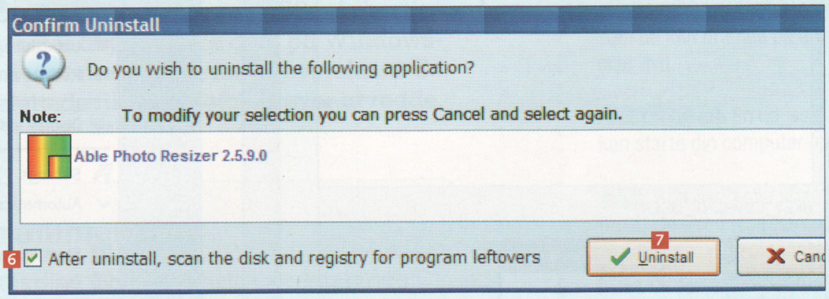

4 Sørg for, at der er sat flueben ved **After uninstall, scan the disk and registry for program leftovers** 6. Så tjekker *Advanced Uninstaller* nemlig pc'en for filer, mapper og andre efterladte data fra programmet, når afinstallationen er gennemført. Klik på **Uninstall** 7 for at bekræfte, at du vil fjerne programmet.

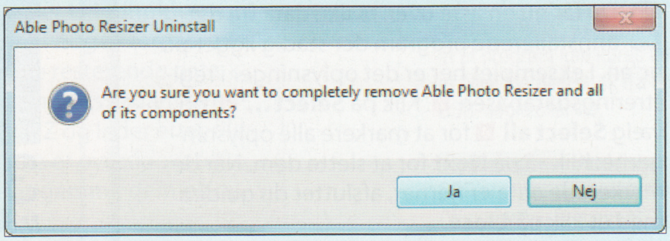

5 De vinduer, du nu ser på skærmen, afhænger af, hvilket program du er i gang med at fjerne. Bare følg vejledningen, og når processen er afsluttet, sætter du *Advanced Uninstaller* til at scanne computeren for efterladte filer ved at følge trinene på næste side.

Scan pc'en for efterladte data

Programmer, du fjerner fra pc'en, efterlader sig ofte både mapper og oplysninger i registreringsdatabasen – data, der bare ligger og fylder op. Med *Advanced Uninstaller* scanner du hurtigt harddisken og fjerner hele molevitten i en ruf.

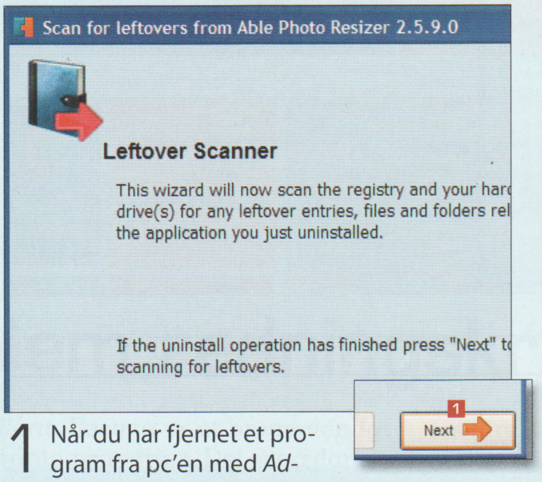

1 Når du har fjernet et program fra pc'en med *Advanced Uninstaller*, dukker vinduet til scannerfunktionen op. Klik på **Next** 1 for at scanne computeren for efterladte programdata. Efter scanningen klikker du på **Next** i vinduet, der viser, hvor mange data der er fundet.

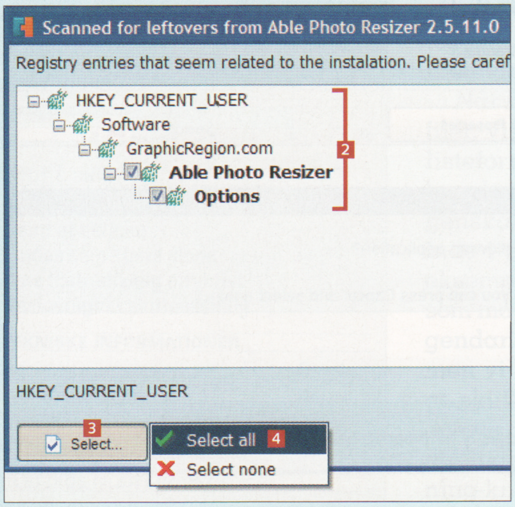

2 Du får nu en liste over, hvilke data fra det afinstallerede program der stadig ligger på pc'en. I eksemplet her er det oplysninger i registreringsdatabasen 2. Klik på **Select...** 3, og vælg **Select all** 4 for at markere alle oplysningerne. Klik så på **Next** for at slette dem. Når de markerede data er fjernet, afslutter du guiden med et klik på **Close**.

Sådan overvåger du nye installationer på pc'en

Advanced Uninstaller kan også indstilles til at registrere alle ændringer, der sker på din computer, når du installerer nye programmer – en såkaldt overvåget installation. Det er smart, for så kan du supernemt og med sikkerhed fjerne programmet senere. Funktionen skal vælges, hver gang du vil installere et nyt program.

1 Før du kan køre en overvåget installation, skal du slå funktionen til i *Advanced Uninstaller*. Vælg **General Tools** i hovedvinduet, og klik herefter på **Monitored Installations** 1.

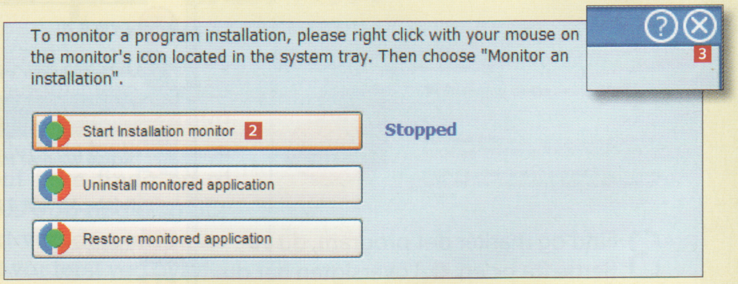

2 Klik på **Start Installation monitor** 2 for at aktivere funktionen, og klik på **OK** i vinduet **Information**, som åbner. Klik herefter på krydset 3 for at lukke vinduet.

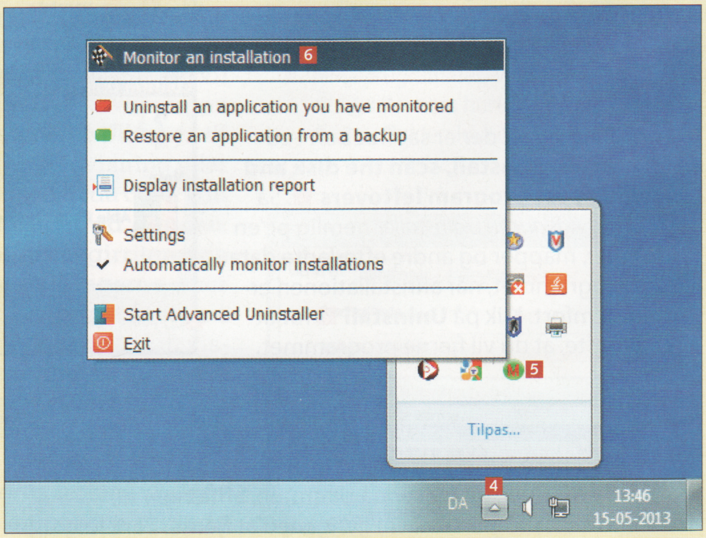

3 Klik på pilen 4 i systembakken og derefter på ikonet 5 for at se menuen til overvågningsfunktionen. Vælg punktet **Monitor an installation** 6 for at starte overvågningen.

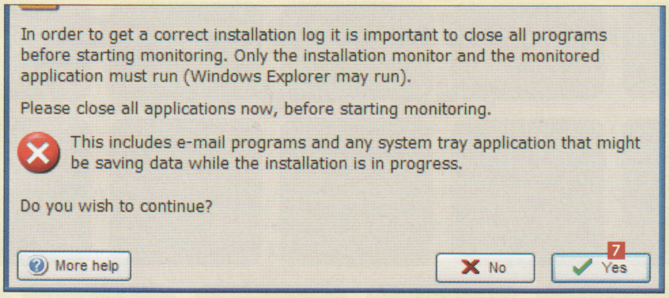

4 Ændringer, der udføres på pc'en under installationen, bliver gemt i en fil. Med den kan *Advanced Uninstaller* ændre pc'en tilbage til udgangspunktet, hvis du senere vil fjerne programmet. Under processen er det vigtigt, at der ikke sker andre ændringer på pc'en end dem, der har med installationen at gøre. Luk derfor alle åbne programmer, og klik på **Yes** 7.

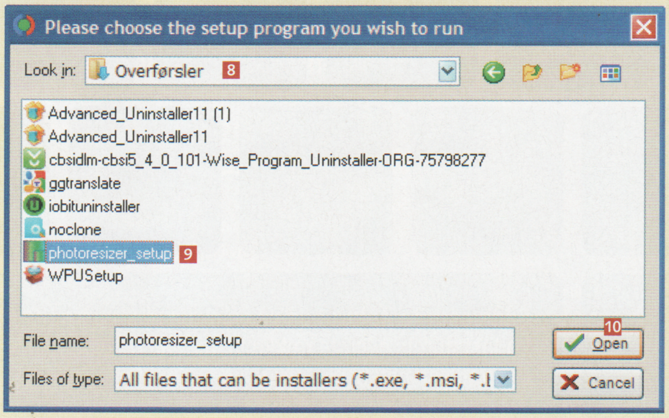

5 Vælg mappen eller disken med installationsfilen 8, markér filen 9, og klik på **Open** 10.

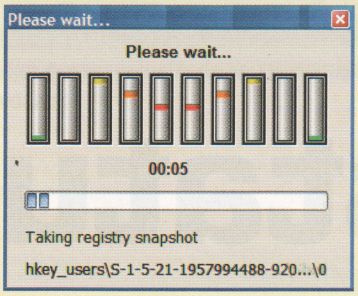

6 *Advanced Uninstaller* tager nu en kopi af registreringsdatabasen i Windows, hvorefter installationen starter. Følg vejledningen på skærmen.

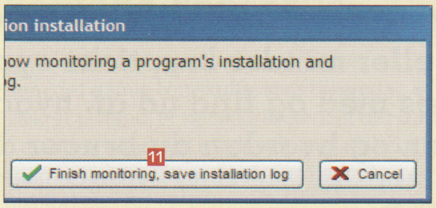

7 Efter installationen klikker du på **Finish monitoring, save installation log** 11 for at gemme logfilen med de ændringer, installationsprogrammet har udført på pc'en.

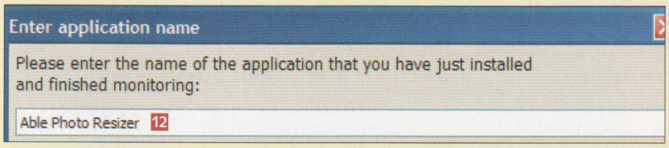

8 Skriv navnet 12 på programmet, du har installeret, og klik på **OK**. Vent, mens logfilen bliver gemt.

Afinstaller et overvåget program

Hvis du har installeret et program med funktionen overvåget installation, kan du hurtigt sætte pc'en tilbage til udgangspunktet før installationen. På den måde sletter du fuldstændigt alle spor efter programmet.

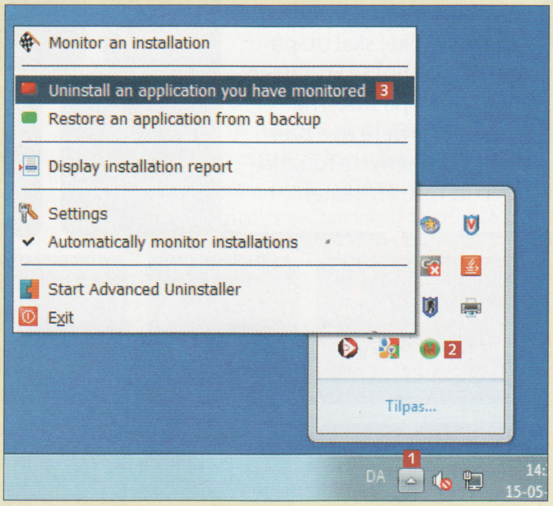

1 Klik på pilen 1 for at åbne meddelelsesområdet. Klik på programikonet 2, og vælg **Uninstall an application you have monitored** 3.

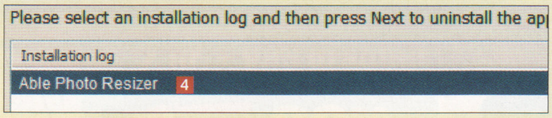

2 Markér programmet, der skal fjernes 4, og klik på **Next**.

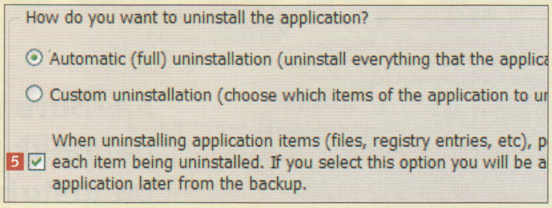

3 Sæt flueben ved **When uninstalling application items …** 5, hvis du vil gemme systemdata fra programmet i en backup, så du senere kan geninstallere det på pc'en. Klik på **Next**.

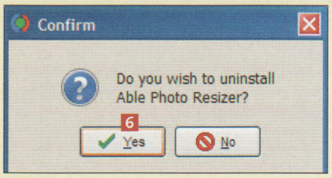

4 Klik på **Yes** 6 for at fjerne programmet og rulle pc'en tilbage til udgangspunktet. Klik på **Finish** i vinduet **Uninstall …**, når processen er gennemført.

FÅ MERE UD AF DIN BÆRBARE:

Sådan ser tastaturet ud på en ny bærbar pc fra HP. På tastaturets øverste række taster kan du bl.a. tænde det trådløse netkort og skrue op og ned for lyden.

Fn-tasten

Fn For at bruge funktionerne i denne artikel skal du på de fleste bærbare holde Fn-tasten nede og så trykke på tasterne med symboler. På flere nye bærbare kan du dog benytte funktionerne uden at røre Fn-tasten.

Brug tastaturets

SÅDAN!

Brug de smarte genveje, der ligger skjult bag striben af symboler øverst på dit tastatur.

TIDSFORBRUG

15 minutter

DET SKAL DU BRUGE

- Tastatur med funktionstaster

SVÆRHEDSGRAD

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Bærbare computere er i flere år blevet lavet med en hel række mere eller mindre kryptiske symboler øverst på tastaturet. Læs med og find ud af, hvad de små symboler betyder, og hvordan du bruger dem.

Sol, måne og højttalerikoner. Toppen af tastaturet på en bærbar er spækket med forskellige symboler, der alle tjener helt specielle funktioner. Symbolerne kan variere fra producent til producent, men mange symboler og funktioner går igen på langt de fleste tastaturer. En lang række bærbare har dog også så underlige tegn på nogle af deres taster, at det er ganske svært at gætte, hvilken funktion de rent faktisk dækker over – men når du kender dem, er de genveje til at spare masser af tid ved computeren.

Med tasterne kræver det nemlig kun få tryk for at ændre en indstilling, som

Af Mathias Alsted Flinck. Foto: Kenneth Bo Drabæk.

smarte genveje

ellers kan ligge godt gemt i en menu i Windows. Derfor bliver langt de fleste tasturer til stationære computere i dag faktisk også lavet med de smarte funktionstaster.

Lys og larmende computer
De mest gængse indstillinger, du kan ændre ved hjælp af tasterne, er lys- og lydstyrke, som findes på langt de fleste tastaturer. Begge indstillinger kan du med blot to taster skrue op eller ned for, så det tager ikke mange sekunder at indstille skærmen til at være lys og højttalerne til at spille lavt. For at få gang i funktionerne skal du bruge Fn-tasten, som du typisk finder i tastaturets nederste venstre hjørne. Når du holder den nede, kan du bruge de forskellige funktioner blot ved at trykke på den specifikke tast. Fn-tasten giver dig også mulighed for at aktivere det numeriske tastatur, som kan ligge gemt i midten af nogle tastaturer. På nyere modeller er funktionerne endnu lettere at benytte, så der behøver du ikke engang at holde Fn-tasten nede for at gøre brug af de smarte genveje. Det kan du kun finde ud af ved at prøve dig frem på din pc.

Læs med her, hvor vi viser de mest almindelige – og de mere specielle symboler – som du finder på tastaturer.

Flere symboler, samme funktion

Symbolerne ser ofte lidt forskellige ud fra pc til pc:

Vil du justere lydstyrken, ser symbolerne ofte sådan ud ...

... men de kan sagtens se således ud på andre pc'er.

▶▶▶

Lær symbolerne at kende

På disse sider finder du en stor del af de symboler, du kan støde på, når du køber en ny computer eller et nyt tastatur. De fleste symboler er taget fra en nyere bærbar computer fra HP, men symbolerne ligner dem, du kan finde på dit eget tastatur. På langt de fleste tastaturer aktiverer du funktionerne ved at holde Fn-tasten nede, mens du trykker på det valgte symbol.

Eurotegn

€ En af de mere simple funktioner ligger gemt bag eurosymbolet. Denne tast indsætter simpelthen et eurotegn, når du skal bruge det i fx et tekstdokument.

Tastaturlys

Flere tastaturer bliver lavet med lys under tasterne, så det er nemmere at skrive i svag belysning. For at tænde og slukke tastaturlyset skal du bruge denne tast.

Zoom

Nogle bærbare har en knap med en lup, der har et lille plus i glasset. Symbolet er en genvej til at zoome ind på fx dokumenter eller billeder.

Har du en lup med et plus, har du nok også en med et minus, hvor du kan zoome ud igen, så du kan få overblik over det program, du arbejder i.

Sov og lås

Et enkelt tryk på tasten med en måne sender din computer i dvale- eller slumretilstand, så du fx ikke behøver at slukke den.

Med hængelås-symbolet låser du computeren eller bruger den såkaldte Skift brugerfunktion, hvor du fx kan logge ind på en anden konto.

Lyd

Lydikonet med et minus sidder på tasten, hvor du skruer ned for computerens lydstyrke. Hver gang du trykker, bliver niveauet lidt lavere, og hvis du holder tasten nede, skruer du hurtigt helt ned.

Når du skal skrue op for lyden, er det denne tast, du skal bruge. Du skal benytte samme fremgangsmåde, som når du skruer ned for lydniveauet.

På denne tast slukker du med et enkelt tryk for lyden på computeren. Med et tryk mere får du lyden igen. Flere tastaturer har et lille lys på tasten, så du kan se, om der er tændt eller slukket for lyden.

Medieafspiller

Fra fx dvd-afspillere kender du nok den knap, der på pc'en kan kommunikere med din medieafspiller. Et tryk starter din sang eller film forfra, mens du med to tryk skifter til den foregående sang.

Når du bruger denne tast, starter eller pauser du din medieafspiller. Det virker også, når du arbejder i et andet program og din medieafspiller kører i baggrunden.

Vil du gerne skifte sang, så er det dette symbol, du skal finde på dit tastatur. På flere tastaturer kan du også spole frem i en sang eller film ved at holde tasten nede.

Windows-genveje

Symbolerne her knytter sig til funktioner i Windows, så du fx nemt kan printe, søge eller gå på internettet.

Print

I nogle programmer kan det være svært at finde menuen, hvor udskriv-knappen ligger gemt, men med denne genvej kan du hurtigt udskrive fra et hvilket som helst program.

Internet

www Tasten med de tre w'er er en genvej til at åbne et vindue i din standardbrowser.

E-mail

Konvolutten er en genvej til dit standardprogram til at sende og modtage e-mails. Det kan fx være *Outlook*, som ligger i *Office*-pakken.

Hjælp og support

? Symbolet dækker over en genvej til Windows Hjælp og support, hvor du kan få hjælp til problemer, du måtte støde på. Det kunne fx være at tilslutte en printer eller opsætning af det trådløse netværk.

Søg

Hvis dit tastatur er forsynet med en lille lup, så er det genvejen til søgefunktionen i *Windows Stifinder*. Med et enkelt tryk kan du derfor hurtigt søge efter en specifik fil.

Kun på den bærbare

Disse funktioner knytter sig alle til bærbare computere. Du støder derfor næppe på dem på et tastatur til stationære computere.

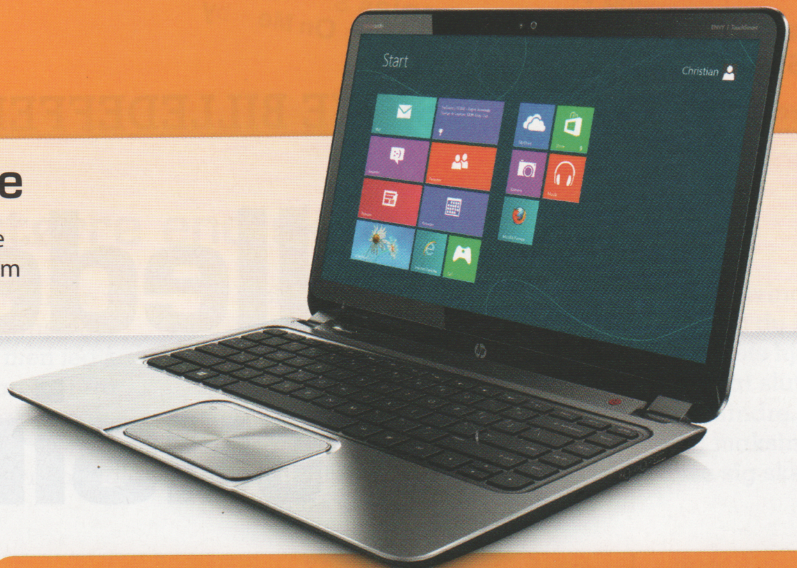

Touchpad

Hvis der findes et lille symbol af en touchpad på en af dine funktionstaster, så kan du slukke og tænde for berøringsfeltet på din bærbare computer, der styrer markøren rundt på skærmen. Det kan være smart, når du fx skal lave tekstbehandling, fordi du ellers kan ramme feltet, som kan sende dig ud af programmet.

Lysstyrke

Med tasten kan du skrue ned for skærmens lysstyrke. Hver gang du trykker på tasten, bliver styrken lidt svagere.

Her har du også mulighed for at ændre på lysstyrken, men i modsætning til den lille sol skruer du op for lysstyrken, når du trykker på tasten.

Tasterne kan fx også se således ud.

Strømstyring

Nogle tastaturer er også forsynet med et batteri, der kan have flere forskellige tegn tilknyttet. Du finder tasterne på bærbare computere, og de giver dig mulighed for at ændre strømstyringen, så den fx benytter en strømbesparende profil.

Skærm

Dette tegn forestiller en skærm, og det sætter computeren i gang med at lede efter en tilsluttet skærm, fx når du skal sætte din bærbare til en projektor, computerskærm eller et tv.

Sådan kan tasten også se ud.

Den løbende mand

Samsung har på nogle af deres tastaturer anbragt en lille løbende mand. Ham kan du også finde på flere Samsung-telefoner, og et tryk på denne knap ændrer lydprofilen på din computer (og telefon), så der er skruet helt op for lyden.

Trådløs modtager

Vil du tænde/slukke for pc'ens modtager til trådløst internet, så skal du finde den lille telemast. Tasten har tit et lille lys, der viser, om den trådløse internetmodtager er tændt.

Tasten kan også se ud som den her.

Det numeriske tastatur er gemt i bogstaverne

Mange bærbare computere har ikke et "fuldt" tastatur. Det vil sige, at tastaturet ikke har de numeriske taster med tal, som du ellers finder i højre side af dit tastatur, hvor tallene er samlet ligesom på en lommeregner. I stedet ligger de på flere af tastaturerne gemt på nogle af tasterne med bogstaver – typisk i højre side på blandt andet taster med bogstaverne J, K og L. Du aktiverer dette numeriske tastatur på samme måde som funktionstasterne ved at holde Fn-tasten nede.

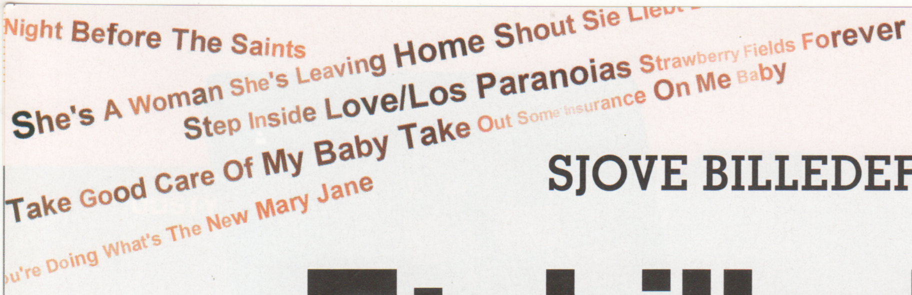

SJOVE BILLEDEFFEKTER:

Et billede lavet af tusind ord

Alle har et lommekamera, og de fleste har vel også et portrætfoto, de godt kan lide. Men hvorfor præsentere billedet kedeligt og firkantet, hvis det da ikke lige skal bruges i et nyt pas? Her får du et program, der bruger ord til at give dine fotos en rigtig sjov effekt.

Tag et foto, hent en stump tekst, og kombinér de to ting i et sjovt billede, der består af ord og bogstaver i stedet for små farvede prikker. Med programmet *Textaizer*, som vi har lagt på cd'en, kan du producere sjove billeder, der ser godt ud på væggen, i klubbladet eller som forside på en festsang.

Bedst bliver resultatet, hvis du kombinerer et portrætfoto med nogle velvalgte ord, der relaterer til motivet – men alt er muligt, så har du et billede, du gerne vil vise på en ny måde, er det bare om at komme i gang. *Textaizer* er nemt at bruge, og du lærer hurtigt at justere dit billede, så det kommer til at se godt ud. Det hele er overstået med nogle få klik og tastetryk, men vi viser dig også, hvordan du bruger de vigtigste justeringsmuligheder. Endelig runder vi af med en kort intro til andre sjove effekter i programmet.

SÅDAN!
Brug Textaizer Pro til hurtigt og nemt at lave billeder med sjove effekter.

DET SKAL DU BRUGE
- Et digitalt billede
- En tekst

TIDSFORBRUG
5 minutter

SVÆRHEDSGRAD
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

LIGGER PÅ CD 14
Textaizer Pro ligger under Aktuelt

VIRKER MED:
Windows xp, Windows Vista, Windows 7, Windows 8

Hvad skal jeg bruge?

Textaizer er utroligt nemt at bruge, og vil du bare lege med effekterne, er de indbyggede billeder og tekster fine. Men det bliver først rigtig godt, når du finder det helt rigtige billede og kombinerer det med velvalgte ord. Så hvilke ord og billeder er det bedst at benytte?

Foto: Læg ansigtet i rette folder
Portrætter virker langt bedre end for eksempel landskabsbilleder. Programmet arbejder bedst med sort-hvide billeder eller billeder, der på anden vis er tegnet skarpt med stor kontrast. Et lidt gnidret foto taget med en farverig baggrund kan give et resultat, hvor den grovere opløsning, som brugen af bogstaver i stedet for pixels giver, får det hele til at flyde sammen i én stor bogstavssuppe. Men selv hvis dit billede ikke er perfekt, kan du ofte få et bedre resultat, hvis du leger lidt med indstillingerne i programmet.

Tekst: Mange udvalgte ord
Du kan bruge enhver form for tekst. Skal billedet ses på afstand, eller bruger du en lille punktstørrelse, er tekstens indhold næsten ligegyldigt. Men da én eller anden nok skal tyde mindst ét ord i billedet, bør du overveje, om nu også indholdet af dagbogen eller kærestebrevene er det bedste valg. Er teksten for kort, bliver ordene gentaget. Det kan selvfølgelig være et bevidst valg at bruge få, gentagne ord, men ofte fungerer en lang tekst bedre. Generelt bør du finde en tekst, der giver mening sammen med fx personen på portrættet.

Af Hans Lauring. Foto: Shutterstock.

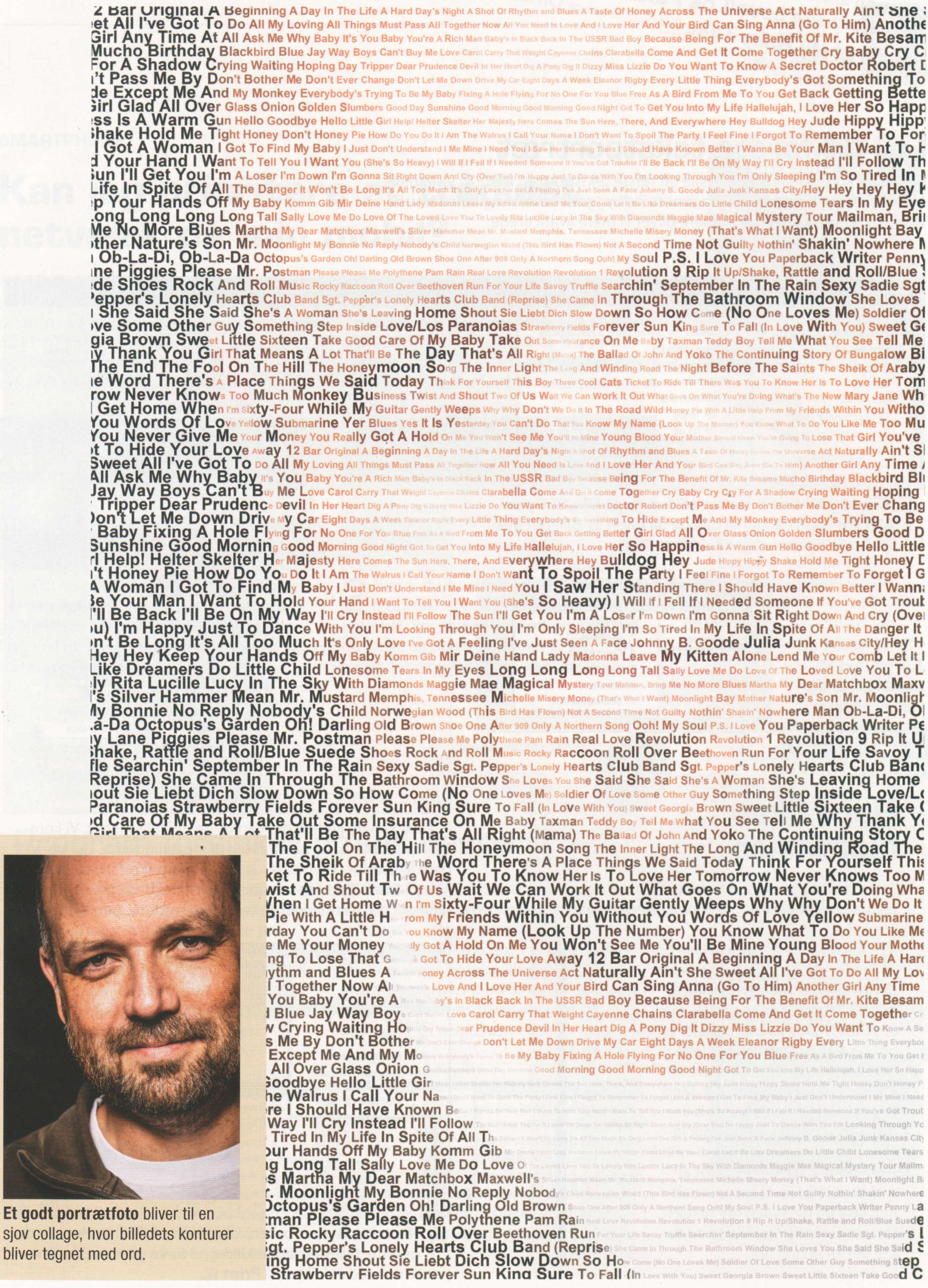

Et godt portrætfoto bliver til en sjov collage, hvor billedets konturer bliver tegnet med ord.

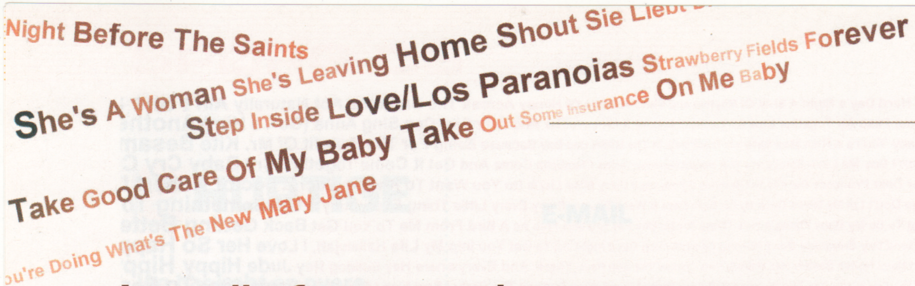

Lav dit første tekstportræt

Det tager kun to minutter at trylle dit første tekstportræt frem. Vi viser dig, hvordan du kombinerer programmets indbyggede tekster og billeder ved hjælp af nogle få tastetryk. Senere bliver vi mere avancerede.

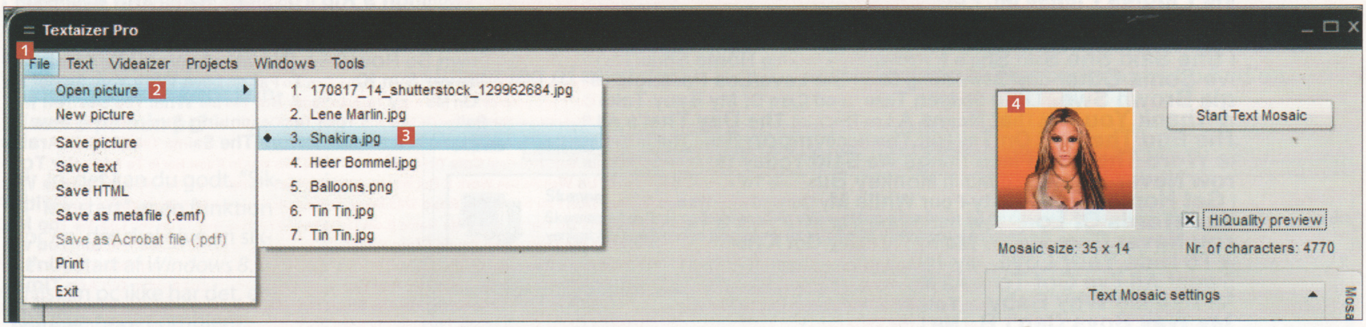

1 Når programmet er startet, klikker du på **File** 1, **Open picture** 2 og vælger et billede på listen 3. Billedet dukker op i højre side af programvinduet 4.

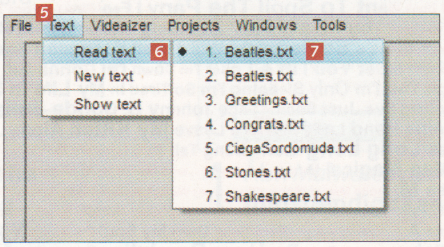

2 Nu klikker du på **Text** 5, **Read text** 6 og vælger en tekst på listen 7.

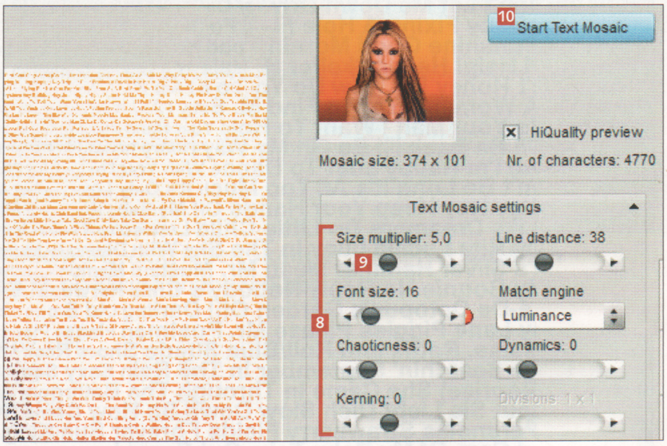

3 Nu kan du justere de forskellige indstillinger 8. Vi kommer senere ind på effekten af indstillingerne. Her har vi bare forstørret billedet 9, da udgangspunktet var for småt. Klik på **Start Text Mosaic** 10. Er du ikke tilfreds med resultatet, tilpasser du indstillingerne og trykker på knappen igen.

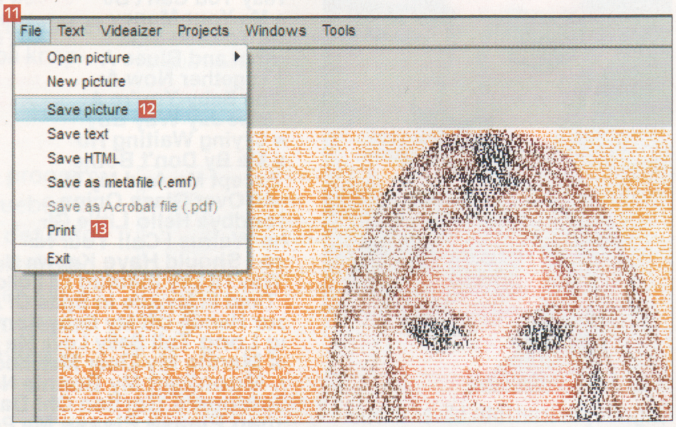

4 Når resultatet er i orden, klikker du på **File** 11. Her kan du gemme billedet ved at klikke på **Save picture** 12 eller printe det ved at klikke på **Print** 13.

Flere fikse funktioner

Textaizer Pro har mange fikse funktioner, og her nævner vi bare nogle af mulighederne.

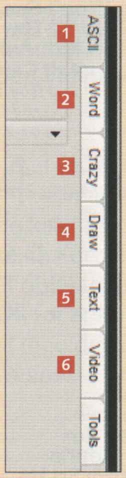

1 **Ascii** 1 er en måde at lave billeder med tegn, så man fx kan printe billeder med en ren tekstprinter. **Word** 2 er en anden, mere simpel måde at lave billeder af ord på. **Crazy** 3 tegner ordene i cirkelformer, så de er sværere at læse, men får en sjov effekt. Med **Draw** 4 kan du selv tegne billeder. **Text** 5 er et værktøj, der lader dig lave tekst med tekst – altså store bogstaver, der er skabt af små tegn. **Video** 6 kan simpelthen lave en hel video om til tekst. Det sker billede for billede og tager derfor en del tid.

Textaizer Pro ligger under Aktuelt

Brug eget billede og tekst

Når du vil kreere et billede med dit eget foto- og tekstmateriale, skal du bruge et stykke tekst gemt i en tekstfil. Her viser vi, hvordan du henter tekst og billede ind i *Textaizer Pro*.

1 Klik på **File** 1 og på **New picture** 2. Find et billede på harddisken, og klik så på **Open**.

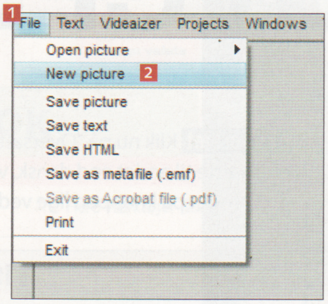

2 Nu skal du bruge en tekstfil. Programmet kan kun genkende ren tekst uden formatering (fed skrift, kursiv etc.), og derfor skal du finde en tekst, der er gemt i en fil med filendelsen **.txt**. Har du ikke sådan en fil, kan du tage enhver tekst fra et *Word*-dokument eller en hjemmeside på internettet, markere teksten, kopiere den med **Ctrl** + **C** og sætte den ind i *Notesblok*. Alle versioner af Windows indeholder *Notesblok*, og du finder som regel programmet i mappen **Tilbehør**. I *Windows Vista* får du programmet frem ved at skrive *Notesblok* i søgefeltet ved startknappen og klikke på det i resultatlisten. Sæt teksten ind med **Ctrl** + **V**, og vælg så **Filer** 3 og dernæst **Gem som ...** 4. Giv tekstfilen et passende navn.

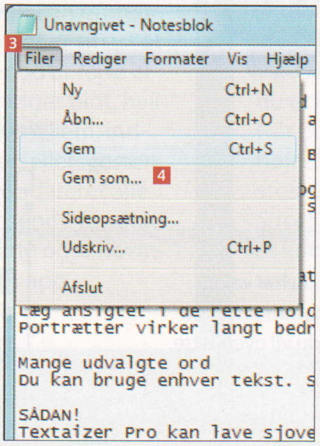

3 Tilbage i *Textaizer* vælger du **Text** 5 og klikker på **New text** 6. Find herefter din tekstfil, hvor du gemte den, og klik på **Åben**.

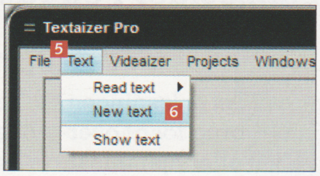

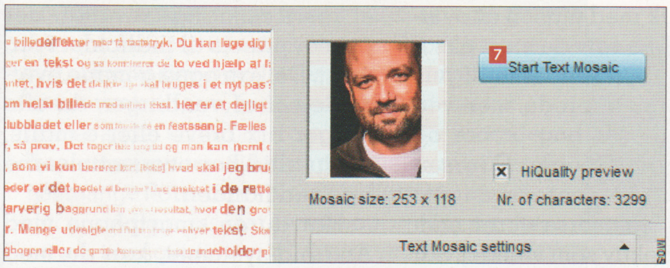

4 Nu kan du så klikke på **Start Text Mosaic** 7 og se resultatet i programvinduet.

Justér dit kunstværk

Du har en masse indstillingsmuligheder til din rådighed i *Textaizer Pro*. Vi kan ikke gennemgå dem alle i detaljer her, men bare nævne de væsentligste. Regn i øvrigt ikke med, at en indstilling, der forbedrer ét motiv, har helt samme effekt på det næste. Heldigvis er det hurtigt at køre et billede igennem processen og se resultatet – og så kan du altid justere, hvis det alligevel ikke blev godt nok. Du skal altså ikke være bange for at prøve dig lidt frem.

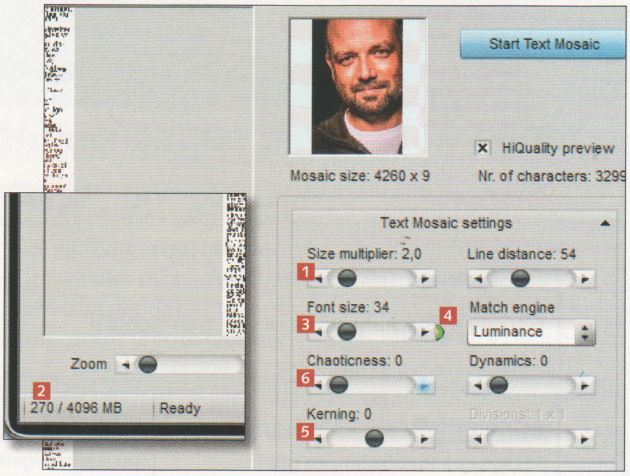

1 Med **Size multiplier** 1 gør du det færdige billede større. Når du ændrer billedstørrelsen, kan du tjekke, hvor meget billedet fylder 2. Du ændrer tegnstørrelsen under **Font size** 3 – bemærk advarselslampen til højre 4. Er den grøn, passer teksten til et A4-ark. Indstillingen **Kerning** 5 styrer tegnenes tæthed, og **Chaoticness** 6, hvor kaotisk tegnene placeres.

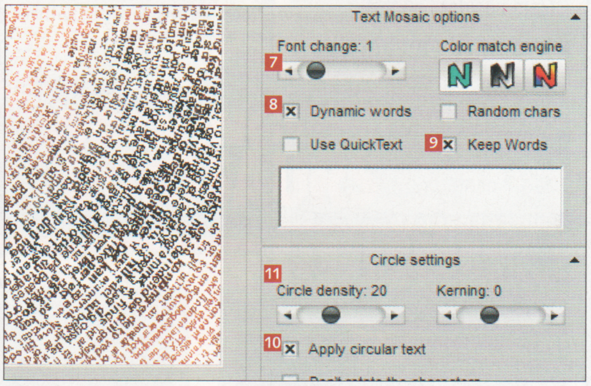

2 Med **Font change** 7 kan du få teksten til at skifte skrifttype løbende. Sætter du hak i **Dynamic words** 8, ændres skrifttypen pr. hele ord i stedet for pr. tegn. **Keep Words** 9 sørger for, at ingen ord klippes i stykker. Du kan også gøre dit billede til en cirkel ved at sætte hak i **Apply circular text** 10, og med **Circle density** 11 styrer du cirkelteksten udformning.

Få mere ud af Google Oversæt

1 Gå til hjemmesiden Åbn din browser, og gå til denne side: **www.translate.google.com**

4 Oversæt Klik nu på "Oversæt". Vil du oversætte til andet end dansk, vælger du sproget på knappen lige ved siden af.

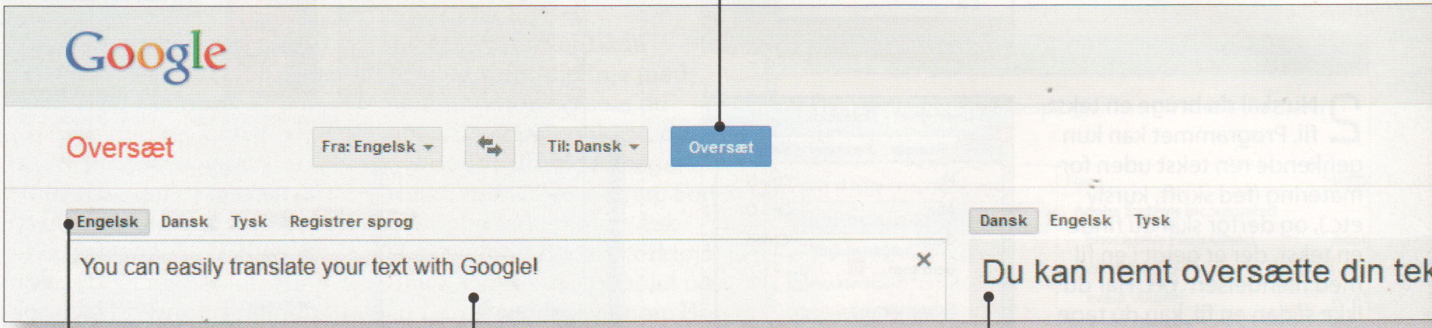

2 Vælg sprog Først vælger du det sprog, som teksten, du gerne vil have oversat, er skrevet på.

3 Indtast teksten Når du har valgt tekstens originale sprog, indtaster du de ord eller sætninger, du vil oversætte.

5 Se oversættelse Din oversættelse til dansk dukker straks derefter frem i vinduet i skærmens højre side.

SÅDAN!
Oversæt tekster og hjemmesider i en fart.

DET SKAL DU BRUGE
- Evt. en smartphone med styresystemet Android

TIDSFORBRUG
20 minutter

SVÆRHEDSGRAD
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

LIGGER PÅ CD 14
Google Translate Desktop ligger under Aktuelt

VIRKER MED:
Windows XP, Windows Vista, Windows 7, Windows 8

Googles gratis oversætter på nettet har en stribe små, fikse funktioner, der gør det nemt for dig at oversætte ord, tekster eller sågar hele hjemmesider i en rasende fart.

Google Oversæt er løsningen, når du har brug for at oversætte tekst eller hjemmesider, og det kræver bare et par enkelte klik med musen at oversætte mellem selv de mest eksotiske sprog. Du kender muligvis oversætteren allerede, men ved du også, at der bag ikoner og knapper på *Google Oversæt* gemmer sig en masse små funktioner, der gør oversætteren endnu mere effektiv som værktøj, når du vil oversætte tekst på nettet? Du kan fx få læst oversættelsen højt, så du kan øve dig i, hvordan bestemte fraser udtales på et andet sprog. Eller tjekke forskellige alternative oversættelser og få et mere nøjagtigt resultat, der passer præcis til indholdet i din tekst. Du kan også gemme oversættelser af vendinger, du ofte bruger i fx breve eller e-mails, så du altid har oversættelserne lige ved hånden.

Har du en smartphone med *Android*-systemet, kan du med app-udgaven af *Google Oversæt* endda oversætte tekst på fx skil-

Af Thomas Buus-Larsen.

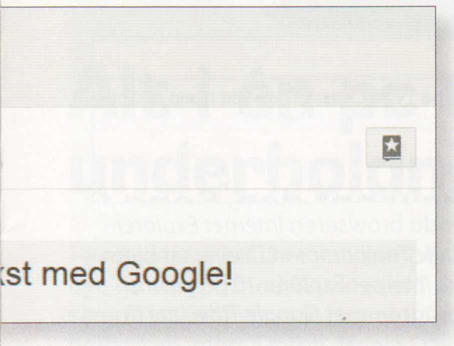

te ved at rette mobilkameraet mod skiltet og markere teksten på skærmen. På de næste sider giver vi dig ni skarpe tips til at udnytte *Google Oversæt* optimalt. Undervejs runder vi også lige programmet *Google Translate Desktop*, der samler flere af oversættelsesfunktionerne fra hjemmesiden i et selvstændigt program til pc'en. Med det får du en stærk oversætter, der altid er lige ved hånden og ikke kræver en åben internetbrowser.

www.translate.google.com

1 Få oversættelsen læst op

Hvis du gerne vil have din oversatte tekst læst op, bruger du afspilleren på *Google Oversæt*. Den kan med syntetisk tale oplæse både oversættelsen og teksten på originalsproget.

1 Klik på det lille højttalerikon 1 i feltet med den tekst, du vil have oplæst.

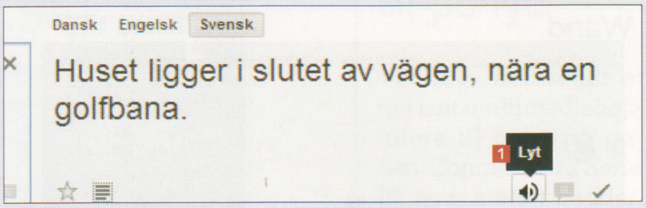

2 Lad Google gætte sproget

Du oversætter tekst ved at vælge de to sprog, der skal oversættes mellem. Men kan du ikke lige gennemskue, hvilket sprog en tekst er skrevet på, kan oversætteren finde ud af det for dig.

1 Kopiér teksten ind i feltet 1, og klik på **Registrer sprog** 2.

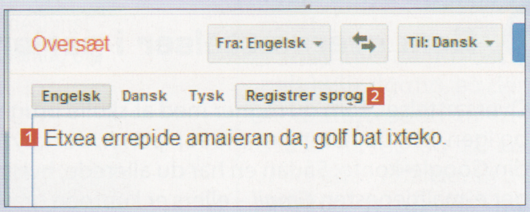

2 Voila – teksten her er baskisk 3, og du oversætter den ved at klikke på **Dansk** ude til højre.

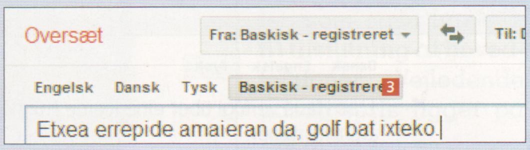

3 Se alternativ oversættelse

Du kan nemt vælge alternativer til et oversat ord og på den måde gøre oversættelsen af de enkelte ord i en sætning endnu mere nøjagtig.

1 Peg og klik i den oversatte tekst på det ord 1, du gerne vil se alternative oversættelser til.

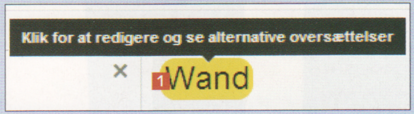

2 Klik på en af mulighederne 2. Du kan også selv rette teksten til i feltet 3 og på den måde tilføje et ord, der ikke allerede står i listen.

3 Mener du selv, at du har gjort en oversættelse mere korrekt, kan du klikke på **Ja, indsend oversættelse** 4 for at sende den til *Google Oversæt*.

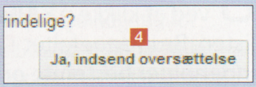

▶▶▶

4 Tjek eksempler på brug af ord

Google Oversæt kan vise eksempler på, hvordan et ord kan indgå i en sætning. På den måde kan du se betydningen af et oversat ord i forskellige sammenhænge.

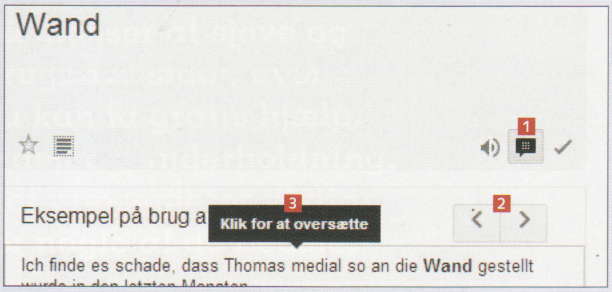

1 Klik på ikonet 1 for at se eksempler på brug af det oversatte ord. Brug pilene 2 til at bladre frem og tilbage mellem eksemplerne, og klik på teksten 3, hvis du vil have den oversat.

5 Gem oversættelser i parløren

Oversættelser, som du regner med at skulle bruge igen og igen, kan du nemt gemme i en parlør, der knyttes til din Google-konto. Sådan en har du allerede, hvis du bruger e-mailtjenesten *Gmail* – ellers er kontoen gratis og nem at oprette.

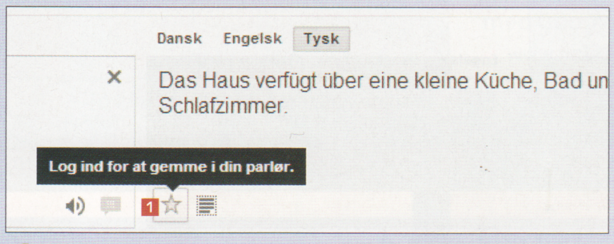

1 Du gemmer en oversættelse ved at klikke på ikonet med stjernen 1 og logge på din konto i vinduet, som åbner. Klik på **Tilmeld dig** øverst i samme vindue, hvis du ikke allerede har en Google-konto.

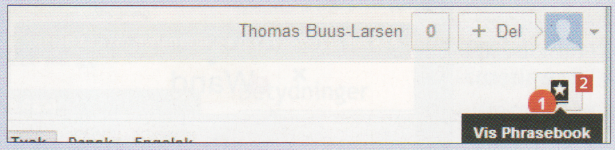

2 Med et klik på ikonet 2 får du adgang til dine gemte oversættelser.

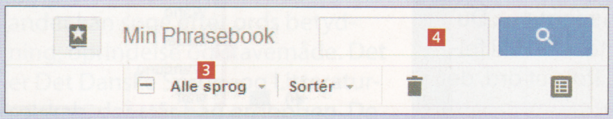

3 Du sorterer oversættelserne i parløren efter sprog ved at klikke på **Alle sprog** 3 og vælge et sprog i listen. Brug søgefeltet 4 til at finde en oversættelse, der indeholder bestemte ord.

6 Få oversat en hjemmeside

Google Oversæt kan trylle en hjemmeside på et sprog, du ikke forstår, om til dansk. Funktionen findes i browseren *Google Chrome*, men kan også føjes til *Internet Explorer*.

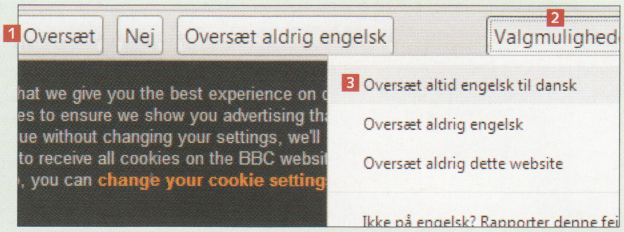

Google Chrome I browseren *Google Chrome* dukker oversættelsesfunktionen automatisk op, når du besøger fremmedsprogede hjemmesider. Klik på **Oversæt** 1 for at se sidens indhold på dansk. Hvis du altid vil have oversat fx engelsk til dansk, så klik på **Valgmuligheder** 2, og vælg **Oversæt altid engelsk til dansk** 3.

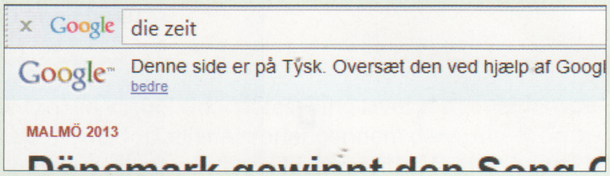

Internet Explorer Bruger du browseren *Internet Explorer 9*, skal du installere *Google Toolbar* for at få oversat hjemmesider. Har du den nye *Internet Explorer 10* på pc'en, kan du med tilføjelsesprogrammet *Google Translate* få samme funktion.

Google Toolbar til *Internet Explorer 9*:
www.google.com/intl/da/toolbar/ie/index.html

Google Translate-tilføjelse til *Internet Explorer 10*:
www.iegallery.com/Addons/Details/738

7 Tjek den oprindelige tekst

Når du har fået oversat en hel hjemmeside i browseren (som beskrevet i tip 6 herover), kan du nemt få adgang til den oprindelige tekst på originalsproget. Det kan fx være smart, hvis *Google Oversæt* har fejltolket enkelte ord.

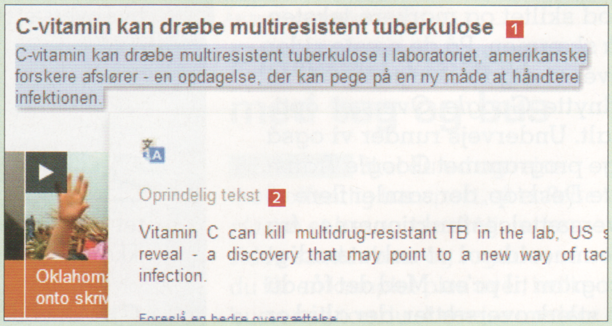

1 Peg på den oversatte tekst 1, og tjek de oprindelige sætninger i boksen 2.

LIGGER PÅ CD 14
Google Translate Desktop ligger under Aktuelt

8 Oversæt tekst uden at bruge browseren

Med det lille program *Google Translate Desktop*, som ligger på CD 14, kan du oversætte tekst direkte i Windows uden først at starte internetbrowseren og åbne siden med *Google Oversæt*.

1 Programmet *Google Translate Desktop* henter automatisk tekst fra udklipsholderen og oversætter den til det sprog, der er valgt i feltet **Into** 1. Klik på **Clear** 2 for at rydde indholdet i felterne, så du selv kan skrive et stykke tekst. Klik så på **Translate** 3 for at oversætte teksten. Programmet gætter selv, hvilket sprog der skal oversættes fra, men du kan også vælge det i feltet **From** 4.

9 Oversæt med mobilen

Har du en smartphone med Googles styresystem *Android*, kan du hente den gratis app *Google Oversæt*. Du finder den ved at søge på "Google Oversæt" i app-butikken *Google Play* på telefonen. Med app'en kan du fx tage billeder af tekst på et skilt eller i en bog med telefonens kamera og straks få oversat indholdet.

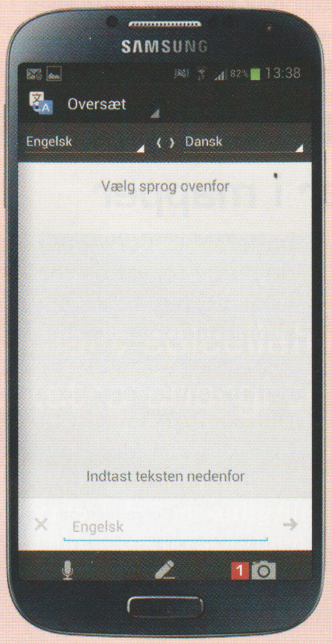

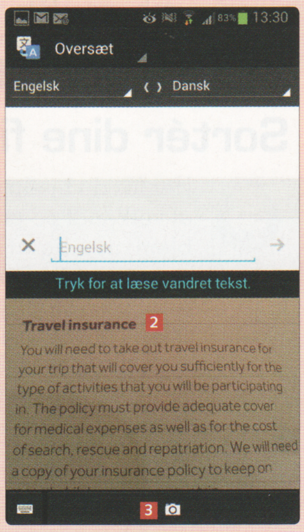

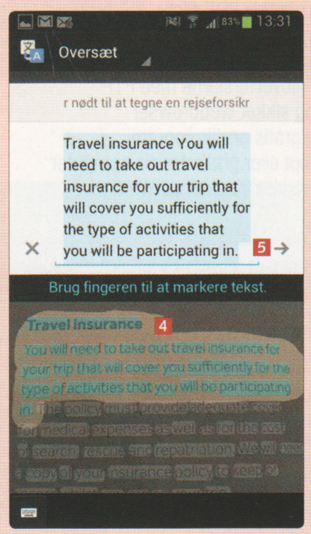

1 Åbn app'en *Oversæt* på din telefon, og klik på kameraikonet 1 nederst for at tage et billede af den tekst, du vil have oversat.

2 Ret telefonens kamera mod den tekst 2, du gerne vil oversætte, og tryk på kameraikonet 3, når du har hele det område med, som du gerne vil have oversat til dansk.

3 Brug herefter en finger til at tegne 4 hen over den ønskede tekst på skærmen – du får kun oversat præcis den tekst, du markerer. Tryk på pilen 5, når du er tilfreds.

4 Nu oversætter *Google Oversæt* teksten 6 for dig. Hvis teksten er lang, skal du scrolle lidt ned på skærmen med fingeren for at finde frem til den danske oversættelse.

PÅ CD'en

www.komputer.dk/cd

INDHOLD PÅ CD 14•2013

Aktuelt – omtalt i bladet

Advanced Uninstaller PRO 11	Afinstallér programmer effektivt
Belvedere	Sortér automatisk filer i mapper
Fences	Opdel dine ikoner på Skrivebordet
File Grinder	Omdøb mange filer på en gang
Free Download Manager	Få bedre styr på dine downloads
Google Translate Desktop	Oversæt i et smart program
JPEGCrops	Beskær mange billeder ad gangen
Hotkeys	Bestem dine egne tastaturgenveje
Hugin Panorama	Lav et panoramabillede af dine fotografier
Robosizer	Tilpas billeder til at sende med e-mail
Textaizer Pro	Lav et kunstværk af bogstaver
Startup Manager	Få en hurtigere opstart af pc'en
System Silencer	Sæt pc'en i sving, når du er væk fra den

Sikkerhedscentret

Avast! Free Antivirus	Slip for virus på din computer
Cloudmark DesktopOne	Hold overflødige mails på afstand
Comodo Firewall	Beskyt din pc med en firewall
KeePass Password Safe	Hold styr på alle dine adgangskoder
Malwarebytes' Anti-Malware	Få has på reklameprogrammer
McAfee Site Advisor	Bliv advaret mod slemme hjemmesider
Software Informer	Få den seneste programversion
Tjek dit kodeord 2013	Er din adgangskode sikker nok?

Værktøj

Adobe Reader	Læs og udskriv PDF-filer
CutePDF Writer	Gør det nemt at lave PDF-filer
Daemon Tools Lite	Gem virtuelle cd'er på pc'en
FileZilla Client	Orden i filoverførslerne med FTP
Firefox	Hurtig og sikker webbrowser
IrfanView	Godt og gratis grafikprogram
Skype	Ring billigt eller gratis fra din computer
TeraCopy	Meget bedre filkopiering i Windows

Smagsprøver

All My Movies	Overblik til den ultimative filmnørd
Macrium Reflect	Tag effektiv backup af din pc
Weather Watcher Live	Fremragende interaktiv vejrudsigt

Spil

Big City Adventure: Tokyo	Find ting ved Tokyos seværdigheder
Brickshooter Egypt	Skyd mursten på plads i Ægypten
Rush for Gold: Alaska	Grav efter guld for at redde familien
Witches' Legacy	Bekæmp heksen Elizabeth

Udvalgte artikler fra bladet (PDF-format)

123hjemmeside	Få en flot hjemmeside på et øjeblik
Aldrig mere printerproblemer	Løs problemerne et efter et
Del det hele	Vær fælles om printer og filer
Hackerens bedste tricks	Lær din fjende at kende

Video

Sæt ram i din stationære	Byg ekstra ram ind i computeren
Sæt ram i din bærbare	Giv pc'en bedre hukommelse

HUGIN PANORAMA

Sæt billederne sammen

Panoramabilleder af fx landskaber har ofte stor effekt, fordi man kan nyde udsigten hele horisonten rundt. Hvis du har taget en stribe billeder af en sådan udsigt, kan du bruge det avancerede program *Hugin Panorama* til at stykke dem sammen med. Det kræver naturligvis, at dine billedmotiver når alle 360 grader rundt og er skudt i nogenlunde samme vinkel i forhold til horisonten. Er det tilfældet, kan du trygt overlade størstedelen af arbejdet til *Hugin*, som også byder på en stribe indstillingsmuligheder til optimering af det færdige produkt.

Læs mere om Hugin Panorama på side 18

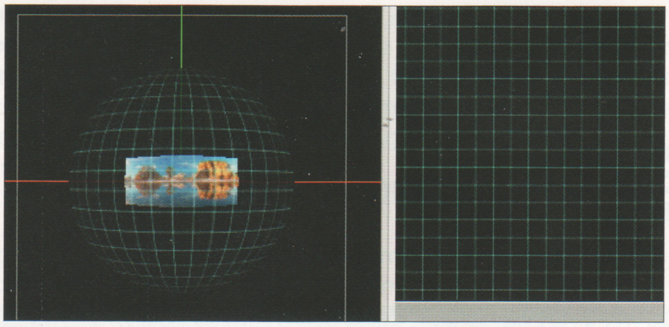

Når billederne skal stykkes sammen, vises det i tre dimensioner. Du kan selv indsætte kontrolpunkter, hvor billederne skal samles.

BELVEDERE

Sortér dine filer i mapper

Her får du hjælp til et velkendt pc-problem, nemlig at få styr på de mange filer, som lander rundtomkring på din pc. Alt, hvad du downloader – hvad enten det er billeder, PDF'er eller dokumenter – ender fx i mappen Overførsler, hvor det ligger hulter til bulter. Med *Belvedere* kan du sørge for, at de forskellige filtyper havner i bestemte mapper. Det hele kører automatisk, når du først har indstillet programmet. Det er også muligt at sortere efter filernes navne.

Læs mere om Belvedere på side 51

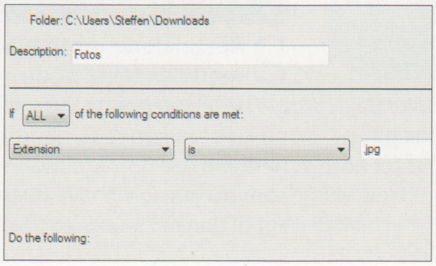

Du kan fx oprette en mappe med billeder og diktere en regel, så alle filer med formaterne TIF, JPG og PNG lander i den.

Steffen Slumstrup Nielsen

ADVANCED UNINSTALLER PRO

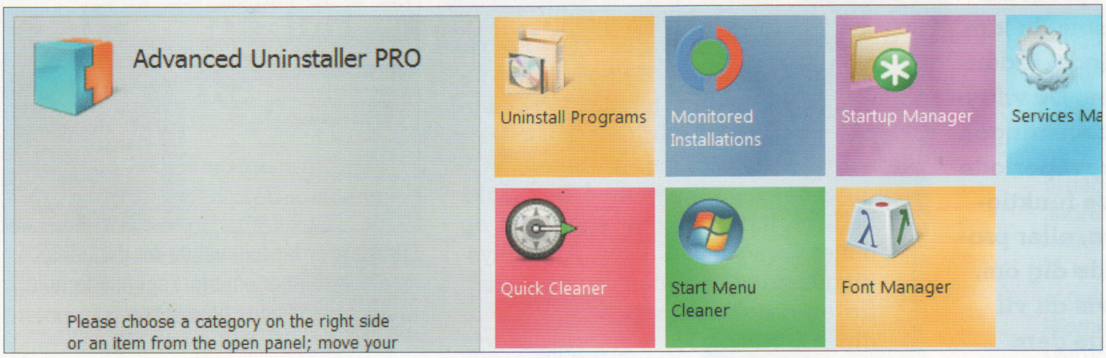

Klik på en af fliserne for at komme videre til værktøjerne. Det grå felt viser det værktøj, du arbejder med lige nu.

Den supergrundige oprydning

I dette blad finder du en firesiders artikel om at afinstallere programmer fra computeren. Vores program *Advanced Uninstaller PRO* klarer den opgave til UG kryds og slange, fordi det blandt andet sørger for at fjerne alle programmernes digitale efterladenskaber. Programmet har imidlertid langt flere kvaliteter. Ja, faktisk er det et fremragende oprydningsprogram, der kommer rundt i alle afkroge på pc'en. Funktionen Quick Cleaner giver dig således chancen for at luge ud i alle de overflødige filer, du har liggende – både i Windows og i dine browsere.

Startup Manager er en anden nyttig funktion. Her bestemmer du, hvilke programmer der åbner sammen med Windows. Ved at slette programmer fra listen kan du spare dyrebare sekunder på opstarten.

Advanced Uninstaller PRO hjælper dig desuden med at rydde op i startmenuen, i alle Windows' skrifter og i Kontrolpanelets forskellige elementer. Der er også et værktøj til at rydde op i registreringsdatabasen, indstille dine browsere samt i det hele taget styre, hvordan tingene foregår i Windows.

Programmet udmærker sig ved en flot og overskuelig opbygning, hvor det er let at finde frem til de enkelte værktøjer.

Læs mere på side 62

TEXTAIZER PRO

Du bestemmer selv, om motivet skal være rent visuelt eller vise noget genkendeligt – fx et portrætfoto af dig selv.

Skab flotte billeder af ord

Vi har i tidernes løb præsenteret en del mosaikprogrammer her i Komputer for alles spalter, men aldrig ét, hvor billedmaterialet udelukkende bestod af ord. *Textaizer* fungerer ved, at du udvælger et foto og derpå en mængde tekst. Herefter har du valget mellem at lade programmet skabe mosaikken automatisk eller selv styre forløbet ved fx at ændre kontrasten i billedet. Et portrætfoto bestående af ord kunne måske være et kreativt indslag i en jobansøgning?

Læs mere på side 70

GOOGLE TRANSLATE DESKTOP

Oversæt uden en browser

Her får du et program, der byder på alle de fremragende oversættelsesfunktioner fra *Google Oversæt* – uden at du behøver bruge browseren. Programmet oversætter simpelthen den tekst, du har kopieret til din udklipsholder, det kan fx være fra en mail eller fra *Word*. Du skal blot sørge for at angive sprogene, der skal oversættes til og fra. En anden nyttig mulighed er at indtaste en webadresse, hvorefter programmet oversætter sidens indhold.

Læs mere om Google Translate Desktop på side 77

Programmet har adgang til samme ekspertise og ordforråd, som bruges af oversættelsestjenesten Google Oversæt.

SMAGSPRØVER

Komputer for alles cd har altid et lille udvalg af købeprogrammer, små som store, som du kan prøve gratis i en periode, inden du skal betale for dem. De vil typisk have nogle begrænsninger. Fx kan de have en prøveperiode på 14 til 30 dage, visse funktioner kan være slået fra, eller programmerne kan minde dig om, at de skal betales, hvis du vil blive ved med at bruge dem.

MACRIUM REFLECT

Undgå katastrofer

Her får du et stærkt program til at tage backup. Du kan enten tage backup af en række filer og mapper på pc'en eller tage et såkaldt diskimage til dvd'er, så du altid kan genskabe pc'en til dengang, den var i topform. Du kan tage backup til fx ekstern harddisk eller dvd'er. Prøv programmet i 30 dage, og betal så eventuelt 45 dollars (cirka 270 kroner).

www.macrium.com

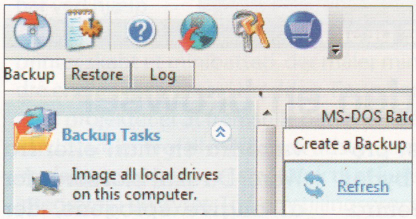

Programmet byder på mange stærke funktioner i en overskuelig brugerflade.

ALL MY MOVIES

En fornem database over dine film

Din filmsamling kommer til sin ret, når du har styr på alle oplysninger om de enkelte film. I *All My Movies* kan du få overblik over dine film, hvad enten de ligger som filer på din harddisk eller som dvd'er på hylden i stuen. Programmet reklamerer med, at du ikke behøver indtaste noget som helst, og der er noget om snakken. Alle oplysninger om filmene hentes nemlig ned fra en database på internettet. For dine fysiske dvd-film kræver det dog, at du indtaster filmens navn eller stregkoden på dvd'en. De videofiler, du kan liggende på pc'en, findes til gengæld automatisk af programmet. Du kan prøve *All My Movies* gratis og uden restriktioner i 30 dage. Derefter koster programmet 39,95 dollars, svarende til cirka 240 kroner.

www.bolidesoft.com

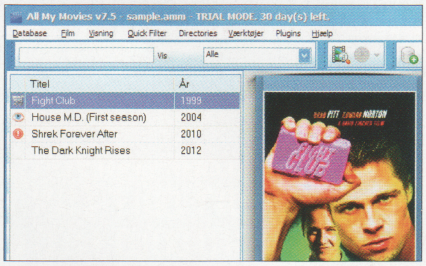

Filmnørder får fuld valuta for pengene med oplysninger om stort set alle forhold vedrørende filmens produktion.

WEATHER WATCHER LIVE

Få vejrudsigten på Skrivebordet

Her får du vejret helt hjem i dagligstuen. På din pc's Skrivebord kan du følge med i den nuværende og kommende vejrsituation i dit nabolag, eller et hvilket som helst andet sted på kloden, som du måtte have interesse i. *Weather Watcher Live* opdager automatisk, hvor du befinder dig, og leverer som udgangspunkt den lokale udsigt diskret på dit Skrivebord. Ved at åbne programmet kan du også se generelle klimadata og kort. Prøv programmet gratis i 30 dage, eller betal 19 dollars (godt 100 kroner) årligt.

www.singercreations.com

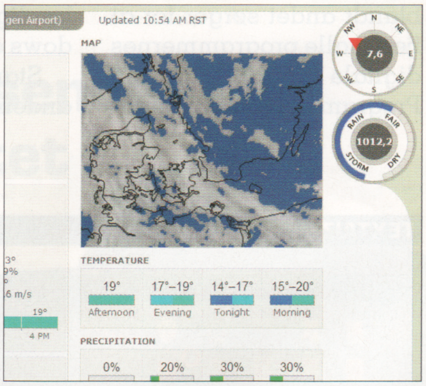

Programmet har indbygget "vejrhane" og et barometer. Ved at zoome ind på kortet kan du få flere oplysninger om vejret.

HJÆLP TIL CD'EN

Komputer for alle har afprøvet og testet alle programmer på cd'en grundigt, men i sjældne tilfælde kan selv vores cd'er desværre være behæftet med fejl.

- Hvis cd'en ikke starter automatisk, starter du den ved at åbne cd'en i *Stifinder* og dobbeltklikke på filen **default.html**
- Hvis selve cd'en er i stykker (intet virker), kan du få den byttet gratis ved at kontakte vores kundeservice: **www.komputer.dk/kundeservice**

Automatisk telefonservice:
Tlf.: 39 10 30 72

Personlig telefonservice:
Tlf.: 39 10 30 72
Mandag-torsdag 9-16, fredag 9-14.30

- **Komputer for alle påtager sig ikke noget ansvar for eventuelle tekniske problemer i forbindelse med anvendelse af programmer på cd'en.**

SPIL

På cd'en finder du hver gang en samling nye spil – prøveudgaver, shareware eller helt gratis. Spil bare løs!

RUSH FOR GOLD: ALASKA

Roligt guldgraveri

Dette hyggelige ressourcespil indledes med en togrejse mod det kolde nord. Den navnløse kvindelige hovedperson har vendt ryggen til en række problemer i sin hjemby og er nu på vej til Alaska for at grave efter guld. Om lykken vender for kvinden og familien, der venter derhjemme, er alene op til dig og kvaliteten af den assistance, du yder.

Straks vores heltinde ankommer til Alaska, er der lagt hindringer i vejen for hende. Stationsområdet er proppet med bagage, og du skal rydde op for at finde din egen kuffert. Herefter går turen videre ud i det barske landskab på jagt efter guld. Spillet kan enten gennemføres afslappet eller i en avanceret tilstand, som stiller større krav til dig. Du kan spille gratis i 60 minutter, hvorefter spillet koster beskedne tre dollars eller knap 20 kroner.

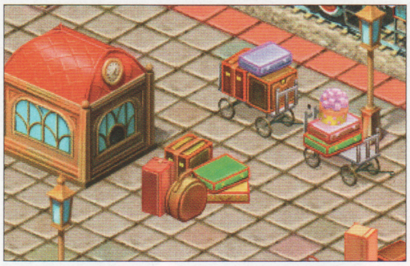

Scenen er sat på banegården i Anchorage, hvor alt er forvirring, og kun du har midlerne til at få styr på situationen.

Senere er vi ude i naturen, hvor du skal undersøge forholdene og sættte scenen til den helt store guldjagt.

BIG CITY ADVENTURE: TOKYO

På opdagelse i Tokyo

I dette spil følger vi en amerikansk familie på opdagelse i Tokyo. Den japanske hovedstad er verdens største metropol, og der er nok at opdage for familiens nysgerrige medlemmer. Spilgenren er den kendte med at finde skjulte genstande, men det, der gør spillet til noget særligt, er de forskellige miljøer, som besøges undervejs; fra moderne arkitektur til ældgammel kultur. I alt er der 60 forskellige seværdigheder, hvor du skal finde gemte genstande. Indimellem skal du også prøve kræfter med små logiske hovedbrud. Når du har afsluttet hver seværdighed, får du et postkort fra stedet som bevis på din bedrift. For kun tre dollars (cirka 20 kroner) kan du købe spillet til ubegrænset brug. Inden da kan du spille gratis i en time.

Meji-templet i Tokyo-bydelen Shibuya er første seværdighed, som den amerikanske familie besøger.

WITCHES' LEGACY

Hævn over heksen

Den fulde titel på dette uhyggelige spil er *Witches Legacy: Lair of the Witch Queen*. Vi følger den unge kvinde Lynn, som kæmper mod de mørke kræfter personificeret ved heksen Elizabeth. Du hjælper Lynn med at finde skjulte genstande og løse gåder. Du kan spille gratis i en time, hvorefter spillet koster 14 dollars (eller godt 80 kroner).

Første opgave går ud på at finde hoved og hale på et uhyggeligt hus i Tyskland.

BRICKSHOOTER EGYPT

Ægyptiske mursten

Her får du et farverigt spil, hvor det gælder om at skyde mursten afsted mod andre mursten, så de grupperer sig efter farve. Jo flere mursten af samme farve der ligger side om side, desto flere point scorer du, og jo hurtigere bevæger du dig videre i spillet. Du skal i alt gennemføre ti niveauer, som har navne efter ægyptiske steder. Spillet er gratis.

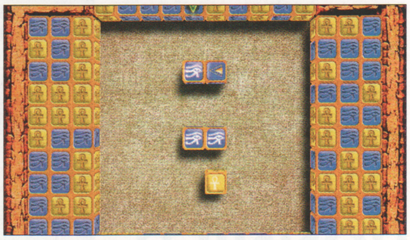

På første bane er der kun to farver mursten, hvilket gør det hele lidt lettere.

KOMPUTER FOR ALLE

Chefredaktør: Leif Jonasson

Redaktionschef: Rasmus Udsholt

Layoutchef: Elisabeth S. von Eyben

Redaktion: Morten Skeldal Østergaard, Anders Rasmus Daugaard, Henning Rasmussen, Steffen Slumstrup Nielsen, Hans Lauring, Erik Christensen og Mathias Alsted Flinck

Layout: Casper G. Thomsen, Marianne Burkhardt, Eva Svendsen og Lone Bonde Haupt

Henvendelse til redaktionen:
Komputer for alle, Strandboulevarden 130, 2100 Kbh. Ø. **Tlf.: 39 17 20 00**
E-mail: red@komputer.dk

Redaktionen påtager sig intet ansvar for manuskripter mv., som indsendes uopfordret. De i bladet nævnte priser og produktoplysninger gengives med forbehold for ændringer efter redaktionens slutning. Redaktionen påtager sig intet ansvar for evt. fejl i vejledninger mv. Bladets indhold er alene til privat brug for Komputer for alles læsere. Stof fra Komputer for alle må kun citeres med tydelig kildeangivelse. Artikler og illustrationer er beskyttet af loven om ophavsret, og erhvervsmæssig udnyttelse er ikke tilladt uden skriftlig aftale. Udlån og udlejning af Komputer for alle i erhvervsmæssigt øjemed – selve bladet eller dele af det – er forbudt.

Komputer for alle produceres af Bonnier Publications A/S for Bonnier Publications International AS.

Ansvarshavende redaktør:
Jens Henneberg

Komputer for alle udgives af
Bonnier Publications International AS
PB 433 Sentrum, 0103 Oslo, Norge
Besøgsadresse:
Øvre Vollgate 6, 0158 Oslo, Norge
Ansvarshavende udgiver:
Niels Jespersen

ISSN 1396-0342

Tryk: Ålgård Offset AS, Norge

Annoncesalg: Peter Chrillesen, tlf.: 60 37 08 05, e-mail: peterc@benjamin.dk
Annoncer online: Jesper Elmgren Korskjær, e-mail: jesperek@benjamin.dk

Kontakt Komputer for alles Kundeservice på følgende måder:
• www.komputer.dk/kundeservice – kun for abonnenter
• Tlf. 39 10 30 72, mandag-torsdag fra kl. 9.00 til kl. 16.00 og fredag fra kl. 9.00 til kl. 14.30. Automatisk betjening for abonnenter døgnet rundt.

Hvis du er abonnent, så husk altid at have dit abonnementsnummer klar ved alle henvendelser til Kundeservice. Du finder det 10-cifrede nummer på dit girokort. Abonnementsprisen er 73,95 kr. pr. udgave med forbehold for prisændringer. Se www.komputer.dk/abonnementsbetingelser for yderligere information om abonnementet.

BONNIER
Publications International

LÆS I NÆSTE

KICK din

KÆMPE GUIDE

KOMPLET PROGRAM

Få styr på billederne

Tag fuld kontrol over din fotosamling: Ashampoo Photo Commander 10 giver dig maksimal glæde af dine pletskud.

TRIN FOR TRIN

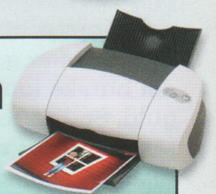

Print fra din tavle-pc og smartphone

Det er faktisk ganske nemt at printe fra din tavlecomputer eller smartphone – også selv om din printer ikke er forbundet til et netværk.

SMART TRICK

Fjern de døde links

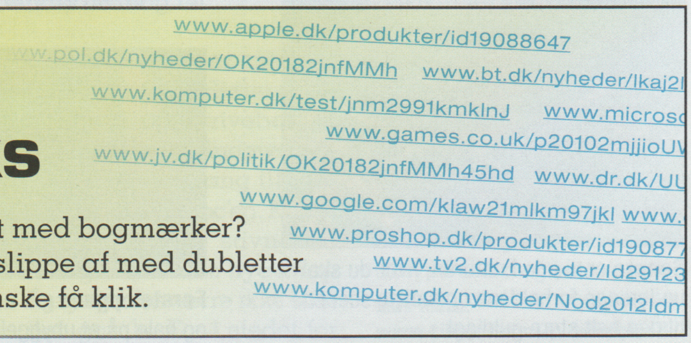

Er din browser proppet med bogmærker? Vi hjælper dig med at slippe af med dubletter og døde links med ganske få klik.

Foto: Kenneth Bo Drabæk og Shutterstock.

NUMMER

Komputer for alle nr. 15
udkommer den 3. oktober 2013

START gamle pc!

Du kan nemt sætte fuld fart på din pc med en grundig oprydning og en målrettet optimering af Windows. Vi viser, hvordan du tuner din maskine.

SPØRG OS

"Det irriterer mig, at jeg skal indtaste en kode, når jeg starter min pc. Kan jeg på en eller anden måde få koden væk?"

Få svar på dette – og mange andre gode spørgsmål – i næste nummer.

PC GRUNDVIDEN

Sådan redder du nemt din pc

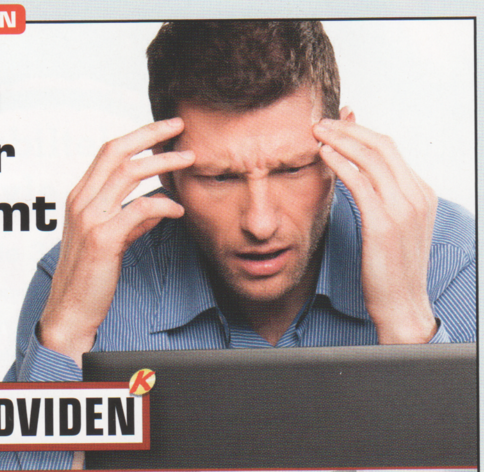

Hvis dit Windows bliver ustabilt og fejlfyldt, så kan du ofte helt enkelt løse problemerne med værktøjet Systemgendannelse.

KOMPUTER FOR ALLE

Fuld tilfredshed med dit abonnement

Kære abonnent
Du kan komme i kontakt med os på flere forskellige måder: internet, telefon eller pr. brev.

www.komputer.dk/kundeservice

- Automatisk kortbetaling
- Få information om dit abonnement
- Se saldo på dit abonnement
- Ændre adresse
- Ændre betalingsperiode
- Få svar på de mest almindelige spørgsmål
- Sende spørgsmål på e-mail til Kundeservice
- Tilmelding til Betalingsservice
- Information om generelle abonnementsbetingelser

Du logger dig ind ved at indtaste det 10-cifrede abonnementsnummer. Husk, at nummeret skal skrives uden punktummer.

Telefon: **39 10 30 72**
Mandag-torsdag 9.00-16.00
Fredag 9.00-14.30

Brev: Bonnier Kundeservice
Komputer for alle
Postboks 413
0900 København C

Husk at opgive dit abonnementsnummer ved alle henvendelser.

BONNIER
Publications International

Få historien bragt til live med "HISTORIENS HØJDEPUNKTER"

Med HISTORIENS HØJDEPUNKTER er du garanteret en fascinerende og underholdende tidsrejse, der vil gøre dig klogere på historiens mest spektakulære hændelser.

Din 1. bog:

FORTIDENS STØRSTE GÅDER

Gå på opdagelse i det ukendte: Følg med i den spændende udforskning af fortidens største mysterier – fra det sagnomspundne Atlantis til Påskeøens uudgrundelige stenansigter.

SPAR 209,-

Du får din 1. bog for kun 1 kr.

1,- kr. + 19,- kr. i porto og eksp. I alt 20,- kr.

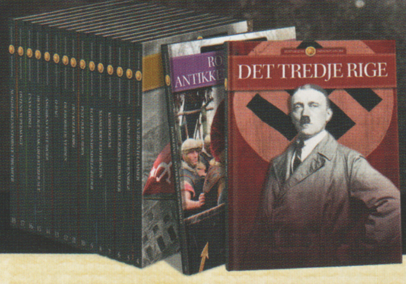

HISTORIENS HØJDEPUNKTER

Bestil på historienet.dk/hh

HISTORIENS HØJDEPUNKTER/Bonnier Publications International AS. Kundeservice, Postboks 413, 0900 København C, tlf. 39 10 30 38, www.kundeservice.nu